

Դարու Յայը՝ Շարլ Ազնաուր, Կեանքէ Զեռացաւ 94 Տարեկան Յասակին

«ԹՈՐՈՆԹՈՆԻԱՅ»- Շարլ Ազնաուր. աշխարհի ամենէն հռչակաւոր հայը, ֆրանսացի երգահան երաժիշտը, Հայաստանի ամենէն հեղինակաւոր դեսպանը, համամարդկային արժէքներու եւ բարութեան երգիչը: Ան կնքեց իր մահկանացուն Հոկտեմբեր 1ին, Ֆրանսայի հարաւարեւելեան Մուրիյէ շրջանը գտնուող իր բնակարանին մէջ՝ 80 տարիներու բեղուն կեանքէ մը ետք:

94 տարեկանին տակաւին աշխարհի բեմերուն վրայ լեցուն սրահներու մէջ ելոյթ ունեցող Ազնաուր դեռ 2 պայմանաւորուած ելոյթ ունէր այս Աշնան: Փափաքն էր բեմին վրայ մահանալ:

Ազնաուր առասպելական հսկայ մըն է, որ ֆրանսական շանսոնիէն հասցուց իր գագաթին եւ այնտեղ մնաց տասնամեակներ շարունակ: Իր մանկամարդ կառուցումը, ոչ այնքան գրաւիչ արտաքինով՝ ամբողջ 8 տասնամեակ գերեց սիրող երգի երկրպագուները Ֆրանսայի եւ ամբողջ աշխարհի մէջ: Երգարուեստի մեկնաբաններուն կարծիքով, Ազնաուրի հմայքը իր կերպարին մէջ է խտացած. երգի եւ բեմական ներկայութեան չմարող աստղ՝ 20րդ դարու լուսագոյն երգիչը:

Ազնաուրի մահը մեծ կորուստ նկատուեցաւ թէ՛ Ֆրանսայի եւ թէ՛ Հայաստանի ու հայութեան համար:

Ֆրանսայի նախագահ Էմանուէլ Մաքրոն ըսաւ. «խորապէս ֆրանսացի, հոգիով կապուած իր հայկական արմատներուն, աշխարհով մէկ ծանցուած Շարլ Ազնաուրը ուղեկցած է երեք սե-

Շարլ Ազնաուր՝ Երեւանի մէջ իր մէկ ելոյթին ընթացքին:

րունդի ուրախութեան ու տխրութեան: Անոր գլուխ գործոցները, անոր ժառանգութիւնը, անոր իւրայատուկ փայլը տակաւին երկար ժամանակ կենդանի պիտի պահեն Ազնաուրի յիշատակը»:

Իսկ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան գրեց. «Ասիկա իսկապէս մեծ համամարդկային կորուստ է, որովհետեւ Ազնաուրը մարդ է, որ ստեղծած է ոչ միայն ազգային, այլեւ համամարդկային արժէքներ, որոնք երկար տարիներ մարդկութեան պիտի ուղեկցին դէպի սէր ու համերաշխութիւն՝ այդ արժէքներու հիման վրայ մարդիկը մղելով դէպի առա-

քինութիւն»: Ազնաուրի թաղման օրը սգոյ օր պիտի յայտարարուի Հայաստանի տարածքին:

Ազնաուր թափառական հայու որդի է. հայրը ծնած է Վրաստանի Ախալցխա քաղաքը, մայրը՝ Իզմիր: Ընտանիքը ամուր կապուած էր ազգային սովորոյթներուն: Ազնաուր մանկութենէն մեծ հետաքրքրութիւն ունէր արուեստի նկատմամբ: Ծնողներուն օգնելու համար պատանի Շարլը ելոյթներ կ'ուներ փոքր ներկայացումներու մէջ, կ'երգէր եկեղեցույ մէջ:

Աւելի ուշ սկսած է երգեր գրել ժա-

մանակի յայտնի երգիչներուն համար: 1946ին ծանօթացած է հանրայայտ երգչուհի Էտիթ Փիաֆի հետ, եւ անոնք միասին շրջագայած են համերգներով:

Սակայն համընդհանուր ճանաչման արժանացած է 1959ին՝ Փարիզի «Օլիմպիա» համերգասրահին մէջ իր ունեցած ելոյթէն ետք:

Ազնաուր գրած է 1000է աւելի երգեր. անոնցմէ բոլորիս ականջներուն մէջ կը հնչեն՝ «Սա է վերջը», «Մամա», «Իզապէլ», «Ան», «Երկու կիթառ», «Լա Պոլէմը», «Ջահելութիւն» եւ այլն: Անոր երգերուն սկաւառակները հրապարակուած են միլիոնաւոր օրինակներով, բանաստեղծութիւնները թարգմանուած եւ լոյս տեսած են առանձին գիրքերով: Ամէն օր երգ մը կը գրեմ, բայց մեծ մասը կը թափեմ, ըսած է ան:

Ազնաուր նկարահանուած է 60է աւելի ժապաւէններու մէջ՝ «Յենոսի անցումը», «Սատանան եւ տասը պատուիրանները», «Հայր Կորիօ» եւ այլն, իսկ «Գլուխը՝ պատը» ժապաւէնին համար արժանացած է «Բիւրեղեայ աստղ» մրցանակին, նաեւ՝ Ատոմ Էկոյեանի «Արարատ»ի մէջ:

Ազնաուր շատ դժուար սկիզբ ունեցած է:

«Իմ ծանապարհը հեշտ ու հանգիստ չի եղել: Ծատ դառնութիւններ եմ ծաշակել այդ ծանապարհին. երեսիս փակուած դռներ, հեզանքով և արհամարանքով լի ժպիտներ. «Մի համառեք», «Ոչինչ չունենք ձեզ համար», «Թո-

շար. տես. էջ 25

Eye-Opening Documentaries Expand POM's Horizons

By: Dr. Roubina Yeghoyan

Hamazkayin's 13th annual Pomegranate Film Festival will take place between November 15th-18th. This year's program will present a broad range of films, including a diverse selection of riveting documentaries. Arthur Balder's *American Mirror* is an insightful doc, starring New York-based artist Tigran Tsitoghdzian and Academy award-winner Susan Sarandon.

The poetic film reflects upon ideas of beauty and aging, as Tsitoghdzian paints a portrait of Sarandon in his studio. Their intimate, candid conversations raise important questions on modern society's standards of beauty and the pressures of social media.

Cynthia Lowen's documentary, *Netizens*, highlights the experiences of three women as each wages war against the internet's darkest culture of harassment, misogyny and stalking. One of these women, Anita Sarkeesian, a Canadian-Armenian now based in the United States, has become a powerful voice and feminist media critic.

Appropriately, this year's Festival will commemorate the 100th

anniversary of the 1st Republic of Armenia with a special series titled "May 28th: Remembering The Heroes" where one of the films features Diana Apcar, who served as Armenia's Ambassador to Japan between 1918-1920 and became the world's first female diplomat.

Music lovers will enjoy Tatiana Danielyants' *Six Musicians and the City*. Filmed in beautiful Yerevan, Danielyants presents the experiences of a group of famous Armenian musicians, whose lives are closely intertwined with the changing identity of the capital. The documentary presents renowned musician and duduk player Jivan Gasparyan, Grammy award-winner Arto Tuncboyacian, composer and singer Lilit Pipoyan, jazzman Malkhas, new star and composer Michael Voskanyan and singer Forsh. Danielyants will be attending this year's Festival which will include a number of films about Armenian musicians, including the *Father of Armenian Jazz*, directed by Canadian talent Nuné Melik. Born in Siberia, Melik is highly versatile violinist, who has performed as a soloist with the orchestras at Carnegie Hall and the Glenn Gould

Oscar winning actress Susan Sarandon and Padma Lakshmi in *American Mirror - Intimations of Immortality* (2018). (Armenian painter Tigran Tsitoghdzian)

Auditorium. Along with films about Armenian music, POM 2018 will also include a highly fascinating film about the famous Armenian dance Kochary.

The focus on Armenian legends continues with the film, *Poem About the Lonely Wolf*, by Taron and Vrezh Petrosyan. The entertaining doc focuses on Armenian boxer, Israyel

Hakobkokhyan, who earned the title for multiple world championships. While the short film *Under the Walnut Tree* is based on the experiences of

cont. on page 28

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԻ
ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿԱՅԻՆ
ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ**

**ՆՈՒՐՈՒԱՑ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ**

100-ԱՄԵԱԿԻՆ

**HAYASTAN FOUNDATION TORONTO
FUNDRAISING DINNER**

**DEDICATED TO
THE 100-TH ANNIVERSARY OF
THE FIRST REPUBLIC OF ARMENIA**

Օրուայ Պատգամաբեր՝ **Դեդրոս Թերզյան**
Guest Speaker **Bedros Terzian**
«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի
Ժամանակավոր Նախագահ եւ Հիմնադրամի
Ֆրանսայի Տեղական Մարմնի Ատենապետ
Bedros Terzian, Interim Executive Director of
the All-Armenia Fund Yerevan and Chairman
of Hayastan All-Armenia Fund France.

Sunday, October 21, 2018, at 6:00 pm
AGBU Alex Manoogian Centre Hall
930 Progress Avenue, Toronto

Tickets: \$100
(\$50 tax deductible receipt will be issued)
Students: \$50

For tickets & sponsorship please contact:
Hasmig Kurdian 416-332-0787

**Harry & Alex
Melconian**
Broker & Sales Representative

**Call us today
for builders
pre construction
Condo and home
packages**

**office: 416.494.7653
Direct: 416.417.5626**

TorontoRealEstateGTA.com
Remax, Hallmark Realty Ltd, Brokerage

RE/MAX

SOLD
RE/MAX
**Harry & Alex
Melconian**
RE/MAX 416-494-7653

Your Home will advertise worldwide 24/7 until it's Sold

**Տուներու եւ Կալուածներու համար դիմեցեք մեզ
Serving our Community for 30 years**

**The Armenian General Benevolent Union
presents**

Tigran Ohanyan
Tenor

First performance in Canada

Featuring
Marieta Korukhchian
soprano

At the piano
Gregory Chaverdian

Sunday, November 4, 2018, 7:00 PM
Babayan Auditorium, AGBU Centre
930 Progress Avenue, Scarborough, Ontario M1G 3T5

AGBU
ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION
TORONTO

Tickets: 25\$ & 50\$
For tickets: 416-431-2428 or
agbutoronto@bellnet.ca

**ՀՕՄ-ի Թորոնթոյի
«Ռուբինա» Մասնաճիւղ
25-րդ Տոհմիկ Օր**

**Նուիրում՝
Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան 100-ամեակին**

**Զօնում՝
Հայոց Թագաւորական Տոհմերուն
Ուրարտական, Արտաշէսեան, Արշակունեաց,
Բագրատունեաց եւ Կիլիկեան**

ՀԱՅՈՑ ՓԱՌՔԸ

**Մասնակցութեամբ՝
ԷԼԻ ՊԷՊԵՐԵԱՆԻ եւ իր նուագախումբին
Հրաւիրում Մոնթրէալէն**

Արքայական Տարագներու Յուցադրութիւն

**Ճոխ Յայտագիր
Խրախճանք
Հայկական Ամանդական Խոհանոց**

**Շաբաթ, 1 Դեկտեմբեր, 2018
Երեկոյեան ժամը 6:30ին**

Հայ Կեդրոնի սրահէն ներս, 45 Hallcrown Place, Toronto
Մուտքի նուր՝ \$80 Մինչև 25 տարեկան՝ \$50

**Տոմսերու համար դիմել՝
Վիքթորիա Խաչերեանին 905-472-5487
Բրիսթին Անտիսեանին 905-626-2597**

**Ձեռնարկի հասցիքն մաս մը պիտի նուիրուի Հայաստանի
Պետականութեան նպաստող ՀՕՄ-ի ծրագիրներէն մէկուն**

CROISIÈRE D'HERITAGE ARMÉNIENNE® 2019

Janvier 20-27, 2019 • Miami • Roatan • Costa Maya • Nassau • Cozumel

KEVORK ARTINIAN

HAROUT PAMBOUKJIAN

www.armenianheritagecruise.com

KHATCHIG JINGIRIAN

Royal Caribbean
INTERNATIONAL

Prices starting at:

INSIDE CABIN	\$1,034
CENTRAL PARK VIEW	\$1,134
OCEAN VIEW	\$1,234
CENTRAL PARK BALCONY	\$1,374
BOARDWALK BALCONY	\$1,359
OCEAN VIEW BALCONY	\$1,524
JUNIOR SUITES	\$2,319
GRAND SUITES	\$3,519

Rates are per person for double occupancy cabins:

Limited additional luxury suites available upon request. For pricing on triple and quad occupancy cabins, contact TravelGroup.

Prices include Cruise, Port Charges and all AHC private events. Government tax of \$137.45 per person is additional. Rates and Information subject to change at any time without notice.

For Reservations Contact:

Local 561-447-0750 Toll Free 1-866-447-0750 Ext 108

125SE Mizner Blvd., Suite® Boca Raton, FL 33432

AHC@travelgroupint.com

TRAVELGROUP
INTERNATIONAL

125 SE Mizner Blvd, Suite 14, Boca Raton, FL 33432

Հաղորդագրություն ՀՀԴ Գանատայի Հայ Դատի Շրջանային Ցանձնախումբի Լիագումար Երրորդ Ժողովի

15 Սեպտեմբերին, Օնթարիոյ նահանգի Քինկսթոն քաղաքին մէջ գումարուեցաւ ՀՀԴ Գանատայի Հայ Դատի Շրջանային Ցանձնախումբի 2017-19 երկամեակի երրորդ լիագումար ժողովը:

Ժողովի օրակարգը մանրամասնօրէն քննեց եւ արժեւորեց յանձնախումբի նախորդ միամեայ գործունեութիւնը եւ մշակեց յառաջիկայ տարեշրջանի օրակարգն ու ծրագիրները: Հայ Դատի քաղաքական եւ քարոզչական բազմաթիւ առաջնահերթութեանց վերաբերեալ, ժողովը վարեց որակական քննարկումներ, նշելով ցարդ իրականացուած ձեռքբերումները, առկայ մարտահրաւերներն ու դժուարութիւնները եւ անոնցմէ իրաքանչիւր յաղթահարելու ուղղութեամբ տարուելիք յատուկ աշխատանքը:

Ժողովը յատուկ անդրադարձ կատարեց Գանատա-Հայաստան փոխյարաբերութիւններու զարգացման, Արցախեան հիմնահարցի խաղաղ կարգաւորման, Զաւախքի օժանդակութեան, Ցեղասպանութեան ուսուցման, յիշատակման եւ այլ ծրագիրներու շուրջ իրականացուելիք յառաջիկայ ծրագիրներուն:

Գանատա-Հայաստան փոխյարաբերութիւններու զարգացման ուղղութեամբ, ժողովը յատուկ կերպով անդրադարձաւ Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին Երեւանի մէջ կայանալիք

Ֆրանսախօս երկիրներու համաժողովին եւ Գանատայի վարչապետ Ճասթին Թրուտոյի սպասուած այցելութեան: Այս ուղղութեամբ, յանձնախումբը քննեց նախորդ ամիսներու ընթացքին իր ունեցած բարձրաստիճան խորհրդակցութեանց արդիւնքներն ու հեռանկարները, նշելով որ վարչապետին սոյն այցելութիւնը կը հանդիսանայ իւրայատուկ առիթ՝ Գանատայի եւ Հայաստանի միջեւ երկկողմանի յարաբերութիւնները նոր մակարդակներ փոխադրելու եւ զանոնք առաւել արդիւնատուրելու, ոչ միայն համաժողովի շրջանակներէն ներս, այլ նաեւ անկէ դուրս: Այս իմաստով, յանձնախումբը որոշեց, իբրեւ սոյն գործի ամենէն ազդու մղիչ ուժը, պիտի շարունակէ իր համատարած խորհրդակցութիւնները, ապահովելու համար նորանոր յաջողութիւններ՝ քաղաքական, տնտեսական, մշակութային եւ այլ բնագաւառներէ ներս:

Արցախեան հիմնահարցի վերաբերեալ, ժողովը վերստին հաստատեց յանձնախումբին վճռականութիւնը՝ զայն դարձնելու օրակարգի կիզակէտ, չխնայելով ոչ մէկ ջանք, որ Գանատայի մէջ Արցախեան հիմնահարցը ունենայ այնպիսի դրական անդրադարձ, որ ի վերջոյ զայն յանգեցնէ Արցախի Հանրապետութեան միջազգային ճանաչման: Այս ուղղութեամբ, ժողովը գնահատեց նախորդ ամիս-

ներու ընթացքին տեղի ունեցած զգալի յառաջխաղացքն ու անախադէպ յայտարարութիւնները:

Ցեղասպանութեան յիշատակման, դատապարտման, ուսուցման եւ կանխարգիլման ուղղութեամբ, ժողովը գնահատեց յանձնախումբի աշխատանքները եւ որոշեց յաւելեալ զարկ տալ այս ուղղութեամբ օտար համայնքներու հետ համագործակցութեան յաջող ջանքերուն:

Քարոզչական գետնի վրայ, յանձնախումբը արժեւորելէ ետք իր քարոզչական գործունէութիւնն ու կարելիութիւնները, մշակեց ժամանակակից նոր ծրագիրներ՝ Հայ Դատի քարոզչութիւնը հայ եւ օտար համայնքներու աւելի լայն շերտերուն հասանելի դարձնելու մտադրութեամբ: Ցանձնախումբը նաեւ որոշում կայացուց սերտորոշութիւններ կատարել մայրաքաղաք Օթթաուայի մէջ Հայ Դատի վարժողական ծրագրի մը յառաջացման ուղղութեամբ, որ կը մտադրէ երիտասարդ նոր ուժեր պատրաստել Հայ Դատի գործունէութեան համար:

Ժողովի ամառտին, յանձնախումբը վերստին հաստատեց իր վճռականութիւնը ամէն ջանք ի գործ դնելու, յանուն Հայ Դատի բոլոր առաջնահերթութեանց իրականացման եւ գանատահայութեան բարօր զարգացման:

Հայ Դատի Ցանձնախումբը Հանդիպեցաւ Գանատա-Հայաստան Խորհրդարանական Խմբակցութեան Ատենապետ՝ Երեսփոխան Մէյի Հետ

Սեպտեմբեր 26ին, Հայ Դատի Ցանձնախումբի Օթթաուայի գրասենեակի գործավար Սեւակ Պէլեան Օթթաուայի մէջ աշխատանքային հանդիպում մը ունեցաւ Գանատա-Հայաստան խորհրդարանական խմբակցութեան ատենապետ՝ Երեսփոխան Պրայըն Մէյի հետ:

Կողմերը մանրամասնօրէն քննարկեցին Վարչապետ Ճասթին Թրուտոյի Երեւան կատարելիք յառաջիկայ այցելութիւնը եւ այս իմաստով Հայ Դատի Ցանձնախումբի առաջնահերթութիւններն ու ակնկալիքները: Անոնք նաեւ յատուկ անդրադարձ կատարեցին Գանատա-Հայաստան փոխյարաբերութեանց տարբեր ոլորտներու զարգացման հոլովոյթին եւ յառաջիկայ ծրագիրներուն:

Նաեւ քննարկում եւ ծրագրաւորում տեղի ունեցաւ խորհրդարանական ներկայ նստաշրջանի ընթացքին կատարուելիք խմբակցութեան աշխատանքներուն, ծրագիրներուն եւ Հայ Դատի այլ առաջնահերթութեանց վերաբերեալ:

Յիշեալ շաբթուան ընթացքին, վերոնշեալ հարցերու ուղղութեամբ, Հայ Դատի գրասենեակը նաեւ շարք մը այլ հանդիպումներ ունեցաւ կառավարական բարձրաստիճան պաշտօնատարներու հետ:

Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութեանց Անկախութեան 27րդ Ամեակի Տօնակատարութիւն

Յարութ Տոնոյեան

27 տարի առաջ նոր էջ մը բացուեցաւ հայոց պետականութեան հոլովոյթի պատմութեան մէջ. Հայաստանի Երրորդ Հանրապետութիւնը դարձաւ փաստ եւ իրականութիւն: 1991ի ժողովրդային հանրաքուէն եկաւ ծայներու բացարձակ մեծամասնութեամբ «այո» ըսելու անկախութեան ընտրանքին:

Միջազգային եւ տարածաշրջանային սրընթաց վերիվայրումները, ռազմաքաղաքական կտրուկ փոփոխութիւնները եւ արցախեան թէժ մարտերը պարտադրեցին այնպիսի իրավիճակ, որ Հայաստան պիտի ընտրէր իր ինքնուրոյն ուղին, պիտի ընթանար այն ճանապարհով, որ տարրական իրաւունքն է իւրաքանչիւր ժողովուրդի: Անկախ էր Հայաստանը եւ պատրաստ՝ միանալու միջազգային մեծ ընտանիքին:

21 Սեպտեմբեր 2018 թուականին թորոնթոնիայի մէջ բացառիկ առիթ ունեցաւ վայելելու Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութեանց անկախութեան 27րդ ամեակի տօնակատարութիւնը, նախաձեռնութեամբ 27ամեակի տօնակատարութեան Թորոնթոյի միացեալ մարմնի:

Սոյն տօնակատարութեան բացումը կատարուեցաւ Գանատայի, Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութիւններու քայլերգներով, ապա բացման խօսք արտասանեց օրուայ հանդիսավար Յարութ Տոնոյեանը՝ ընդգծելով, որ հայութեան համար անկախութեան նուաճումը երկնատուր պարգեւ մը չէ, պատահական իրադարձութեանց հետեւանք չէ, այլոց կամքին եւ քմայքին արգասիքը չէ, այլ՝ դարերու խորքէն եկած պատմութեան արձագանքը, հա-

րիւրամեակներու գոյապայքարի մը արդիւնքը, հերոսական սխրանքներու բնական եւ արդար վաստակը: Այնուհետեւ հնչեց Գանատայի մէջ Հայաստանի դեսպան Լեւոն Մարտիրոսեանի ողջոյնի ուղերձը:

Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութեանց անկախութեան 27րդ ամեակին նուիրուած տօնակատարութիւնը յատկանշական էր գեղարուեստական իր բազմազանութեամբ: Համագայինի «Գուսան» երգչախումբը ներկայացուց հայրենասիրական երգերու փունջ մը՝ Հռիփսիմէ Տէմիրճեանի ղեկավարութեամբ: Երգչախումբին յաջորդեց Յովհաննէս Շիրազի «Որդիս քեզ ինչ կտակեմ» բանաստեղծութիւնը Վահագմանի կատարողութեամբ:

Օրուայ բանախօսն էր ՀՀԿԻ ամենօրիայ վարժարանի տնօրէն Բաֆֆի Սարգիսեան, որ մանրամասն ներկայացուց Ոսկեայ տառերով գրուած Հայ ժողովուրդի պատմութեան ամբողջ ընթացքը՝ կարեւոր անդրադարձ ունենալով Արամ Մանուկեանի գլխաւորութեամբ Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան ստեղծման, որ գրաւականը դարձաւ Երրորդ Հանրապետութեան կայացման: Սարգիսեան նաեւ ընդգծեց հայ ժողովուրդի դիմաց յառաջացած ժամանակակից մարտահրաւերներու յաղթահարման ճանապարհին միասնականութեան կարեւորութիւնը, որպէս երաշխիք եւ գրաւական՝ կայուն եւ զարգացած Հայաստանի յարատեւութեան:

Բանախօսին յաջորդեց Դալար Սիմոնեանի կատարողութեամբ «Երեւան» եւ «Մարտիկի երգ» ստեղծագործութիւնները՝ դաշնակահար Վրէժ Ղազարեանի ընկերակցութեամբ: Գէ-

տրգ էմինի «Սասունցիների պարը» բանաստեղծութեամբ ելոյթ ունեցաւ Մատլէն Սահակեան՝ ոգեշնչելով ներկաներուն ազգային կամքն ու յաղթական ոգին:

Հայաստանի եւ Արցախի Հանրապետութեանց անկախութեան 27րդ ամեակի տօնակատարութեան գեղարուեստական մասն ամփոփեց Համագայինի «Էրեւունի» պարախումբը Զոհարի եւ ազգագրական այլ պարերու շարքով:

21 Սեպտեմբեր յաղթանակի առթիւ ներկաներուն իր հայրապետական խօսքը փոխանցեց Գեղարդ ծայր. վարդ. Զիւլալեանը:

Յատկանշական է արձանագրել այն փաստը, որ հայը դարեր շարունակ եղած է պայքարող եւ յաղթող ժողովուրդ:

Մեր պատմութիւնը նաեւ հարստացած է սրընթաց վերիվայրումներով, սակայն հայը յաղթահարած է Հայրենիքի դիմաց ծառացած բոլոր տեսակի մարտահրաւերները:

Այսօր ալ մենք կը գտնուինք մեր Հայրենիք՝ Հայաստանը առաւել զարգացած, առաւել մրցունակ, աշխարհի զարգացած ժողովրդավարութիւններու, կայացած տնտեսութիւններու հետ ոտք մեկնող երկիր դարձնելու կարեւոր հանգրուանին մէջ:

Միայն միասնաբար, հայութեան լաւագոյն ներուժը համախմբելով կրնանք հասնիլ այդ բաղձալի նպատակին: Հզօր, զարգացած, բարեկեցիկ Հայաստանի երազը իրականութիւն դարձնելու ժամանակն է արդէն:

Թորոնթոյի Մէջ Տեղի Ունեցաւ Հրայր Մարութեանի Նուիրում Յուշ-երեկոյ

Բէկի Աւրնեան Պապօղլեան

Կազմակերպութեամբ Թորոնթոյի ՀՅԴ «Սողոմոն Թէիլիբեան» կոմիտէի թեմական կազմակերպիչ յանձնախումբին, Սեպտեմբեր 14ի երեկոյեան, Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի Համագայինի թատերասրահէն ներս տեղի ունեցաւ ընկ. Հրայր Մարութեանի մահուան 20ամեակին նուիրում յուշ-երեկոյ, ներկայութեամբ՝ Գեղարդ Ծ. Վրդ. Զիւլալեանի, ՀՅԴ Գանատայի ԿԿ ներկայացուցիչին, «Ս. Թէիլիբեան» կոմիտէի ներկայացուցիչին, ՍԴՀԿ Թորոնթոյի վարչութեան, Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ Ծխական խորհուրդին, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ վարչութեան, Հայ Աւետարանական համայնքի ներկայացուցիչներու, Ազգային երեսփոխաններու, թորոնթոյի կազմակերպութիւններու եւ միութիւններու ներկայացուցիչներու, դաշնակցական ընկերներու, համակիրներու եւ մեծաթիւ հրաւիրեալներու:

Դրան մուտքին յայտագրին հետ միասին ներկայներուն բաշխուցան «Հայ դատի պայքարին եւ դէպի երկիր երթին դաշնակցական դրօշակիրը» խորագիրով գրքոյկներ: «Անկեղծ զինուոր»-ի ընկ. Հրայր Մարութեանի վաստակին ու կեանքի կարեւոր հանգրուաններուն մասին խօսքեր, վկայութիւններ եւ դամբանականներ ամփոփող վերոնշեալ գրքոյկը պատրաստուած էր յանձնախումբի ընկերներուն ջանքերով:

Օրուան հանդիսավարները՝ Բալիկ Ճապաղջուրեան-Խշումաճեան եւ Ռազմիկ Պէպէճեան, յուշ-երեկոյն բացուած յայտարարեցին ՀՀ եւ Գանատայի քայլերգներու ունկնդրութեամբ: Այնուհետեւ ներկայները մէկ վայրկեան յոտնկայս լռութեամբ յարգեցին յիշատակը ՀՅԴի անզուգական ղեկավար ընկ. Հրայր Մարութեանի:

Բալիկ Ճապաղջուրեանի բարի գալուստի խօսքէն ետք, Ռազմիկ Պէպէճեանը բացման խօսքով նշեց. «Ընկ. Հրայր Մարութեան օժտուած էր մտաւորականի եւ քաղաքական գործիչի բարձր յատկութիւններով: Աստուածատուր ղեկավարի բոլոր յատկանիշներն ու շնորհները իր մօտ զարդարուած էին անընկճելի կամքով: Երիտասարդ տարիքէն աչքի ինկած էր իր քաղաքական վերլուծական անսահման տաղանդով: Վերջապէս ան բոլորին ծանօթ էր իր կազմակերպական անհատնում ընդունակութիւններով: Ահա թէ ինչո՞ւ ընկ. Հրայր Մարութեան հանդիսացաւ դաշնակցութեան 25 տարուան առաջնորդը ու անոր բոլորանուէր եւ անմնացորդ նուիրեալը՝ Հրայր Մարութեանի անուան հետ ուղղակի աղերս ունի դաշնակցական գաղափարական սերնդափոխութեան գործընթացը: Իր մտքի թռիչքներուն արգասիքը կը հանդիսանան Հայ դատի ի նպաստաբաշխական լուսիննէն կի աշխուժացումը ու անոր ուժային պայքարի շղթայագերծումը: Հրայր Մարութեանին ու իր սերնդակից գործընկերներուն կը պարտինք ՀՅԴի կազմակերպական հզօրացումը, ինչպէս նաեւ հաւաքական մտածողութեան, հաւաքական ղեկավարման եւ հաւաքական պատասխանատուութեան սկզբունքներու մարմնատրուումը»: Ան իր խօսքը եզրափակելով ըսաւ. «Ընկ. Հրայր Մարութեան իր կեանքով ու գործով շեշտադրեց Հայաստանն ու սփիւռքը իրարմով ամբողջացնելու գաղափարն ու սկզբունքը: Ան գործեց այդ գիտակցութեամբ եւ իր շրջապատը համակեց այդ գաղափարով»:

Երգիչ Մակիշ Ելոյթի ատեն

Ապա, ընկ. Բալիկ ներկայացուց ընկ. Հրայր Մարութեանի կենսագրական հիմնական գիծերը:

Ցուցադրուեցաւ «Մեծ հայը, դաշնակցականի ծառագայթող դէմքով» տեսերիզը, ուր մէկտեղուած էին ընկ. Հրայր Մարութեանի ելոյթներէն բաժիններ, որոնցմէ 1992ին Հայկական մէջ տեղի ունեցած ելոյթը առաջին անգամն էր, որ կը սփռուէր: Տեսերիզը կ'ընդգրկէր նաեւ՝ Հայաստանի մէջ կայացած ժողովրդային յուղարկատրութիւնէն պատկերներ, որոնք կու գային վկայելու Մարութեանի յարգումը անձնատրութիւն մը եւ քաղաքական ծանչցումը գործիչ մը ըլլալուն հանգամանքը՝ Հայաստանի բոլոր քաղաքական հոսանքներու ներկայացուցիչներու կողմէ: Տեսերիզը բժականորէն եւ հմտութեամբ համադրած էր Գօգօ Պէպէճեան:

Հոյլ մը երիտասարդ նոր ուժեր, դաշնակցական պատանի-պարմանուիներ՝ Հրակ Գարամարտեան, Լուի Արամեան, Լուի Պէրպէրեան, Նաթալի Ղազարեան եւ Ալիք Պապօղլեան, ասմունքեցին Վտարանդի (Արամ Չարըզ) «Վիտոլի Բազէն» եւ «Դաշնակցութեան» քերթուածներէն, ինչպէս նաեւ Ռուբէն Զարդարեանի «Պահակները արթուն են» արձակ գրութիւնէն համադրում մը: Անոնք գրական խոր ընկալումով եւ արուեստի բարձր ծաշակով ներկայներուն սրտերը յուզումնախառն եւ ոգետիչ ապրումներով համակեցին: Յայտագրի այս բաժինը համադրած ու պատրաստած էր Բէկի Աւրնեան Պապօղլեան:

Գանատայի Հայոց Թեմի Հայրապետական ներկայացուցիչ Տ. Սուրէն Սրբ. Գաթարոյեանի Մարութեանին անհատը վկայութիւններն ու յուշերը ներկայներուն փոխանցուցան տեսերիզով մը: Սրբազան Հայրը ներկայները ողջունելէ ետք խօսեցաւ զանազան առիթներով Հրայր Մարութեանի հետ իր ունեցած հանդիպումներուն մասին: Անոնցմէ ամենէն յատկանշականն էր հետեւեալը.

«Հրայր Մարութեան Տէր Զօրէն Գամիշի ծանապարհորդութեան ընթացքին, իրեն ընկերակցող յանձնախումբին հետ, ծանապարհային շինարարութեան համար փորումը հողերու կոյտին մէջ մեծ թիով աճիւններ կը գտնէ. այդ աճիւնները կը վկայէին, որ 1915ին հազարաւոր հայեր ջարդուելով իրենց մահկանացուն կնքած էին այնտեղ: Հրայր Մարութեան Հայկական վերադարձին ըսաւ. «Սրբազան, կը յանձնարարեմ, անպայմանօրէն, այդ բլրակին վրայ

Խաժակ Մկրտիչեան

Ձեռնարկի ներկայներէն մաս մը

յուշարձան մը կանգնեցնել, որպէսզի օտարներ տեսնեն, զգան, ծանչնան թուրքին կատարած ոճիրը հայերուն նկատմամբ»: Ես արդարացի գտայ Հրայրին թելադրութիւնը եւ յետագային այնտեղ կառուցուեցաւ Մարկատի մատուռը»: Ապա բեմ բարձրացաւ այս առիթով Թորոնթօ հրաւիրուած, Արցախեան ազատագրական պայքարի ազատամարտիկ, ազգային, յեղափոխական եւ ռազմա-հայրենասիրական երգերու մեկնաբան Մկրտիչ Մկրտիչեան (Մակիշ): Ան «Քեռիի յիշատակին» եւ «Ախ, հայրենիք» յեղափոխաշունչ երգերով, իր իրայատուկ ձայնով եւ խոր ապրումներով հրապուրեց, յուզեց, միաժամանակ մեծ ոգետրութիւն ստեղծեց: Դաշնամուրի վրայ երգեցողութեան կ'ընկերակցէր Վրէժ Ղազարեան:

Շարունակելով յայտագիրը, Ռազմիկ Պէպէճեան հակիրճ կենսագրական գիծերու ներկայացումէ ետք, բեմ հրաւիրեց օրուան բանախօս, հանրային-կուսակցական գործիչ Խաժակ Մկրտիչեանը: Յարգելի բանախօսը ընկ. Հրայր Մարութեանի Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան նորագոյն պատմութեան անկրկնելի ղեկավարներէն մէկը ըլլալը շեշտելէ ետք ըսաւ. «Ընկ. Հրայր Մարութեանի առաջնորդութեամբ Հայ դատի աշխատանքները, ոչ միայն ծաւալի առումով ընդարձակուցան, այլ անոնց հաղորդուեցաւ նոր որակ ու բովանդակութիւն: Քարոզչական ու ոգեկոչական աշխատանքներուն աւելցաւ քաղաքական ու լուսնային նոր ճիգ: Հայ դատի գրասենեակներ եւ յանձնախումբեր սկսան գործել Դաշնակցութեան կառոյցին կից: Վճռուած էր Հայ դատին շուրջ ստեղծուած լռութեան պատը քանդել՝ քարոզչական, քաղաքական նաեւ ցուցական բոլոր միջոցներով»:

Ռազմիկ Պէպէճեան

րով»: Ապա ան խօսքը եզրափակեց ըսելով. «Սիրելի՛ ներկայներ, այսօր ես հակադաշնակցական մոլուցքը չեմ առած, բայց քանի որ ունեցած ենք Հրայր Մարութեանի նման մարտունակ ղեկավար, ինչպէս անցեալին ծախողած են Դաշնակցութիւնը պառակտելու բոլոր փորձերը, ես համոզուած եմ, որ Հրայր Մարութեանի ոգիով Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը պիտի շարունակէ իր անխափան երթը»:

Հանդիսութիւնը փակուեցաւ ՀՅԴի «Մշակ բանուոր» քայլերգով:

Ցուշ-երեկոյի պաշտօնական հանդիսութիւնէն ետք, յայտագիրը շարունակուեցաւ Հայ կեդրոնի սրահէն ներս ազգային-յեղափոխական երգերով: Մակիշ իրաքանչիւր երգի սկիզբը իր պատմումներով կ'ոգետրէր ներկայները: Քե՛սականները շրջապատուած՝ դրօշակներ ծածանելով եւ միասնաբար երգելով առաւել եւս կը ձոխացնէին մթնոլորտը:

Աւելի քան 400 համակիրներ եւ դաշնակցականներ, ազգային վառ ապրումներով եւ մեծ խանդավառութեամբ ընկերակցեցան ազգային յեղափոխաշունչ երգերուն եւ անմոռանալի երեկոյով մը յիշատակեցին Հրայր Մարութեանի ու իր ընկերներուն կեանքն ու վաստակը, վերակենդանացուցին ազգային-ազատագրական կռուի մեր հերոսները եւ Հայաստանի ու Հայ Դատի «անկեղծ զինուոր»ներու անմեռ յիշատակը:

Գանատայի Առաջնորդարանի Նախաձեռնությամբ Բացում՝ Սահմանամերձ Վահան Գիւղի Մանուկներու Խաղահրապարակին

Նայիրի Սկրտիչեան

(ԵՌԱԳՈՅՆ).- 16 Սեպտեմբերին, Գանատայի հայ համայնքէն պատուիրակութիւն մը, գլխավորութեամբ Առաջնորդ Սրբազան Բաբգէն Արք. Զարեանի եւ Գանատայի Հայոց Թեմի Ազգային Վարչութեան ատենապետուհի Ծովիկ Թերզեանի, այցելեցին Հայաստանի սահմանամերձ Վահան գիւղ՝ բացումը կատարելու գանատահայ բարերար Մանուկ Զովսաճեանի հովանաւորութեամբ կառուցուած խաղահրապարակին:

Պատուիրակութիւնը նախ այցելեց Վահան գիւղի զոհուած ազատամարտիկներու յիշատակին կառուցուած յուշահամալիր, ուր ամփոփուած են 1992-1994 թուականներուն ինքնապաշտպանական մարտերուն զոհուած հերոս 15 վահանցի եւ 1 արծուաշէնցի տղաներու աճիւնները:

Նշենք, որ Վահան գիւղը սահմանէն հեռու է ընդամենը 3 քմ եւ ունի ունի 27 քմ երկարութեամբ սահման Ազրայէճանի հետ, նախապէս կոչուած է Ռուբէն կամ Ռուբէնակերտ, ունի 1060 բնակիչ, 130 աշակերտ եւ 43 մանկապարտէզի սան: Գիւղը 1991 թուականին վերանուանուած է Վահան, իբրեւ երկրի հիւսիսարեւելեան դարպաս:

Զոհուած ազատամարտիկներու շիրմներուն ծաղիկներ զետեղելէն ետք՝ մասնակիցները ուղղուեցան Պանթոնի վարի հատուածին կառուցուած խաղահրապարակը:

Բացման հանդիսութիւնը սկիզբ առաւ Հայաստանի Հանրապետութեան քայլերգով, ապա՝ Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Զարեան, Գեղարքունիքի մարզպետ Իշխան Սաղաթելեան եւ Ճամբարակ համայնքի ղեկավար Վազգէն Աղամեան կտրեցին խաղահրապարակի կարմիր ժապաւէնը:

Բաբգէն Արք. Զարեան ողջունելով մարզի, համայնքի ու գիւղի բնակիչները, ըսաւ. «Այսօր, այս գիւղին մէջ, ես կը տեսնեմ արդէն տօնական մթնոլորտ, ուրախութեան ուրուագիծեր՝ յատկապէս մանուկներու դէմքերուն վրայ: Այդ ուրախութիւնը իրենց դէմքերէն երբեք թող չհեռանայ, թող Աստուած օրինէ մեր մանուկները: Այս գիւղին երեխաները, որոնք թիւով 130 են, վաղը այս հրապարակին վրայ պիտի մեծնան հայութեան շունչով ու ոգիով, պիտի թրծուին ու պիտի դառնան մեր բանակի հայ զինուորացիները»:

Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Զարեան կը կատարէ Վահան գիւղի խաղավայրի բացումը, Սեպտեմբեր 16, Գեղարքունիք Մարզ:

Սրբազան Հայրը կ'ընկերանայ գիւղի մանուկներուն՝ նորաբաց խաղավայրին մէջ:

ընդ թշնամիին ըսելու «մենք կանք, կ'ապրինք ու դեռ կը շատանանք»:

Սրբազան հայրը շնորհակալութիւն յայտնեց մարզպետ Իշխան Սաղաթելեանին, որ հնարաւորութիւն տուաւ խաղահրապարակը ստեղծելու, ինչպէս նաեւ բարերար Մանուկ Զովսաճեանին. մարդ, որ իր աչքերով չէ տեսած այս գիւղը բայց ապրած է եւ կ'ապրի հայութեամբ եւ Հայաստանի համար, հայ ժողովուրդի համար:

Գեղարքունիքի մարզպետ Իշխան Սաղաթելեան ըսաւ. «Երբ 2,5 ամիս առաջ ես աշխատանքային այցով կը գտնուէի Վահան գիւղ եւ տեսայ այս կրա-

կոտ, փայլուն երեխաները՝ մտածեցի, որ համայնքը պէտք է ունենայ խաղահրապարակ, եղածը մեծ բան չէ, սակայն փայլուն օրինակ է՝ թէ ինչպէս մարզպետարանը, համայնքը եւ սփիւռքի մեր բարեկամները շատ արագ ձեռնարկեցին գործ մը եւ մեր մանուկներուն ժպիտ, նոր կեանք ու նոր հնարաւորութիւն պարգեւեցին»:

Մարզպետը գնահատեց աշխատանքը գիւղացիներուն, որոնք մերժած են վարձատրով իրենց կատարած աշխատանքին համար, իսկ անցած գումարով խաղահրապարակ պիտի կառուցուի Ճամբարակ գիւղին մէջ:

«Խաղահրապարակին վայրը պատահական չէ ընտրուած, քիչ առաջ մենք ծաղիկներ դրինք մեր հերոսներու շիրմին, մենք պարտք ունինք կատարելու, մենք պարտաւոր ենք այս եւ սահմանամերձ միւս գիւղերուն մէջ մեր մանուկներու պայմանները բարելաւելու: Այս հրապարակին վրայ պիտի խաղան նաեւ մեր հերոսներու թոռնիկներն ու բարեկամները, հարազատները, մեզմէ իւրաքանչիւրը՝ իր հներաւորութեան սահմաններէն ներս՝ ամէն ինչ պէտք է ընէ այս ժպտերես, լուսաւոր երեխաներու մանկութիւնը ուրախ դարձնելու համար», աւելցուց Սաղաթելեան:

Ճամբարակ համայնքի ղեկավար Վազգէն Աղամեան շնորհակալութիւն յայտնեց Գեղարքունիքի մարզպետին, ինչպէս նաեւ Տէր Բաբգէն Արքեպիսկոպոս Զարեանին եւ բարերար Մանուկ Զովսաճեանին՝ ծրագիրը իրականութիւն դարձնելու համար:

Խօսք առաւ զոհուած ազատամարտիկի մայր Յասմիկ Սարիբեկեան՝ ըսելով՝ «Ես կ'ապրիմ այս խաղահրապարակին հարեւանութեամբ, ամէն առաւօտ բարի լոյս կ'ըսեմ մեր զոհուած հերոսներուն, զրոյցի կը բռնուիմ անոնց հետ եւ կը մնամ անպատասխան: Այս գիւղը հերոս գիւղ է, եկէք անոնց աշխատանքը շարունակենք»:

Աւարտին՝ Գեղարքունիքի Մարզպետին եւ Ճամբարակի համայնքապետին կողմէ շնորհակալագրեր տրուեցան Գանատայի հայոց թեմի հոգեւոր առաջնորդ Գերաշնորհ Տէր Բաբգէն Արքեպիսկոպոս Զարեանին եւ բարերար Մանուկ Զովսաճեանին:

Հանդիսութեան ասարտէն ետք՝ պատուիրակութիւնը գիւղի երեխաներուն հետ մտաւ խաղահրապարակ՝ կիսելու երեխաներուն ուրախութիւնը եւ դիտելու գիւղի նկարչութեան դպրոցի սաներուն նկարած նկարները:

Ապա, պատուիրակութիւնը այցելեց գիւղի զօրակայան՝ շփուելու Հայրենիքի սահմանը պաշտպանող մեր զինուորներուն հետ: Հանդիպումը յուզիչ էր. Սփիւռքի մէջ մեծցած հայրեր ու մայրեր սեղանակից եղան հայ զինուորներուն, իրարու հետ հաց կիսեցին: Զինուորները կարծես անորոշութեան մատնուած էին՝ տեսնելով հայ մայրերու արցունքոտ աչքերը: Մտերմիկ ծաշկերոյթէն ու սրբազան հօր օրհնութենէն ետք՝ պատուիրակութիւնը վերադարձաւ Երեւան:

Առաջնորդ Բաբգէն Սրբազան Ներկայ Գտնուեցաւ Մարոնի Համայնքի Պշարա Ռայի Պատրիարքի Ընդունելութեան

(Հորիզոն).- Սեպտեմբեր 27ին, Օթթաուայի Լիբանանի դեսպանատան մէջ կայացաւ պաշտօնական յատուկ ընդունելութիւն ի պատիւ Մարոնի համայնքի Պշարա Ռայի պատրիարքին, որ հովուապետական այցելութեամբ մը Գանատա ժամանած էր Սեպտեմբեր 21ին:

Ընդունելութեան ներկայ էին նաեւ Գանատայի Հայոց Թեմի Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Զարեան:

Պատրիարքի ժամանման նախօրեակին, Բաբգէն Սրբազան հանդիպում ունեցաւ Գանատայի մօտ Լիբանանի դեսպան Ֆատի Զիատիի հետ եւ բարձրօրէն գնահատեց Դեսպանատուն-Առաջնորդարան երկարամեայ համագործակցութիւնը:

Ժամանելով Դեսպանատուն, Մարոնի համայնքի Պշարա Ռայի պատրիարք դիմաւորուեցաւ անելի քան 250

հիւրերու, լիբանանեան քաղաքական կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներու, քրիստոնեայ եւ իսլամ հոգեւորականներու եւ այլ քաղաքական պաշտօնատարներու կողմէ:

Ռայի պատրիարքը անդրադարձաւ Լիբանանի մէջ տիրող տագնապալի քաղաքական տագնապին եւ ահազանգ հնչեցնելով յայտնեց, թէ Լիբանանը ընկղմելու եւ ջրամոյժ ըլլալու եզրին է:

Ան կոչ ուղղեց քաղաքական բոլոր կողմերուն միաւորուելու եւ պետութեան նպաստելու առաքելութեան մղուելու:

Ընդունելութեան ընթացքին, Բաբգէն Սրբազան առանձնազրոյց մը ունեցաւ Ռայի պատրիարքին հետ, որուն ընթացքին Լիբանանի զօրակցութեան եւ յարատեւման ի խնդիր իր մաղթանքները փոխանցեց:

Առաջնորդ Բաբգէն Արք. Զարեան մարոնիներու Պատրիարք Պշարա Ռայիի հետ, Սեպտեմբեր 27, Օթթաուա:

Այս Հայը Եղալ Ֆրանսերէնի, Արժէքներու ու Յատկապէս Ազատութեան Լաւագոյն Դեսպաններէն Մէկը. Միքայէլ Ժան

Ֆրանսաֆոնի նախագահ Միքայէլ Ժան եւ Շարլ Ազնաուր

Ֆրանսաֆոնի երկիրներու միջազգային կազմակերպութեան գլխաւոր քարտուղար Միքայէլ Ժան ցաւակցական ուղերձ յղած է Ազնաուրի մահուան առիթով.

«Անսահման տիրութեամբ իմացանք Շարլ Ազնաուրի մահուան գոյժը՝ Հոկտեմբեր -ին, 94 տարեկան հասակին, մինչդեռ ողջ Ֆրանսաֆոնի երկիրները՝ հաւաքուած Երեւանի մէջ՝ 17րդ -Գագաթնաժողովի առիթով, կը պատրաստուէին անոր հետ «Պոլեմ»-ը երգելու, ձայնակցելու անոր՝ այն հողին վրայ, ուր իր արմատներն են: Աշխարհի այս հայը եղաւ Ֆրանսերէն լեզուի, արժէքներու ու յատկապէս ազատութեան լաւագոյն դեսպաններէն մէկը: Ֆրանսալեզու լայն տարածքի ամէն կէտին վրայ մենք պիտի շարունակենք սիրել այդ մարդը եւ իր երգերը, որոնք հարստութիւն են մարդկութեան համար», «Արմենփրես»-ի հաղորդմամբ ըսուած է Ֆրանսաֆոնի երկիրներու միջազգային կազմակերպութեան հաղորդագրութեան մէջ:

Կը նշուի, որ իր ասպարէզի աւելի քան եօթնասուն տարիներու ընթացքին ան դարձաւ 20րդ դարու լաւագոյն երգիչներէն մէկը, եւ յատկապէս այն Ֆրանսերէնի փայլուն թարգմանիչը, որ կը լսուի բոլոր աշխարհամասերու մէջ, բոլոր հնչերանգներով: Ծնած ըլլալով Փարիզի մէջ գաղթական հայերու ընտանիքին մէջ՝ Ազնաուր կը սիրէր երգել տարբեր լեզուներով՝ այդ կերպով արժանին մատուցելով համամարդկային մշակոյթի հարուստ բազմազանութեան:

«Շարլ Ազնաուր ինքզինք ամէն տեղ կը զգար, ինչպէս իր կողմէ վաղուց ծանցուած երկրին մէջ՝ շնորհիւ լեզուի եւ իր յուզիչ մարդասիրութեան: Հայիթիի մէջ 200-ին տեղի ունեցած երկրաշարժէն ետք՝ Ազնաուր խորին վշտակցութեամբ սկսաւ օգնութիւն ցոյց տալ: Ան արմատ նետած էր նաեւ Քէյպթի մէջ. եւ յուզիչ յուշեր ունիմ 2008ի Յուլիս 5էն, երբ որպէս Գլխաւոր կառավարիչ՝ ես անոր յանձնեցի Գանատայի Պատուոյ շքանշանը, երկիր, որու սրտաբացութիւնը, տարածքը եւ մարդիկ հարազատ էին անոր: Այդ առթիւ մենք՝ ան եւ ես, անչափ երջանիկ էինք», ըսուած է Միքայէլ Ժանի ուղերձին մէջ:

Ֆրանսաֆոնի Երկիրներու Գերաստիճանը Շատ Կարեւոր է Թէ՛ Հայաստանի Եւ Թէ՛ Ֆրանսայի Համար. Ֆրանսայի Դեսպան

Ֆրանսաֆոնի երկիրներու գերաստիճանը շատ կարեւոր է թէ՛ Հայաստանի եւ թէ՛ Ֆրանսայի համար, յայտնեց Հայաստանի մօտ Ֆրանսայի դեսպան Ճոնաթան Լաքոթ «Ֆրանսաֆոնի երկիրներու աւան» տաղաւարի ներկայացման մամուլի ասուլիսին ընթացքին:

Դեսպանը ըսաւ, որ 7էն 12 Հոկտեմբեր 2018ին, Հայաստանի մէջ տեղի պիտի ունենայ Ֆրանսաֆոնի երկիրներու գերաստիճանը երբ Հայաստան պիտի հիւրընկալէ 84 երկիրներու պատուիրակութիւններ, որոնց մեծ մասը Հայաստանի մէջ դեսպանութիւններ չունի ու պիտի բացայայտէ Հայաստանը առաջին անգամ:

Հոկտեմբեր 7էն սկսեալ, մէկ շաբաթ շարունակ Երեւանը պիտի ըլլայ Ֆրանսաֆոնիութեան կեդրոն: Դեսպանը նշեց, որ Ֆրանսաֆոնի երկիրներու գերաստիճանը շատ կարեւոր է ոչ միայն այն պատճառով, որ Ֆրանսայի նախագահ Մաքրոնի համար անիկա առաջնահերթութիւն ունի, այլ որովհետեւ Մաքրոն Հայաստան պիտի գտնուի նաեւ պետական այցելութեամբ: Դեսպանը աւելցուց, որ Մաքրոն պիտի մասնակցի Ֆրանսաֆոնի երկիրներու գերաստիճանին, որմէ առաջ Հայաստան պիտի հասնի երկկողմ հանդիպումներու համար:

«Բացի գերաստիճանէն, Մաքրոնի այցելութիւնը շատ խիտ օրակարգ կը բերէ Հայաստանի ու Ֆրանսայի համար: Սակայն Ֆրանսաֆոնի երկիրներու գերաստիճանը ոչ միայն երկիրներու ղեկավարներու միջեւ հանդիպում է, այլ նաեւ տօն է: Ֆրանսա կը փափաքի ներկայացնել Ֆրանսերէնը՝ իր բոլոր տարրերով», ըսաւ դեսպան Լաքոթ:

Քաղաքական օրակարգէն բացի, 7-12 Հոկտեմբեր մայրաքաղաքի կեդրոնին մէջ պիտի գործէ «Ֆրանսաֆոնի երկիրներու աւանը», ուր 20 երկրի տաղաւարներու շարքին պիտի ըլլայ նաեւ Ֆրանսայի տաղաւարը: Տաղաւարներ պիտի ունենան նաեւ Պելժիքան, Ջուլիցերիան, Ափրիկեան երկիրները, որոնք բաց են հայաստանցիներու եւ այդ ժամանակահատուածին Հայաստան գտնուող հազարաւոր հիւրերու համար:

«Տաղաւարին միջոցով ուղարկուող պատգամը այն է, որ Ֆրանսերէնը կարելիութիւններու լեզու է: Ֆրանսերէնը ոչ միայն Ֆրանսայի, այլ Ֆրանսաֆոնի երկիրներու միջազգային կազմակերպութեան բոլոր 84 երկիրներու լեզուն է, զոր կը խօսին շուրջ 280 միլիոն մարդիկ՝ 5 ցամաքամասերուն մէջ: Ֆրանսերէնը մէկն է այն 2 լեզուներէն, որոնք կը գործածուին բոլոր ցամաքամասերուն մէջ», յայտնեց Ֆրանսայի դեսպանը:

Ֆրանսաֆոնի երկիրներու աւանին մէջ Ֆրանսայի տաղաւարը ուղղուած պիտի ըլլայ հանրութեան տարբեր հատուածներուն. տեղի պիտի ունենան տնտեսական, մշակութային, մետիայի վերաբերող, արհեստագիտական եւ կրթական բազմաթիւ ձեռնարկներ:

Կը նախատեսուի առաւել քան 50 երկիրներու ղեկավարներու եւ 100 բարձրաստիճան պատուիրակութեանց մասնակցութիւնը: Երկօրեայ զագաթնաժողովի մեկնարկէն երեք օր առաջ, տեղի պիտի ունենայ արտաքին գործոց նախարարներու համաժողովը, որուն պիտի նախորդէ նաեւ Մշտական խորհուրդի նիստը:

Գագաթնաժողովի ծիրին մէջ տեղի ունենալիք տնտեսական գործարար ֆորումին կալկնկալուի Ֆրանսաֆոնի երկիրներու ընկերութիւններու եւ ձեռնարկութիւններու լայն ներկայացուածութիւն:

Համազգայինի Գլխաւոր Մասնաճիւղ
Hamazkayin Klatsor Chapter
Գրական Յանձնախումբ

Փոքրերու Պատմութեան Ժամ Եւ Ձեռային Աշխատանք

4-8 տարեկան մանուկներու համար

Կիրակի, 14 Հոկտեմբեր, 2018

Ժամը 2-ին

Համազգայինի «Յ. Մանուկեան» Գրադարան

Բարեհաճեցէք արձանագրուիլ նախքան

10 Հոկտեմբեր, 2018

Դիմել Արտա Տէր Յակոբեանին՝

647-885-5906

Մեր Երրորդութիւնը Հայաստանեայց Առաքելական Եկեղեցւոյ
Ս. Սահակ եւ Ս. Մեսրոպ Ազգային Շաբաթօրեայ Վարժարան

Grade 9 High School Armenian Credit Course

St. Sahag & St. Mesrob Armenian Saturday School in collaboration with
Toronto District School Board, under the TDSB Continuing Education
Department, is offering a credit program in Armenian language for
current high school students (Grade 9 – 12).

Program Run Date: Saturdays, beginning on October 20, 2018 to June 15, 2019

Time: 9:15 a.m. to 12:30 p.m.

Where: Forest Manor Public School
25 Forest Manor Road, Toronto, Ontario, M2J 1M4

How to register: Follow the online registration instructions for TDSB or Non-TDSB
students by visiting TDSB's Saturday Credit Program site at:

<http://www.tdsb.on.ca/High-School/Going-to-High-School/Night-School-and-Summer-School/Saturday-Credit-Program>

For more information please visit us on Saturdays at School's office or email at
principalsthsahagstmesrob@gmail.com

Registration is NOW open!

Շարլ Ազնաուրի Միտքերէն

Յարգանք՝ Ազնաուրի Հրապարակին վրայ, Երեւան:

Ազնաուր՝ կեանքի տարբեր հանգրուաններում:

Ազնաուր՝ Հայաստանի այցելութիւններէն մէկուն ընթացքին:

Ազնաուր, նախկին նախագահ Սերժ Սարգսեան եւ Ճորճ Զլունի, Ծիծեռնակաբերդ, Ապրիլ 24, 2015:

Ազնաուր՝ իր ծնողներուն հետ:

Յարգանք Ազնաուրի Աստղին՝ Հոլիվուտի Փառքի Ուղի:

94 տարեկանին մահացած է աշխարհահռչակ երգիչ Շարլ Ազնաուրը: Անոր հարցազրոյցներէն պատահական կը ներկայացնենք մեր ընթերցողներուն:

Իր երգերու մասին

Միշտ հիասքանչ է լսել, որ սիրուած ես: Սա ամենագեղեցիկ նուէրն է, որ կրնանք ակնկալել: Կը կարծեմ՝ իմ երգերուն մէջ ամէն ոք կը գտնէ իր մասնիկը, որախոսութեան ու տխրութեան մէջ կը գտնէ իր ծանապարհը՝ լսելով զանոնք:

Ֆրանսական երգարուեստի մասին

Տաղանդներ գործնականօրէն չկան ֆրանսական բեմի վրայ, բացի քանի մը հազուադէպ բացառութիւններու: Երիտասարդ կատարողները միայն կը պատժենք արդէն գոյութիւն ունեցող ծանցցուածները եւ ոչ մէկ նոր բան կը մտցնեն: Երգերու բառերը միայն այնպէս կ'արտասանուին եւ կ'անցնին մէկէն միւսին: Ես աւելի հազուադէպ կը լսեմ ինքնատիպ բնագիրներ: Իսկական արուեստը կը մահանայ:

Բեմի մասին

Քանի դեռ կրնամ երգել եւ լաւ ժամանակ անցնել հանդիսատեսի հետ, ես

զիս ատկէ չեմ զրկեր: Իմ աշխատանքը կենսական ուժ է կու տայ ինծի: Թոշակի անցնիլ մահուան նախամուտքն է, յատկապէս 94 տարեկանին:

Հայաստանի մաֆիոսներու մասին

Ես մաֆիոսներու մասին անտանելի պատմութիւններ գիտեմ: Անոնք կը կրծեն գիւղացիները իրենց հողերուն վրայ: Մաֆիայի այդ անդամներուն պէտք է գնդակահարել: Այդպէս այլեւս կարելի չէ շարունակել: Կը ցանկաք անդամակցիլ մաֆիային: Գացէք ձեր մաֆիան ուրիշ երկիրներու մէջ հիմնեցէք: Շատերը ձեզ կ'ընդունին: Բայց ատիկա ձեր երկրին մէջ մի ընէք, սեփական ժողովուրդի դէմ մի ընէք, Աստուծոյ սիրոյն:

Թաւշեայ յեղափոխութեան մասին

Հայաստանի մէջ գտնուող իմ շատ սիրելի քոյրեր եւ եղբայրներ, Կը շնորհաւորեմ ձեզ, որ կրցաք առանց արեան, բռնութեան, արժէքներու ոտնահարման երկրին մէջ անցում ապահովել մէկ այլ իրողութեան: Քաղաքացիական անհնազանդութեան օրերուն ես դրսեւորեցիք արժանապատիւ ու մարդասիրական կեցուածք՝ լուծում առաջարկելով ծագող խնդիրներուն այն-

քան սահուն ու արագ, ըսելով՝ ատիկա դիրքին էր: Սա զարմացուց եւ մտածել տուաւ շատ այլ երկիրներու կառավարութիւններու:

Դուք յաջողեցաք ապացուցելու, որ մեր ազգը ունի գիտակցութեան բարձր աստիճան, եւ որ մեր երկրի համար առաջնահերթ է ու միշտ ալ պէտք է առաջնահերթ մնայ ամենակարեւորը՝ միատրուր:

Մենք՝ հայերս, կրցանք ցոյց տալ, որ «Ժողովուրդ», «հայրենիք», «դրօշ», «մշակոյթ», «կրօն» եւ «ընտանիք» բառերը մեր արժէքներն են: Եւ որ իրաքանչիւր հայ իր երկրին մէջ ունի հաւասար իրաւունքներ ու ազատութիւններ:

Երեւանի անցուցած պահերու մասին

Վերադարձած եմ Փարիզ քանի մը օրով: Հազիւ ժամանակ ունիմ շնչելու եւ յիշելու այն հիասքանչ պահերը, որոնք անցուցած եմ Երեւանի մէջ: Բոլոր առիթներ, որոնք չեն գիտեր Հայաստանը... Դուք պարզապէս չէք գիտեր, թէ ինչ կորսնցուցած էք:

Թուրքիոյ կողմէ Հայոց Ցեղասպանութեան չճանչնալու մասին

Կարելի չէ անտեսել այն, ինչ տեղի

ունեցած է: Թուրքերուն պէտք է ըսել, որ ճշմարտութիւնը յայտնելու ժամանակն է... Անոնք չեն կրնար ատիկա ընդունիլ որպէս փաստ, որովհետեւ անոնց կարեւոր բառը պատիւն է: Եւ ատիկա հնարաւոր է հասկնալ: Բայց մէկ այլ բան ալ կայ՝ մարդիկ բաւական հարստացած են հայերու ունեցուածքին հաշույն:

Աշխատանքի մասին

Ես չեմ հաւատար ոգեշնչման, կը հաւատամ քրտնաջան աշխատանքին: Ես վարպետի պէս կ'աշխատեմ իւրաքանչիւր բառիս վրայ, կը յղկեմ իւրաքանչիւր արտայայտութիւն: Եթէ պէտք է օրեր, շաբաթներ կամ նոյնիսկ ամիսներ անցնել ձիշդ արտայայտութիւնը գտնելու համար, ես յամառօրէն կ'ընեմ ատիկա: Հաւանաբար, իմ ամբողջ կեանքը ես ինծի հանդէպ յաղթանակ է: Ես սկսած եմ գերոյն, ինքնուրոյն ամէն ինչ ստրկած եմ. երաժշտութիւն, գրականութիւն, դերասանական վարպետութիւն: Այդ տարիներուն ուսումը վճարովի էր, իսկ իմ ընտանիքի հնարաւորութիւնները՝ համեստ, այդ պատճառով ալ շուտ լքեցի դպրոցական նստարանը եւ այդ պահէն սկսած ստիպուած էի կեանքի մէջ ամէն ինչին ինքնուրոյն հասնելու:

ՀՀ Սփիւռքի Նախարարը Հանդիպում Ունեցաւ Հալէպահայ Համայնքի Ներկայացուցիչներուն Հետ

Սփիւռքի նախարար Մխիթար Հայրապետեան կը հանդիպի Հալէպի հայ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ:

«Գանձասար»- Սեպտեմբեր 21ին՝ աշխատանքային այցելութեամբ Հալէպ ժամանած ՀՀ Սփիւռքի նախարար Մխիթար Հայրապետեան Հալէպի «Շաամ» պանդոկէն ներս հանդիպում ունեցաւ Հալէպահայ համայնքի ներկայացուցիչներուն հետ:

Նախարարին կ'ընկերակցէին Սուրիոյ մէջ ՀՀ դեսպան Արշակ Փօլատեան ու ՀՀ Հալէպի գլխաւոր հիւպատոս Արմէն Սարգսեան:

Ներկայ էին Բերիոյ Հայոց Թեմի առաջնորդ Շահան Արք. Սարգիսեան, Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ Բերիոյ Թեմի առաջնորդ Պետրոս Արք. Միրիաթեան, Սուրիոյ Հայ Աւետարանական համայնքի համայնքապետ վեր. Յարութիւն Սելիմեան, ՀՀԴ Կեդր. Կոմիտէի ներկայացուցիչ Կարո Իզպաշեան, ՍԴՀԿի Գերագոյն մարմնի ներկայացուցիչ Անտիա Խոշաֆեան, ՌԱԿի Գերագոյն մարմնի ներկայացուցիչ Կարո Շուշանեան,

ՀԲԸՄի Սուրիոյ շրջանայինի ատենապետ Ներսէս Ներսոյեան, ՍՕՍԻ Հրջ. վարչութեան ատենապետուհի Հռիփ Կանանեան եւ Սուրիոյ Խորհրդարանի երեսփոխան Ժիրայր Ռէիսեան:

ՀՀ Հալէպի Գլխաւոր Հիւպատոսը դիտել տուաւ, որ սուրիական տագնապի սկիզբէն՝ 2011էն ի վեր, Հայաստանէն Հալէպ այս մակարդակով պետական պաշտօնական պատուիրակութիւն չէր ժամանած, սա առաջինն է, ուստի ան ողջունեց ՀՀ Սփիւռքի նախարարին ներկայութիւնը:

Նախարարը յայտնեց, որ մեծ ոգեւորութեամբ եւ յուզումնախառն ապրումներով ժամանած է Հալէպ: Հայրապետեան նախ յիշեցուց, որ «Աշխարհի հնագոյն ազգերէն մէկը իր երրորդ պետականութեան 27ամեակը կը յիշատակէ եւ սա կրկնակի խորհրդանշական է, որովհետեւ այս տօնը ձեզի հետ Սփիւռքի Մայր գաղութին մէջ կը տօնենք: Սա

կրկնակի հպարտութիւն է»:

«Բաական տխուր էի այս քանի մը ժամուան ընթացքին, որովհետեւ առաջին անգամն է որ Հալէպ կ'այցելէի, սակայն հիացած եմ հալէպահայութեան դիմադրողական ոգիով, վճռականութեամբ ու վստահ եմ, որ այս գաղութը պիտի վերականգնի շնորհիւ այս ոգիին ու կամքին: Մենք իսկապէս կը գնահատենք այս կամքը, հայ համայնքը մեզի համար շատ կարեւոր համայնք է, ցաւօք ան նօսրացած է պատերազմին պատճառով, որուն ի տես մենք մեր կարելին պիտի ընենք նեցուկ կանգնելու համայնքին եւ Հայաստան հաստատուած սուրիահայերուն, որպէսզի անոնք յաղթահարեն դժուարութիւնները: Հայաստանի յեղափոխութիւնը լաւ հող ստեղծեց մեզի համար, որպէսզի մենք հոգատարութիւն ցուցաբերենք նաեւ Սփիւռքին», յայտնեց ան եւ ըսաւ. ներկայ կառավարութեան ռազմավարութիւնն է վարել եւ հայաստանակեդրոն եւ սփիւռքակեդրոն քաղաքականութիւն, որպէսզի համահայկական մեր ներուժը լաւագոյն ձեւով կարելի ըլլայ օգտագործել՝ ի նպաստ Հայաստանի եւ Սփիւռքի հզօրացման:

Ապա ան պատասխանեց հարցումներու՝ Թաւշեայ Յեղափոխութեան նպատակներուն, Սփիւռքի հետ յարաբերութիւններուն, հայրենադարձութեան, Սփիւռքի նախարարութեան ծրագիրներուն առնչութեամբ եւ եզրափակելով ըսաւ, որ յեղափոխութեան նպատակը միայն իշխանափոխութիւն չէր, այլ ողջ համակարգի, աշխատելաճի փոփոխութիւն, ուստով մը դէպի ժողովրդավարութիւն, ուր շեշտուած պիտի ըլլայ ժողովուրդին մասնակցութիւնը, իշխանութիւնը, իսկ կառավարութիւնը համարաւոր պիտի ըլլայ ժողովուրդին:

Դեսպաններու Կցորդները Սփիւռքի Համայնքային Հարցերով Պիտի Զբաղին

ՀՀԴ պատգամաւոր Ռուզան Առաքելեան Սեպտեմբեր 12ին, Ազգային ժողովի նիստին Սփիւռքի նախարար Մխիթար Հայրապետեանին հարց տուաւ, թէ ի՞նչ գործառնություններ պիտի ունենան սփիւռքի համայնքներու ներկայացուցիչները եւ ինչո՞վ պիտի զբաղին դիւանագիտական ներկայացուցչութիւնները:

«Նախկին իշխանութիւններուն օրով Սփիւռքի հետ յարաբերութիւնները սահմանափակուած են բացառապէս Սփիւռքէն նիւթական աշակցութիւն ստանալու ականկալիքներով: Նոր կառավարութիւնը բոլորովին նոր որակի մօտեցում ունի: Մենք կը կարծենք, որ երկկողմ փոխադասարարութեան հիմքին վրայ պէտք է դրուին յարաբերութիւնները: Պիտի ստեղծենք պետութիւն մը, որ կանգնած պիտի ըլլայ Սփիւռքի թիկունքին:

Նախարարութիւնը քննարկումներու մէջ է արտաքին գործոց նախարարութեան հետ: Դիւանագիտական բաժանմունքներու գործառնություններէն չի բխիր ներհամայնքային կեանքին խառնուիլը, այլ գործառնություններ ստանձնելը: Մեր պայմանական կցորդները պիտի զբաղին բացառապէս համայնքային խնդիրներով, պիտի այցելեն դպրոցներ, պիտի հասկնան ներհամայնքային խնդիրները», ըսաւ նախարարը:

ՀՀ Սփիւռքի Նախարարը Այցելեց Եգիպտոս

Հայրապետեան կը տեսակցի Եգիպտոսի վարչապետ Մատպուլիի հետ, Սեպտեմբեր 25, Գահիրէ:

Եգիպտոս կատարած պաշտօնական այցի ժրէն ներս Սեպտեմբեր 25ին սփիւռքի նախարարութեան պատուիրակութիւնը ընդունուեցաւ Եգիպտոսի վարչապետ Մուսթաֆա Մատպուլիի կողմէ:

Հանդիպման ընթացքին անդրադարձ կատարուեցաւ հայ-եգիպտական յարաբերութիւններուն, Եգիպտոսի մշակութային եւ ընկերային-տնտեսական կեանքին մէջ տեղի հայ համայնքի ունեցած դերակատարութեան: Նախարար Հայրապետեան ՀՀ կառավարութեան անունէն գնահատանքի խօսք փոխանցեց Եգիպտոսի ժողովուրդին եւ պետութեան, որ Հայոց Յեղասպանութեան տարիներուն հազարաւոր հայերու փրկութիւն եւ ապաստան տուած է:

Հանդիպման աւարտին երկուստեք կարեւոր համարուեցաւ նաեւ երկու երկիրներու՝ սփիւռքի հետ աշխատանքները կարգաւորող պատասխանատու գերատեսչութիւններու միջեւ համագործակցութեան խորացումը:

Հայրապետեան Եգիպտոսի ներգաղթի եւ արտագաղթածներու նախարարին հետ այցելեց Գահիրէի Հայոց թեմի Առաջնորդարան, ուր բարձրաստիճան հիւրերը դիմաւորած եւ բարի գալուստ մաղթած է Եգիպտոսի Հայոց թեմի առաջնորդ Աշոտ Եպս. Մնացականեան:

Նախարարները շրջայց կատարած են Առաջնորդարանին մէջ, որուն շնորհիւ առաւել մանրամասն տեղեկութիւններ ստացած են 1860 թուականին կառուցուած շինութեան մասին, ինչպէս նաեւ ծանօթացած են կառոյցի ծարտարապետական ոճի առանձնայատկութիւններուն:

Հայրապետեան նոյն օրը հանդիպած է Եգիպտոսի հայ համայնքի ներկայացուցիչներու հետ:

Ներկայ էին Եգիպտոսի մէջ Հայաստանի դեսպան Արմէն Մելքոնեան, Եգիպտոսի թեմի առաջնորդ Աշոտ Եպիսկոպոս Մնացականեան, Քաղաքական ժողովի ատենապետ Վահէ Փլադեան, Գահիրէի Հայ դատի պատասխանատու Արմէն Մազլումեան, եւ այլք:

Սփիւռքի նախարարը հանդիպման ընթացքին խօսած է Հայաստան-Սփիւռք փոխգործակցութեան առաւել գործնական քայլերու մասին, կիսուած իր տեսլականով, լսած է Եգիպտահայ հայրենակիցներու կարծիքները եւ պատասխանած վերջինները յուզող հարցերուն:

Հալէպի Նահանգային Խորհուրդի եւ Շրջակայքի Վարչական Մարմինի Անդամ Դարձան Բերիոյ Թեմի Առաջնորդարանի 2 Թեկնածու

Մարիա Գաբրիէլեան եւ Ներսէս Պարսումեան

«Գանձասար»- Սուրիոյ Տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ընտրութեան Դատական բարձրագոյն յանձնախումբի հաղորդագրութեան հիման վրայ, ճշդութեամբ նահանգային եւ քաղաքային խորհուրդները, ինչպէս նաեւ նահանգներու վարչական միաւորներու կազմերը:

Արդարեւ, Սուրիոյ Տեղական Ինքնակառավարման Մարմիններու ընտրութեան արդիւնքով Հալէպի նահանգային Խորհուրդի անդամ ընտրուեցաւ Բերիոյ Հայոց Թեմի Ազգ. Առաջնորդա-

րանի թեկնածու Մարիա Գաբրիէլեան, իսկ Հալէպ նահանգի շրջակայքի վարչական միաւորին մաս կազմեց Բերիոյ Հայոց Թեմի Ազգ. Առաջնորդարանի թեկնածու Ներսէս Պարսումեան:

Մարիա Գաբրիէլեան

Ծնած է Հալէպ: Աւարտած է Հալէպի Պետական Համալսարանի Իրաւաբանութեան ծիւղը, Դամասկոսի Պետական Համալսարանի Լրագրութեան ծիւղը, Համազգայինի Հայագիտական

շար. տես. էջ 12

Երեւանի Նոր Քաղաքապետական Խորհուրդը Պիտի Բաղկանայ 3 Ուժերէ Ա Նիստին Հայկ Մարութեան Դարձաւ Երեւանի 55րդ Քաղաքապետը

Երեւանի նոր քաղաքապետական խորհուրդը պիտի բաղկանայ 3 ուժերէ եւ առաջին նիստին օրը Հայկ Մարութեան կը դառնայ քաղաքամայրի 55րդ քաղաքապետը:

Երեւանի քաղաքապետական ընտրութիւններու նախնական արդիւնքներով «Իմ Քայլը» դաշինքը հաւաքած է 294 հազար 109 ձայն կամ ընտրութեան մասնակցող ձայներու 81.06%ը: Երկրորդ դիրքը կը գրաւէ «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութիւնը, որ ստացած է 25 հազար 219 ձայն կամ 6.95%ը: Երրորդ դիրքը՝ «Լոյս» դաշինքը 18 հազար 112 ձայնով կամ 4.99%ը:

Ընտրական օրէնքին համաձայն, Երեւանի քաղաքապետական խորհուրդին մաս կազմելու համար կուսակցութիւնները պէտք է հաւաքած ըլլան ձայներու առնուազն 6%ը, իսկ դաշինքներու

համար՝ 8%ը: Հետեւաբար, ընտրութիւններու նախնական արդիւնքներով Երեւանի քաղաքապետական խորհուրդին մէջ կը ներկայացուին ամէնէն աւելի քուէ հաւաքած երեք ուժերը՝ նկատի առնելով որ քաղաքական միա ուժերը անցման համեմատութիւններուն չեն մօտեցած:

Հայաստանի ընտրական օրէնքին համաձայն, ընտրական կեդրոնական յանձնաժողովը ընտրութեան օրէն 7 օր ետք, հիմք առնելով ընտրական կեդրոններու քուէարկութեան արդիւնքներուն վերաբերեալ արձանագրութիւնները, վերստին ստուգուած քուէհամարը, արդիւնքներուն վերաբերեալ ընդունած որոշումները, պաշտօնական տեղեկագիր կը պատրասէ արդիւնքներուն մասին: Հետեւաբար, Երեւանի քաղաքապետական ընտրութիւններու վերջնական արդիւնքները

կը հրապարակուին 30 Սեպտեմբերին:

Իսկ «Երեւան քաղաքի տեղական ինքնակառավարման մասին» օրէնքի 17-րդ յօդուածի 6-րդ կետին համաձայն, արտակարգ ընտրութենէն ետք, նորընտիր խորհուրդը նիստի կը հրաւիրուի ընտրութեան արդիւնքների պաշտօնական հրապարակումէն 10 օր ետք: Հետեւաբար, նորընտիր խորհուրդի առաջին նիստը կը կայանայ 10 Յոկտեմբերին:

«Երեւան քաղաքի տեղական ինքնակառավարման մասին» օրէնքի 44րդ յօդուածի երկրորդ կետին համաձայն, եթէ ընտրութիւններու արդիւնքով մասնակցող կուսակցութիւններէն մէկը ստացած է խորհուրդի անդամներուն 50ը եւ աւելին գրաւելու իրաւունք, ապա այդ կուսակցութեան թեկնածուներու ցանկին առաջին անունը օրէնքի ուժով կը նկատուի ընտ-

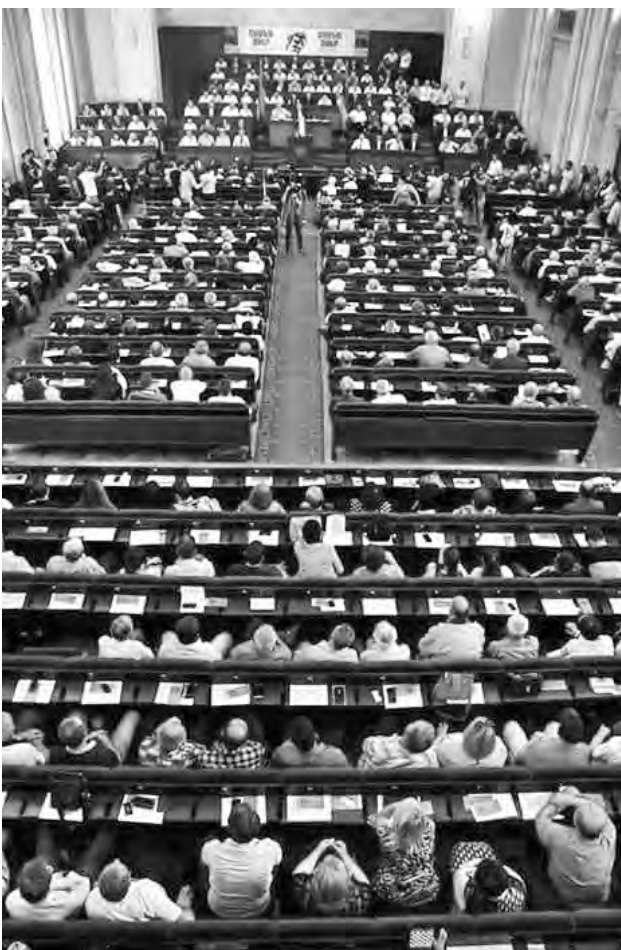

Երեւանի նորընտիր քաղաքապետ Հայկ Մարութեան եւ վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան:

րուած քաղաքապետ: Հետեւաբար, նկատի ունենալով որ «Իմ քայլը» դաշինքը հաւաքած է քուէարկութեան մասնակցած ընտրողներու ձայներուն 81.06 տոկոսը, դաշինքի քաղաքապետի

թեկնածու Հայկ Մարութեան 10 Յոկտեմբերին նախատեսուած նիստին, առանց քուէարկութեան, օրէնքի ուժով կը ստանձնէ Երեւանի քաղաքապետի պարտականութիւնները:

Տեղի Ունեցաւ «Սասնայ Շռեր» Համահայկական Կուսակցութեան Հիմնադիր Համագումարը

«Սասնայ Շռեր» կուսակցութեան հիմնադիր համագումարէն պատկեր մը, Սեպտեմբեր 25, Երեւան:

Սեպտեմբեր 29ին, ՀՀ կառավարական տան թիւ 1 շէնքի նիստերու մեծ դահլիճին մէջ տեղի ունեցաւ «Սասնայ Շռեր» համահայկական կուսակցութեան հիմնադիր համագումարը: Ծափողջիւններով ներս հրաւիրեցան ՊՊԾ գրաման մասնակից «Սասնայ Շռեր»ը, որոնցմէ կը բացակայէին Պաւել Մանուկեանը, Արմէն Փիլոյեանը եւ Սմբատ Բարսեղեանը:

Համագումարին հրա-

ւիրուածներու մէջ էին զօրավար-գնդապետ, արցախեան ազատամարտի հերոս Արկադի Տէր-Թադեոսեան, քաղաքագետներ Լեւոն Շիրինեան, Հմայեակ Յովհաննիսեան, «Ժողովրդավարական Հայրենիք» կուսակցութեան ղեկավար Պետրոս Մակեյեան, «Մոդուս Վիտեյի» կեդրոնի նախագահ Արա Պապեան եւ այլք:

Համագումարի բացումին ելոյթ ունեցաւ Ժիրայր

Սեֆիլեան:

«Եկած է պահ մը, որ վերջապէս մեր երազած ազգային կազմակերպութիւնը ծնի: Իմ համոզումով այն, ինչ այսօր կը հիմնադրենք, առնուազն պիտի ըլլայ մեր պատկերացումը ազգային պետութեան հիմնասիւններէն մէկը, սակայն մինչ այս հանգրուանը հասնիլը, բոլորս գիտենք, որ մեր ժողովուրդը անցած է դաժան պայքարի երկար ճանապարհի եւ ունեցած բազմաթիւ զոհեր, վարչակարգի զոհեր, որոնց զգալի մասին գործերը մինչեւ այսօր բացայայտուած չեն», ըսած է Սեֆիլեան:

Ժիրայր Սեֆիլեան չկրցաւ ընտրուիլ համագումարի նախագահութեան անդամ, տրուած ըլլալով ան տակաւին չունի քաղաքացիութեան հանգամանք:

Համագումարը վարելու իրաւունքը տրուեցաւ Վարուժան Աւետիսեանին:

«Մտածողական եւ կամային յարթահարում պէտք է ըլլայ, որու մեկնարկը պէտք է ըլլայ ռուսաթրքական դաւադիր երկրնորանքի յարթահարումը: Մենք կ'որոգեգրենք ազգային առաքելութեան միտում, հայրենիքի վերատիրացման հետամուտ եւ Առաջին Հանրապետութեան ժառանգութեան վրայ հիմնուած իրաւաքաղաքական հայե-ցակարգ», նշեց Աւետիսեան:

Կուսակցութեան նախագահութեան միւս անդամ Գարեգին Զուգաս-

զեան իր ելոյթին մէջ անդրադարձաւ Հայաստանի եւ Ռուսիոյ յարաբերութիւններուն՝ նշելով. «Այդ յարաբերութիւններու նորացումը առաջին հերթին կը պահանջէ վերանայիլ Հայաստանի մէջ Ռուսիոյ ուժային ներկայութիւնը: Հայաստանի համար անընդունելի է իր սահմաններուն պահպանութեան իրականացումը օտարերկրայ պետութեան սահմանապահ ուժերու կողմէ, ուստի ան առաջնահերթ կը համարէ անոնց ստորաբաժանումներու անյապաղ դուրսբերումը եւ սահմանի պահպանումը հայկական կողմին յանձնումը»:

«Սասնայ Շռեր» համահայկական կուսակցութեան հիմնադիր համագումարը յայտարարութիւն տարածեց՝ ըսելով, որ կը սկսի «Սասնայ Շռեր» համահայկական շարժում, որուն նպատակն է օրինաւոր ձեւերով Հայրենիքի եւ արտերկրի մէջ բնակուող հայութիւնը համախմբել եւ ներգրաւել կուսակցութեան ծրագրի իրականացման գործընթացին մէջ:

«Սասնայ Շռեր» համահայկական կուսակցութիւնը պիտի դառնայ «Սասնայ Շռեր» համահայկական շարժման կորիզը ու առանցքը՝ ապահովելով շարժման գաղափարական-քաղաքական եւ ընթացիկ գործունէութեան համակարգումը», նշուած է յայտարարութեան մէջ:

Երեւանի Քաղաքապետական Ընտրութեանց Արդիւնքները

«Արմենփրես»- Հայաստանի Կեդրոնական ընտրական յանձնախումբը Սեպտեմբեր 23ին հրապարակեց Երեւանի աւագանիի ընտրութիւններու արդիւնքները, որոնց հիման վրայ, Երեւանի աւագանիի ընտրութիւններուն առաջատարն է «Իմ քայլը» դաշինքը, որ ստացած է ընտրողներուն 80 տոկոսէն աւելի քուէները: Այսպիսով՝ իրաւունքի ուժով նոյն դաշինքի ցուցակը գլխաւորող դերասան Հայկ Մարութեան պիտի դառնայ Երեւանի քաղաքապետ:

Քուէարկութեան մասնակցած է 370,323 ընտրող, կամ ընտրողներու 43,65 առ հարիւր տոկոսը:

Նախնական տուեալներուն համաձայն, իւրաքանչիւր կուսակցութեան կամ կուսակցութիւններու դաշինքի ստացած քուէներուն պատկերը հետեւեալն էր.

- «Իմ քայլը» կուսակցութիւններու դաշինք՝ 229.409 քուէ (80,78 առ հարիւր),
- Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութիւն՝ 19,989 քուէ (7,04 առ հարիւր),
- «Լոյս» կուսակցութիւններու դաշինք՝ 14,395 քուէ (5,07 առ հարիւր),
- Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութիւն՝ 4.769 քուէ (1,68 առ հարիւր),
- Երկիր ծիրանի կուսակցութիւն՝ 4.070 քուէ (1,43 առ հարիւր),
- Օրինաց երկիր կուսակցութիւն՝ 3.030 քուէ (1,07 առ հարիւր),
- «Երեւանցիներ» դաշինք՝ 2.433 քուէ (0,86 առ հարիւր),
- Ժառանգութիւն կուսակցութիւն՝ 2110 քուէ (0,74 առ հարիւր),
- «Երեւանի հանրութիւն» դաշինք՝ 2017 քուէ (0,71 առ հարիւր),
- Ժողովրդավարական ուղի կուսակցութիւն՝ 652 քուէ (0,23 առ հարիւր),
- Ռեֆորմիստներու կուսակցութիւն՝ 581 քուէ (0,20 առ հարիւր),
- Հայք (Հայկազուններ) կուսակցութիւն՝ 537 քուէ (0,19 առ հարիւր):

Երեւանի աւագանիի արտահերթ ընտրութիւններու նախնական արդիւնքներուն համաձայն 65 անդամ բաղկացած աւագանին մէջ «Իմ քայլը» դաշինքը կ'ունենայ 56 անդամ, Բարգաւաճ Հայաստան կուսակցութիւնը՝ հինգ, «Լոյս» դաշինքը՝ չորս:

Երեւանի աւագանիի 2017ի ընտրութիւններուն համեմատ, մասնակցած է 25.097 աւելի ընտրող: Նախորդ ընտրութիւններուն մասնակցած էր 345.226 մարդ, որ կը կազմէր ընտրողներու ընդհանուր թիւի 40,99 առ հարիւրը:

ՀՀ վարչապետ. Ղարաբաղը Պետք ԶԷ Ազրայեյձանի Կազմին Մէջ Ըլլայ, Եթէ ՈՒԷՄ Մէկը Զի Ցանկար Թոյլ Տալ Հայ Ժողովուրդի Նոր Ցեղասպանութիւն

ՆԻԻ ԵՈՐՔ - Հայաստանի վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ելոյթ ունեցած է ՄԱԿի 73րդ Ընդհանուր ժողովին:

Փաշինեան խօսելով Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման մասին, ըսած է, որ ան կը շարունակէ գերակշռել մեր արտաքին քաղաքական օրակարգը: Արցախի Հանրապետութեան կարգավիճակը եւ անվտանգութիւնը պիտի ըլլան Հայաստանի Հանրապետութեան բացարձակ առաջնահերթութիւնները բանակցային գործընթացին մէջ:

«Հակամարտութիւնը ռազմական ծանապարհով լուծելու որեւէ փորձ ուղղակի սպառնալիք է տարածաշրջանային անվտանգութեան, ժողովրդավարութեան ու մարդու իրաւունքներու համար: Հայաստան պիտի շարունակէ իր կառուցողական ներգրաւուածութիւնը հակամարտութեան կարգաւորման խաղաղ գործընթացին մէջ ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահներու ձեռնարկով, որուն տրուած է հակամարտութեան կարգաւորման միջազգայնօրէն ճանչցուած միակ իրաւագիրը: Ազրայեյձան պէտք է փոխէ բանակցութիւններու հանդէպ իր անյարգալից վերաբերմունքը, պէտք է լիովին հրաժարի ցանկա-

Վարչապետ Փաշինեան կը մասնակցի ՄԱԿի 73րդ գագաթաժողովին, Նիւ Եորք:

ցած ռազմական լուծման գաղափարէ եւ իրագործէ բոլոր նախորդ համաձայնագիրները:

«Անկէն, եթէ Ազրայեյձան իսկապէս հաւատարիմ է խաղաղ գործընթացին, ապա պէտք է սկսի երկխօսելու այս հակամարտութեան հիմնական ենթակային՝ Լեռնային Ղարաբաղի հետ: Ազրայեյձան ամէն առիթով կը յայտարարէ, որ Ղարաբաղը պէտք է ըլլայ իր տարած-

քին մէկ մասը: Միեւնոյն ժամանակ կը յայտարարէ, որ պիտի չբանակցի Լեռնային Ղարաբաղի հետ: Խնդիրը այն է, թէ ինչպէս կրնայ Ազրայեյձան Լեռնային Ղարաբաղի նկատմամբ յաւակնութիւն ներկայացնել առանց նոյնիսկ Լեռնային Ղարաբաղի հետ երկխօսելու: Ատիկա հնարաւոր է: Ատիկա հնարաւոր է, եթէ միայն Ազրայեյձանի ղեկավարութեան կը հետաքրքրէ ոչ թէ ժողովուր-

դը, այլ բոլոր տարածքը: Այսպիսով, ակնյայտ կը դառնայ, որ Ազրայեյձանի ղեկավարութեան մտադրութիւնը այն է, որ Ղարաբաղը մաքրուի հայերէ, ինչպէս եղաւ Նախիջեւանը: Սա իրաւունք կու տայ Լեռնային Ղարաբաղին ըսելու, որ Ազրայեյձանի մաս կազմելը Ղարաբաղի բնակչութեան համար կը նշանակէ լիակատար բնաջնջում: Հետեւաբար Ղարաբաղը պէտք է ըլլայ Ատրպէյձանի կազմին մէջ, եթէ ուրիշ մէկը չի ցանկար թոյլ տալ հայ ժողովուրդի նոր ցեղասպանութիւն:

«Ամփոփելով՝ թոյլ տուէք վերահաստատել. հակամարտութիւնը կրնայ եւ պէտք է կարգաւորուի միայն կողմերու փոխադարձ զիջումներու միջոցով՝ խաղաղութեան եւ ոչ թէ պատերազմի մթնոլորտի մէջ:

«Եւ վերջապէս չափազանց կարեւոր կը համարեմ իմ երախտագիտութիւնը յայտնել Միաւորուած Ազգերու Կազմակերպութեան Գլխաւոր քարտուղարին ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահութեան ջանքերուն եւ մօտեցումներուն հանդէպ իր անվերապահ աջակցութեան համար», ըսած է Նիկոլ Փաշինեան ՄԱԿի մէջ ունեցած իր առաջին ելոյթի ընթացքին:

Արցախը Կը Պատկերացնեն Որպէս Հայաստանի Մաս. Նիկոլ Փաշինեան

Փութին- Փաշինեան առաջին հանդիպումը, Մայիս 14, Սոչի:

Մոսկուայի մէջ հայ գործարարներու հետ հանդիպման ժամանակ Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան անդրադարձած է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման:

Վարչապետ Փաշինեան ընդգծած է, որ իրեն յաճախ կը հարցնեն՝ Հայաստանը ԼՂ հակամարտութեան կարգաւորման հարցով պատրաստ է փոխգիշումներու:

«Ես, այդ հարցին պատասխանելու ատեն միշտ հարկ կը համարեմ ընդգծել, որ առաջինը պէտք է Ազրայեյձանին հարցնել՝ արդեօք ան պատրաստ է փոխգիշումներու, որովհետեւ այն իրավիճակին մէջ, երբ Ազրայեյձանը անընդհատ սպառնալիքներ կը հնչեցնէ Հայաստանի եւ Արցախի հասցէին, որեւէ ձեռնարկ ըսել, որ Հայաստանը պատ-

րաստ է փոխգիշումներու, կը նշանակէ թուլութիւն ի ցոյց տալ: Մենք երբեք աւտիկա չենք ընել: Եւ կ'ըսենք, որ Հայաստանի հետ ուրիշ մէկը չի կրնար խօսիլ սպառնալիքներու լեզուով: Մենք ատիկա ուղղակի թոյլ չենք տար», ըսած է ան:

Վարչապետը նաեւ նշեց, որ ապագային Արցախը կը պատկերացնէ որպէս Հայաստանի մաս: «Ինչ կը վերաբերի ապագայ մեր պատկերացումներուն, ես նախապէս ալ ըսած եմ, որ կը պատկերացնեն Արցախը որպէս Հայաստանի մաս: Իսկ այդ ծանապարհը կրնայ բաղկացած չըլլալ մէկ քայլէ, աւտիկա կրնայ բաղկացած ըլլալ երկու կամ երեք քայլէ, բայց ապագայի մեր տեսլականը յստակ ատիկա է: Եւ այստեղ որեւէ կասկած չի կրնար ըլլալ», եզրափակած է ան:

Հայ Դատը Հետաքննութիւն Կը Պահանջէ՝ Իսրայէլէն Ազրայեյձան Արտածուող Զէնքերու Հարցով

Ամերիկայի Հայ Դատի յանձնախումբը կոչ ըրած է Միացեալ Նահանգներու արտաքին գործոց նախարարութեան, որ պաշտօնական հետաքննութիւն բանայ Իսրայէլէն Ազրայեյձան կատարուած հաւանական ապօրինի արտածումներուն հարցով, որոնք կրնան կապ ունենալ 2017ի Յուլիսին՝ իսրայէլեան անօդային սարքով մը Արցախի վրայ կատարուած յարձակումին հետ: Արդարեւ, նշեալ յարձակումին ընթացքին կրնան գործածուած ըլլալ ամերիկեան արտադրութեամբ գործիքներ:

Նախարարութեան յղումը նամակին մէջ, Հայ Դատը կը յիշեցնէ, թէ Իսրայէլի իշխանութիւնները արդէն իսկ կը հետաքննեն նշեալ սարքով Արցախի դիրքերէն մէկուն վրայ յարձակած իսրայէլեան «Aeronautics Defense Systems» ընկերութիւնը, որուն ներկայացուցիչները կրնան ամբաստանուիլ: Իսրայէլ արդէն իսկ ընկերութենէն խլած է արտածումներու արտօնագիրը:

Յիշեցնենք, որ այս անօդային թռչող սարքերու արտադրութեամբ զբաղող նշեալ իսրայէլեան ընկերութեան պաշ-

տօնեաները, իրենց արտադրութեանց փորձարկման ժամանակ՝ Ազրայեյձանի պահանջով, յարձակած էին հայկական դիրքերու վրայ, առանց մարդկային զոհեր պատճառելու: Հակառակ անոր որ սարքը չէր կրցած թիրախը հարուածել, անոր պատճառով վիրատուած էին երկու հայ զինուորներ:

Հայ Դատի յանձնախումբը նախարարութենէն պահանջած է յստակացնել, եթէ ամերիկեան զէնքերու արտածումներուն մասին օրէնքներու խախտումներ արձանագրուած են իսրայէլեան ընկերութեան կամ Ազրայեյձանի կողմէ, շեշտելով, որ Հայաստանի եւ Արցախի դէմ Պաքոյի յարձակողապաշտ քայլերը խոտոր կը համեմատին ամերիկեան շահերուն, յատկապէս՝ շրջանին կայունութիւնը ապահովելու գծով:

Նաեւ, նամակին մէջ կը նշուի, որ ամերիկեան ռազմական արդի արհեստագիտութիւնը կրնայ նման քայլերով Ազրայեյձանէն սպրդիլ դէպի այնպիսի երկիրներ, որոնք վտանգ կը սպառնան Միացեալ Նահանգներու շահերուն:

Արցախի Բոլոր Մարտական Ցենակէտերն ու Դիրքերը Ապահովուած են Մշտական Զուրով

Սեպտեմբեր 26էն սկսեալ Արցախի Պաշտպանութեան Բանակի բոլոր մարտական դիրքերն ու յենակէտերը մշտական ջուրով ապահովելու աշխատանքները ամարտեցան, շնորհիւ՝ ֆրանսահայ բարերար Ժաք Մաթոսեանի, Ար-ցախի կառավարութեան ու բանակի հրամանատարութեան գործուն համագործակցութեան:

Առաջնագիծին վրայ մշտական ջուրի առկայութիւնը էական ազդեցութիւն պիտի ունենայ մարտական հերթապա-

հութիւն կազմակերպելու որակի բարձրացման վրայ, պիտի նպաստէ անձնակազմի կենցաղային կարիքները հոգալուն, ինչպէս նաեւ հնարաւորութիւն պիտի տայ իրականացնելու անելի մեծ ծաւալի երկրաշարժական աշխատանքներ:

Նշենք, թէ Արցախի նախագահի հրամանագիրով, Մաթոսեան պարգեւատրուած է «Վաչագան Բարեպաշտ» մետալով:

«Հայաստան» Համահայկական Հիմնադրամի Տնօրեն Կը Նշանակուի Հայկակ Արշամեան

Վարչապետ Փաշինեան կ'ընդունի Հայաստանի Հիմնադրամի տնօրէնը՝ Հայկակ Արշամեանը եւ Պետրոս Թերզեանը:

Հայաստանի Համահայկական հիմնադրամի տնօրէնի պաշտօնին նշանակուեցաւ Հայկակ Արշամեանը:

Հայաստանի Համահայկական հիմնադրամի գործադիր տնօրէնի պաշտօնին դիմած էին 42 թեկնածուներ:

Հայկակ Արշամեանը ընտրուեցաւ հիմնադրամի Ֆրանսայի յանձնաժողովին կողմէ՝ գլխավորութեամբ ատենապետ Պետրոս Թերզեանի. յանձնաժողովի կազմի մէջ էին Հայաստանի նախագահի, վարչապետի, Արցախի Հանրապետութեան նախագահի ներկայացուցիչները եւ զուգահեռաբար Ալպերթ Պողոսեանը:

«42 հոգի է իրենց փաստաթուղթերու հիման վրայ առանձնացուած էին 12 դիմորդներ: Արդէն 12ի հետ յանձնաժողովի անդամները հարցազրոյց ունեցած են, եւ արդիւնքով ընտրուած է Հայկակ Արշամեանը: Անոր թեկնածութիւնը ներկայացուած է մեր հոգաբարձուներու խորհուրդի նախագահին՝ Հանրապետութեան նախագահին, այնուհետեւ հաստատման ուղարկուած է հոգաբարձուներու խորհուրդի բոլոր անդամներուն:

Ձայներու ծնշող մեծամասնութեամբ հաստատուած է Հայկակ Արշամեանի թեկնածութիւնը», Հիմնադրամի մամուլ

պատասխանատու Անոյշ Մարտիրոսեան:

Հայկակ Արշամեան ծնած է 1971ին, Երեւան: Ան մասնագիտութեամբ պատմաբան է եւ պատմական գիտութիւններու թեկնածու:

Որպէս ծրագիրներու համակարգող աշխատած է Երեւանի մամուլի ակումբին եւ Տարածաշրջանային ուսումնասիրութիւններու կեդրոնին մէջ: Աշխատած է նաեւ «Թրենսփերընսի Ինթերնեշնլ Հայաստան» կազմակերպութեան մէջ, իսկ 2 Յուլիս 2018ին նշանակուած էր Հայաստանի վարչապետի խորհրդական:

1994-1996 եղած է Երեւանի պետական համալսարանի հայոց պատմութեան ամպիոնի դասախօս: 1999-2015 վերադարձած է Երեւանի պետական համալսարանի հայոց պատմութեան ամպիոնի դասախօսի պաշտօնին: 2004-2010 եղած է «Դէպի Հայք» հիմնադրամի ծրագիրներու համակարգող, փոխտնօրէն: 2011-2014 եղած է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ԵՌՆԵՍԶՕԻ կրթութեան կառավարման ամպիոնի դասախօս:

1996-1998 ծառայած է Հայաստանի զինուած ուժերուն. պահեստագործի սպայ էր:

Կը տիրապետէ անգլերէնին եւ ռուսերէնին: Ունի երկու զաւակ:

Հիմնադրամին Հեղինակութիւնը Վերականգնելու Համար Կ'օգտագործուին Բոլոր Հնարաւորութիւնները. Բակո Սահակեան

Արցախի նախագահ Բակո Սահակեան

«Մենք այս պահուն խնդիր ունինք վերականգնելու «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի հեղինակութիւնը, եւ այդ ուղղութեամբ աշխատանքներ կ'իրականացուին», Սեպտեմբեր 26ին, Ազգային ժողովի մէջ կայացած օրէնսդիր-գործադիր հարցապատասխանի ժամանակ ըսած է Արցախի Հանրապետութեան նախագահ Բակո Սահակեան՝ անցնելով, որ ինք՝ օգտագործելով իրաքանչիւր առիթ, ՀՀ - նախագահին եւ վարչապետին հետ քննարկումներու ժամանակ՝ կ'անդրադառնայ հիմնադրամին առնչուող հարցերուն:

«Հիմնադրամի ժամանակաւոր տնօրինութիւնը ստանձնած էր Ֆրանսայի տեղական մարմինի ատենապետ Պետրոս Թերզեան, եւ այդ ընթացքին մենք ունեցած ենք քանի մը հանդիպում: Հեռախօսազրոյց ունեցած են նաեւ հոգաբարձուներու խորհուրդի շարք մը անդամներու հետ, բազմաթիւ քննարկումներ՝ տեղական ինքնակառավարման մարմիններու ղեկավարներու հետ, եւ այդ քննարկումներուն արդիւնքով՝ որոշուած է մրցոյթ կազմակերպել, որմէ ետք հիմնադրամի տնօրէն ընտրուած է Հայկակ Արշամեան:

«Հիմնադրամի միւս պատասխանատուներուն հետ ան կը պատրաստուի գալ Արցախ, որմէ ետք մենք համատեղ պիտի նախանշենք մեր յետագայ քայլերը», մանրամասնած է նախագահ Սահակեան:

Համազգայինը Նշեց Իր Հիմնադրութեան 90ամեակը Երեւանի Մէջ

Համազգայինի 90ամեակի տօնակատարութիւնէն պատկեր մը՝ Սունդուկեանի անուան թատրոնին նախաբակին մէջ, Սեպտեմբեր 9, Երեւան:

«Ազգակ», - Համազգային Հայ կրթական եւ մշակութային միութիւնը Սեպտեմբեր 9ի երեկոյեան, հանդիսաւոր կերպով նշեց իր հիմնադրութեան 90ամեակը, Գ. Սունդուկեանի անուան ազգային ակադեմիական թատրոնին մէջ՝ ներկայութեամբ պետական նախարարներու, նախարարներու ներկայացուցիչներու եւ հիւրերու:

Թատրոնի նախաբակին մէջ ցուցադրուած էին Համազգայինի հրատարակչական, գրական, մանկավարժական եւ տարբեր բնոյթի գործունէութիւնը մարմնաւորող նմուշներ:

Այս առիթով խօսք առին Համազգայինի Կեդրոնական վարչութեան ատենապետ Մկրտիչ Մկրտիչեան եւ ՀՀ -

Բիւրոյի անդամ, ՀՀԴ Բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրո Մանուկեան: «Համազգայինի 90ամեակը մարտահրաւէր է մեր երիտասարդութեան համար՝ Հայրենիքէն մինչեւ Սփիւռքի ամենահեռաւոր անկիւնները: Հայութեան այսօրուան պայմանները, համեմատած 90 տարի առաջուան պայմաններուն հետ, շատ անելի բարենպաստ են. այդ պայմաններուն առանցքը վերանկախացած 100ամեայ Հայաստանի Հանրապետութիւնն է: Սակայն, այսօր, նոյնքան եւ անելի ժամանակակից կը հնչեն «Համազգային»ին ծնունդ տուած մարտահրաւէրները. «Պաշտպանել եւ զարգացնել ազգային

մշակոյթի արժէքները եւ պայքարիլ այլախերման վտանգներուն դէմ, թէ՛ երկրի եւ թէ՛ արտասահմանի մէջ»: «Համազգային»ի մեծ ընտանիքին համար, այս մարտահրաւէրները յաղթահարելու մօտեցումը երբեք չէ եղած ինքնապահպանումը, ինքնամեկուսացումը, ինքնամփոփումը, լճացումը: Այսօր, առաւել եւս կենսական է այդ մօտեցումին տալ նոր մղում, հայապահպանման գործը վերածելով հայակերտման գործի: Թէ՛ ինչպէ՛ս՝ ատոր պատասխանը պիտի տայ մեր երիտասարդութիւնը», իր խօսքին մէջ ըսաւ Մանուկեան:

Յօդուկեանական հանդիսութեան ընթացքին ցուցադրուեցաւ համերգային-թատերական ինքնատիպ ներկայացում՝ մասնակցութեամբ Գ. Սունդուկեանի անուան ակադեմիական թատրոնին, Սօս Սարգսեանի անուան Համազգայինի պետական թատրոնին, Երեւանի մշակութային պետական թատրոնին, Հայաստանի պարարուեստի պետական «Բարեկամութիւն» համոյթին, «Պրոֆ Արտ» պարային համոյթին, Երեւանի պետական սենեկային երգչախումբին, «Միայն աղջիկներ» վոքալ խումբին, «Էմմանուէլ Յովհաննիսեան եւ ընկերներ» տուտուկահարներու խումբին, «Սասնայ ծռեր» ազգագրական համոյթին: Ցուցադրուելիք գծանկարային ժապաւէնը պատրաստած էր «ՄաշՌում» սթիւտիոն, իսկ գեղարուեստական յայտագիրին հեղինակն ու բեմադրիչն էր Վարդան Մկրտչեան:

Հալէպի Նահանգային ...

շար. 9րդ էջէն

քառամեայ Հիմնարկը եւ Հալէպի Պետական Համալսարանի Բժշկական Ուսումնարանի Տարրալուծարանի ճիւղը:

Անդամ է Հալէպի Փաստաբանական պալատին:

-Լրագրական եւ կրթական բնագա-

ւառներէն ներս տարած է վաստակաշատ գործունէութիւն:

-2012էն ի վեր Սուրիահայութեան Շտապ Օգնութեան եւ Վերականգնումի Մարմինին բանբերն է:

Ներսէս Պարսումեան

Աւարտած է Ազգ. Զարէն Եփփէ Ժեմարանը:

-Կը պաշտօնավարէ Ազգ. Զարէն Եփփէ Ժեմարանէն ներս, որպէս երկրորդական կարգերու դաստիարակ: -Ազգ. Զարէն Եփփէ Ժեմարանի Շրջաւանարիտ Միութեան Վարչութեան ատենապետն է:

-Սուրիոյ Երիտասարդական Միութեան Կեդրոնական Վարչութեան անդամ է:

Join us
www.facebook.com/Torontohye_newspaper

Ֆրանսախօս երկիրներու Խորհրդաժողովին Առիթով՝ «Սարեանը եւ Ֆրանսան» Խորագիրով Ցուցահանդէս

Ֆրանսախօս երկիրներու զագաթնաժողովի ծիրէն ներս տեղի ունեցող ձեռնարկներու շարքին՝ Սեպտեմբեր 19ին Մարտիրոս Սարեանի տուն-թանգարանին մէջ բացումը կատարուեցաւ «Սարեանը եւ Ֆրանսան» խորագիրը կրող ցուցահանդէսին, որ նուիրուած է վարպետին Փարիզ ապրած ժամանակաշրջանի ստեղծագործութիւններուն:

Միջոցառումին ներկայ էին ՀՀ մշակոյթի նախարար Լիլիթ Մակունց, Հայաստանի մէջ Եւրոմիութեան պատուիրակութեան ղեկավար, դեսպան Փիթըր Սուիթալսքի, այլ դեսպաններ, մշակութային գործիչներ եւ հիւրեր:

Բացման հանդիսութեան Մշակոյթի նախարար Լիլիթ Մակունց ըսաւ. «Ցուցահանդէսը մեզի՝ բոլորիս, ես մէկ անգամ հնարաւորութիւն կ'ընծեմ ծանօթանալու սարեանական խոր աշխարհընկալման»:

1926-1928 թուականներուն վարպետը ապրած եւ ստեղծագործած է Փարիզի մէջ: Այդ շրջանը կարեւոր եւ շրջադարձային նշանակութիւն ունեցած է նկարիչին արուեստի յետագայ զարգացման վրայ:

Սարեան Փարիզ ապրած շրջանին ստեղծած է 40 նկարներ: Շարլ-Օգուստ Ժերար պատկերասրահին մէջ կազմակերպած է իր անհատական ցուցահանդէսը:

Բայց, դժբախտաբար, Փարիզէն Հայաստան վերադարձի ծանապարհին անոր՝ մօտ 30 նկարները այրուած են

Մշակոյթի նախարար Լիլիթ Մակունց կը կատարէ «Սարեանը եւ Ֆրանսան» ցուցահանդէսին բացումը, Սեպտեմբեր 19, Երեւան:

Ներկայ մը կը դիտէ Սարեանի առաջին անգամ ցուցադրուող կտաններէն մէկը:

«Խաչքարը Մարդոց Աղօթքն է Առ Աստուած». Յորդանանցի Լուսանկարիչը Աշխարհին կը Պատմէ Հայկական Խաչքարի Մասին

Խաչքարերուն սիրահարուած յորդանանցի լուսանկարիչ Ռամի Եասէր, որ մասնագիտութեամբ տնտեսագէտ է, իր հայաստանեան առաջին այցին ընթացքին կը նկատէ այն խաչքարը, որ առաջինը դարձաւ հազարաւոր լուսանկարներէն, որոնք յետագային նկարեց: Այս մասին կը հաղորդէ Armenpress.am-ը:

Աւելի ուշ կը գիտնայ, որ խաչքարը, աւելի քան 1900 տարի, եղած է հայկական մշակոյթին մէկ կարեւոր մասնիկը:

«Այցիս նպատակը Հայոց Ցեղասպանութեան ուսումնասիրութիւնն էր: National Geographic-ի առաջարկով այցելեցի Հայաստան՝ «Արցունքներ Հայաստանէն» ցուցահանդէսը իրականացնելու նպատակով:

Հայաստանի մէջ մնացի 14 օր եւ խաչքարերու բազմաթիւ լուսանկարներ ըրի: Այդ ժամբոլորդութենէն ետք՝ Հայաստանը սրտիս մէջ նկարեցի նոր ձեւով, նոր գոյներով: Ես արաբ մարդ մըն եմ, որ մուտք գործած է հայկական պատմութեան եւ մշակոյթի խորքը: Պատմութիւն, մշակոյթ, քաղաքակրթութիւն՝ բաներ, որոնց կարելի է հանդիպիլ ամէն փողոցի վրայ: «Արցունքներ Հայաստանէն» ծրագիրս վերանուանեցի «Լոյսեր Հայաստանէն»:

Ըստ արաբ լուսանկարիչին՝ հայերը առատաձեռնութեան, բարութեան մարմնաւորում են, այնպիսին, ինչպիսին ինքը երբեմն չէ հանդիպած իր նախորդ ժամբոլորդութիւններուն ընթացքին: Իսկ Հայաստանած առաջ այցելած է աւելի քան 82 երկիր:

Ռամիի՝ Հայաստանի մէջ ըրուած

լուսանկարները կը ցուցադրուին ԱՄՆ-ի, Եգիպտոսի, Փարիզի, Հռոմի, Լիբանանի մէջ... Այնուհետեւ, բարեգործական ցուցահանդէս կը կազմակերպուի Երեւանի մէջ՝ Թումանեանի թանգարանէն ներս: Հասոյթը կը տրամադրուի Գիւմրիի դպրոցներէն մէկուն մէջ համակարգչային սենեակի մը բացման:

Առաջին այցին աւարտին՝ արդէն ունէր 3255 լուսանկար: Ուսումնասիրելով խաչքարային արուեստը՝ կ'որոշէ անոր մասին պատմել աշխարհին՝ շեշտելով անոնց հայկական ծագումը:

«Բացի խաչքարերը ուսումնասիրելէն, սկսայ նաեւ հայերէն սորվիլ: Այցելութիւններս դէպի Հայաստան դարձան առաւել յաճախ: 2016 Յուլիսին, նկարիչներու միութեան տան մէջ կայացաւ երկրորդ ցուցահանդէս, այս անգամ՝ «Խաչքարի մը պատմութիւնը» խորագիրով: Այնուհետեւ ծանօթացայ «Fund 100» բարեգործական հիմնադրամի տնօրէն Տիգրան Բալոյեանի հետ: Ցուցահանդէսի ողջ հասոյթը տրամադրուեցաւ հիմնադրամին, որ կոչուած է օգնելու քաղցկեղով հիւանդ հայ մանուկներուն»:

Եասէր աւելի ուշ կը ծանօթանայ ՏՄ ոլորտի մասնագէտ Միքի Պարոյրեանի հետ, եւ չորս հոգիէ բաղկացած խումբի մը հետ կը ստեղծէ «Khachkar Foundation» ծրագիրը եւ Khachkar.com կայքը: Այստեղ կարելի է տեսնել շուրջ 38,000 խաչքարի լուսանկարներ, ծանօթանալ անոնց պատմութեան:

«Կայքին նպատակն է աշխարհին ծանօթացնել խաչքարն ու առաւել ծանաչելի դարձնել զայն: Խաչքարերու մասին տեղեկատւութիւնը պարբերաբար

կը թարմացուի, անոնք կը դասակարգուին ըստ աշխարհագրական դիրքի: Անիկա վերացական թանգարան է: 2018-ին խաչքարերու եւ իմ ծրագիրներուն շուրջ հանդիպում-քննարկում ունեցայ Յորդանանի մէջ: Տեղի նկարիչներու միութեան կողմէ ստացայ պարգեւ: Նոյն թուականին, «Հայ եկեղեցւոյ ազդեցութիւնը խաչքարի զարգացման վրայ» դասախօսութենէն ետք՝ Յորդանանի հայերու միութեան կողմէ արժանացայ ազգային վարչութեան պարգեւին:

Այդ ժամանակ ալ սկսանք «Հայկական խաչքարը մշակութային ցեղասպանութիւններու եւ գոյութեան հրամայա-

վանական նաւատորմին պատկանող «Ֆրիժի» նաւուն վրայ բռնկած հրդեհին պատճառով: Պարիզեան շրջանի ստեղծագործութիւններէն պահպանուած է միայն հինգ կտաներ, որոնք վաճառած կամ նուիրած է իր մտերիմներուն: Բարեբախտաբար վարպետը կտաներուն լուսանկարներն ու գծագրութիւնները իր հետ ունեցած է եւ բերած Երեւան:

Կազմակերպուող ցուցահանդէսը նպատակ ունի ներկայացնելու պահպանուած եւ մեզի հասած Սարեանի Փարիզեան ստեղծագործութիւնները:

Առաջին անգամ Հայաստան բերուած է «Գազէներ» կտաւը՝ Թերթեաքովեան պատկերասրահի հաւաքածոյէն եւ «Կովկասեան քաղաքի փողոց (Թիֆլիս)» կտաւը, որ այրուած կը համարուէր:

Այժմ կտաւը կը գտնուի անհատական հաւաքածոյի մէջ եւ ցուցահանդէսին սիրայօժար տրամադրած է ռուսահայ գործարար եւ արուեստասէր Արթուր Դանիէլեանը:

Ներկայացուած են նաեւ երկու կտաւներ Հայաստանի ազգային պատկերասրահի հաւաքածոյէն, ինչպէս նաեւ Սարեանի տուն-թանգարանի եւ Սարեանի ընտանիքին պատկանող հաւաքածոյէն:

Սարեանի ստեղծագործութիւններուն նուիրուած նման ցուցահանդէս առաջին անգամ կը կազմակերպուի Ցուցահանդէսը բաց է մինչեւ Նոյեմբեր 14:

Ցուցահանդէսը բաց է մինչեւ Նոյեմբեր 14:

Ցուցահանդէսը բաց է մինչեւ Նոյեմբեր 14:

Armenian Relief Society
"Roubina" Chapter
Toronto

University Scholarship-Awards

The A.R.S. "Roubina" Chapter has been awarding University Scholarships since 1997 as part of its educational program.

The following Scholarships are available for the academic year 2018 – 2019:

- ◆ Two (2) Scholarships for first year university students
- ◆ One (1) Scholarship for post graduate university students (Master or PhD degrees)
- ◆ "Tro Najarian" Scholarship for university students in any year or program (Bachelor, Master or PhD degrees)
- ◆ One (1) Scholarship for any year university student.
- ◆ One (1) Scholarship for ARS Kololian Teacher Scholarship.

The awards will be based on scholastic achievements and community involvement of the candidate

**The deadline for applications is extended to
OCTOBER 31-2018**

These Scholarships are established for full time university students of Armenian heritage, who reside in Ontario.

Applications can be obtained by contacting
the A.R.S. office at **416-495-0644**
arstoronto@gmail.com or
visiting the A.R.S. website at
www.ars-canada.ca and selecting "Toronto Roubina"

Ari Tutaryan
Mortgage Agent | M1703020

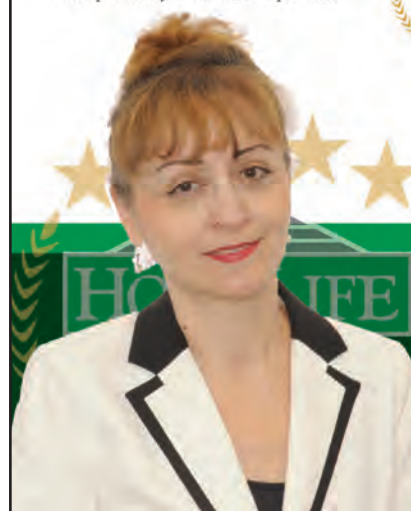
Experienced with over 50 lenders including Banks, Trust Companies, Credit Unions, ensuring that you get the best mortgage at the lowest rate!

aritutaryan@hotmail.com
aritutaryan@rmabroker.ca
(416) 856-6784

HomeLife/Vision
Realty Inc.-Brokerage* - Realtor Member
*Independently Owned and Operated

Anahit Davtyan
Sales Representative

- Detailed In Home Evaluation
- Current Market Analysis

Cell: 647-716-6550
Bus: 416-383-1828
Fax: 416-383-1821
davtyan_anahit@yahoo.com
www.homelifevision.com
1945 Leslie Street Toronto, Ontario M3B 2M3

Crown Pastries

حلويات التاج

**2086 Lawrence Ave. East
(East of Warden) Scarborough**

Call (647) 351-2015

Specializing in pistachio, cashew, almond, walnut and hazelnut baklava & other regional pastries and sweets.
Everything is hand-made from scratch, using the finest ingredients and prepared fresh daily.

Taste of Aleppo

**#1
Baklava in
Toronto**

Altima Tours & Charters Ltd.

Միօրեայ Շրջապտոյտ

Fallview Casino or Outlet Mall

Ճաշ՝ շքեղ ճաշարանի մէջ- Buffalo

**Այցելութիւն՝
Notre Dame de Fatima Մատուռը- Buffalo**

Կիրակի, Դեկտեմբեր 2

Հեռաձայնել՝ Բէնսա Թարգիին
416-494-4067
416-496-0606

KHAJERIAN LAW

Servicing all your legal needs
with commitment and integrity

Khajerian Law is a boutique law firm where we make it a priority to establish and maintain a close working relationship with our clients. Regardless of the nature of your legal matter, Khajerian Law will provide professional legal services with a personal touch.

FOR A FREE CONSULTATION CALL (416) 882-4131

PRACTICE AREAS

REAL ESTATE	WILLS & ESTATES	CORPORATE & COMMERCIAL	IMMIGRATION	NOTARY SERVICES
-------------	-----------------	------------------------	-------------	-----------------

ARMEN KHAJERIAN
BARRISTER & SOLICITOR

(416) 882 4131
armen@khajerianlaw.com
9131 Keele St A4, Vaughan, ON L4K 0G7
khajerianlaw.com

Immigration to Canada

GLOBEX Immigration & Legal Services
Professional Corporation

Our Services:

IMMIGRATION

- Business Class** Investor, Entrepreneur, Self-employed
- Express Entry** Canadian Experience Class, Federal Skilled Worker, Provincial Nominee Program
- Sponsorship** Spousal Sponsorship, Family Sponsorship
- Temporary Residence** Work Permit, Study Permit, Visitor Visa
- Refugee**
- Humanitarian & Compassionate**
- Appeal (For Refused Applications)**
- Permanent Resident Card, Citizenship**

LITIGATION

- Traffic Court**
- Small Claims Court**
- Land Lord & Tenant**
- Accident Benefit**
- Name Change**
- Federal & Provincial Tribunal**

Our Credential:

Over 25 Years in Business
Accredited Member of LSUC, "Law Society of Upper Canada"
Accredited Member of ICCRC, "Immigration Counsel"
Accredited Member of CAPIC, "Canadian Association of Professional Immigration Consultants"
Accredited Member of PSO, "Paralegal Society of Ontario"

For more information and an initial consultation, please contact our head office:
4789 Yonge Street, Suite 1012, Toronto, Ontario, Canada, M2N 0G3 (Sheppard Subway)

TEL: 416-222-2115 (4 lines) FAX: 416-222-9020
EMAIL: imm@globexintl.ca WEBSITE: www.globexintl.ca
12 ASSOCIATED OFFICES AROUND THE WORLD

I.D.A. CASSANDRA HEALTH CENTRE

ARMENIAN MEDICAL CENTRE & PHARMACY

Dr. Rupert Abdalian
Gastroenterology

Dr. Mari Marinosyan
Family Physician

Dr. Omayma Fouda
Family Physician

Dr. I. Manhas
Family Physician

Dr. H. Kavazandjian
Family Physician

Physioworx Physiotherapy

DR. MARI MARINOSYAN
Family Doctor
Accepting New Patients
Located at Cassandra Health Centre
2030 Victoria Park Ave.
Please call 416-331-9111 to arrange an appointment

WALK-IN CLINIC ONSITE
416-331-9111
Դիմեցէք մեզի
եւ պիտի դառնաք մեր
մնայուն յաճախորդը
2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)
North York, ON M1R 1V2
Tel: 416-449-2040
Fax: 416-449-2048

Vartan (PharmD, RPh), Sarkis (BSPharm, RPh) & Maral Balian (PharmD, RPh)
Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական
յատուկ տուիներու մէջ:
Արեան ճնշման ընտրութիւն եւ հետեւողականութիւն՝
անվճար:
Շաբաթափստի ընտրութիւն:
Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար
սպասարկութիւն:
Տարեցներու 10% զեղ:
Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր
ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:
Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժշկները
տեսնել առանց ժամադրութեան:

HAMAZKAYIN TORONTO
POMEGRANATE
FILM FESTIVAL

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԹՈՐՈՆՏՈ
ՆՈՒՆ ԳԻՆԵՍԻ ՓԱՌԱՏՈՆ

ANNOUNCEMENTS A

SAVE TH

POMEGRANATE
13TH E

NOVEMBER

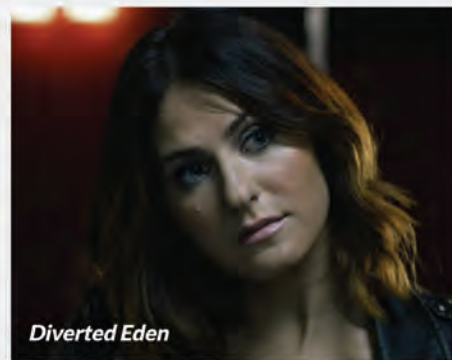
PRICE FOR FREEDOM

Starring Paul Sorvino and the living legend of Iranian cinema, Mary Apick. Based on the novel by Dr. Marc Benhuri.

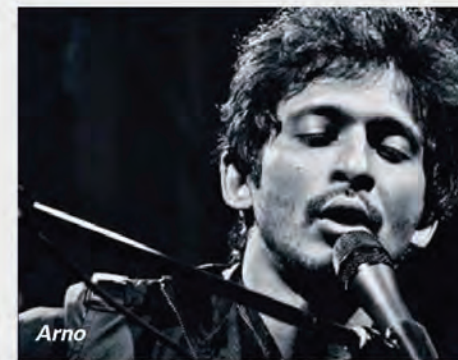
NETIZENS

Eye opening phenomenal documentary, involving Toronto native Anita Sarkeesian.

DIVERTED EDEN

Action-packed thrill ride by LA based director Prince Baghdasarian (ABSTRACTION) with a cameo by Kev Davitian (BORAT).

ARNO

Talented violinist Nuné Melik's directorial debut about the father of Armenian Jazz. To be accompanied by her latest music video.

BLOODY MILK

Critics are raving about this wonderful film where old world values confront modern day problems. Awarded accolades at the Cannes Film Festival.

MAY 28TH: REMEMBERING THE HEROES

The incredible lives of Diana Abcar (Armenia's 1st Ambassador to Japan) and Shahan Natalie (mastermind of Operation Nemesis).

WE ARE EGYPTIAN ARMENIANS

The amazing story of an Armenian community which flourished in the birthplace of one of the world's oldest civilizations.

P O M E G R A N A T E F I

AND SPECIAL EVENTS

IE DATE

FILM FESTIVAL
DITION

15-18, 2018

BOOK YOUR AD SPACE

sponsorship@pomegranatefilmfestival.com

STAY CONNECTED

POMFilmFest

Yerevan City of Music

YEREVAN CITY OF MUSIC

Featuring six of Yerevan's most memorable contemporary musicians. Affable doc about the capital city, its sights and sounds.

American Mirror

AMERICAN MIRROR

A not-to-be-missed film about beauty, love and aging gracefully. Starring the forever-youthful Susan Sarandon.

Dirty Bomb

DIRTY BOMB

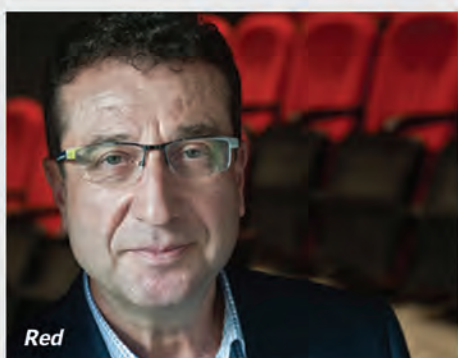
Unknown true story about concentration camp prisoners assigned to devise an atomic bomb. From the producer of LOST & FOUND.

Armenia Now

ARMENIA NOW

A series of short films about the motherland. Its historic past, exciting present and its very bright future.

Red

RED

The rise of Armenian revolutionary parties in the Ottoman Empire documented with fascinating details.

Taniel

TANIEL

Producer Naré Ter-Kaprielyan's (RED APPLES) latest film about the iconic Armenian martyr, Taniel Varoujan.

My New Year

MY NEW YEAR

Impressive cast retells via one true tale the fall, devastation, hope and rebirth of a nation struck by natural disaster.

ARE YOU CURIOUS ABOUT YOUR HOME'S MARKET VALUE?
CALL FOR A COMPLIMENTARY EVALUATION

JOHNNY ISKENDERIAN
Real Estate Broker
DEDICATED TO RESULTS

Direct: 416-727-6656
Office: 416-235-2500
johnny.iskenderian@gmail.com
www.thediamondrealty.ca

The Diamond realty Inc. Brokerage 1570 Kipling Ave. #200 Toronto, ON. M9R-2Y1

**TO ADVERTISE IN
CANADA'S ONLY
ARMENIAN MONTHLY
NEWSPAPER
CALL 416-878-0746**

DEVRY SMITH FRANK LLP
LAWYERS & MEDIATORS

Real Estate
Wills and Powers of Attorney
Estate Administration and Corporate Law

Robert P. Adourian
416-446-3303
robert.adourian@devrylaw.ca

Alleen Sakarian
416-446-3307
alleen.sakarian@devrylaw.ca

DSF 95 Barber Greene Road, Suite 100
Toronto, ON M3C 3E9
416-449-1400
www.devrylaw.ca

**Թորոնթոյի Նայ Կեդրոնի
Երէցներու Ընկերակցութիւնը
կոչ կ'ուղղէ գաղութիս
երէց անդամներուն
մաս կազմելու Ընկերակցութեան եւ
վայելելու մտերմիկ մթնոլորտ
ամէն երեքշաբթի
առ. ժամը 9:00էն
մինչեւ կե. ժամը 2:00ը
Թորոնթոյի Նայ Կեդրոնէն ներս:**

Գիտէ՞իք թէ

Թաղման ծախսերը գրեթէ կոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն

Բարեւ « Ես ճոն Զեյնս եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի Նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցեք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

[illegible]

Համազգային Հայ Կրթական և Մշակութային Միություն
«Գլաձոր» մասնաճիւղի Երաժշտական յանձնախումբի կազմակերպութեամբ՝

ԱՏԻԱԵԱՆ ԱՆԹՆՈՒՄ ԵՐԳԵՐՈՒ ԵՐԵԿՈՅ
Ներկայութեամբ՝ Սիրուած Երգիչ

ԱՏԻԱ ՀԱՐՄԱՆՏԵԱՆ-Ի
Մասնակցութեամբ՝

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՆՈՐԱԳԱՍՏՈՒՄ ԵՒ ԵՐԻՏԱՍՐՈՂ ԵՐԳԻՉՆԵՐ
ԻՇԽԱՆԵԱՆ ՆՈՐԱԳԱՍՏՈՒՄ

Ուրբաթ, 9 Նոյեմբեր 2018-ի երեկոյեան ժամը 8:30-ին,
Հայ Կեդրոնի սրահէն ներս

45 Hallcrown Pl, Toronto, ON

 Մուտքի նուէր՝ \$40

Տոմսերու համար դիմել՝ Սարին Փօլատեան 647-550-3432
Քրիստ Արապեան 647-713-0732
Լորիկ Կարպուշեան 647-381-6366

 Designed by Talar Simonian

 ամազգային Գլաձոր Մասնաճիղ
Hamazkayin Klatsor Chapter

Վերամիւտ Կերպարուեստի Աշխատանքի
Դասատու՝ Մարիա Ավանեսի
Art Workshop Startup
Instructor Maria Avanesi
Հայ Կեդրոն - ACC
Ages 6-9 Տարեկան ժամը 10:30am-11:45am
Ages 10-13 Տարեկան ժամը 12:00pm-1:30pm

Դիմել Տարոն Տերտերեանիս
Contact Daron @ art.toronto@hamazkayin.ca

Դասընթացքները կը սկսին
Շաբաթ, 13 Հոկտեմբեր
Classes begin Saturday, October 13

Best Wishes
**TO THE
 ARMENIAN
 COMMUNITY**

BOB
SAROYA MP
 MARKHAM-UNIONVILLE

SUITE 201 8300 WOODBINE AVENUE, MARKHAM, ON L3R 9Y7
 BOB.SAROYA@PARL.GC.CA • BOBSAROYA.CA • 905-470-2024

ANCC Urges Canadian Government to Deepen Ties with Armenia

The Armenian National Committee of Canada (ANCC) issued a statement on the occasion of the 27th anniversary of Armenia's Independence.

"Today is a proud moment for Armenians in Canada and around the world, as we see Armenia strengthening its adherence to democratic standards, diversifying its economy and becoming a beacon of hope and progress in a region that is increasingly being marred with autocracy and backwardness" said Shahan Mirakian, president of the Armenian National Committee of Canada.

After centuries of foreign subjugation and a genocide perpetrated by the Ottoman Turkish Empire in 1915, Armenia was able to gain independence for the first

time in 1918, only to lose it again to the Soviet Union in 1920. Following the collapse of the Soviet Union, the Republic of Armenia declared its independence on September 21st, 1991. However, shortly after this historic moment, neighbouring Turkey and Azerbaijan sanctioned an illegal blockade against the young republic, causing a considerable amount of economic hardship and instability.

"Despite many foreign challenges, Armenia's 27 years of independence have been marked by a stable and forward-leaning foreign and economic policy that has placed Armenia at the forefront of international attention" said Mirakian.

Since 1992, Canada and Armenia have established and maintained strong bilateral relations that have been characterized by growing political cooperation, promising economic prospects, deep people-to-people ties and cordial cooperation within international organizations, such as La Francophonie.

In October 2018, for the first time ever, Armenia will be hosting the XVIIe Summit of the "Organisation internationale de la Francophonie", where Prime Minister Justin Trudeau

will be leading the Canadian delegation. Besides its vital importance in fostering stronger relations between Francophone countries and preserving Francophone culture around the world, the upcoming visit will undoubtedly be recorded as the most important and historic event in the history of bilateral relations between Canada and Armenia.

"We believe that alongside the summit of La Francophonie, this trip presents a unique opportunity for both countries to initiate high-level exchanges and further strengthen their bilateral ties, both within and outside of the framework of the anticipated summit. We are confident that a bilateral visit of the highest level will positively impact Canada's geopolitical footprint in the South Caucasian region and bring new impetus to the already strong relations between Ottawa and Yerevan," said Mirakian.

"This trip also presents a unique opportunity for Prime Minister Justin Trudeau to visit the Armenian Genocide National Memorial in Yerevan and pay tribute to the 1.5 million innocent victims of the Armenian Genocide" concluded Mirakian.

Statement by Prime Minister Justin Trudeau on Armenia's Independence Day

September 21, 2018
Ottawa, Ontario

The Prime Minister, Justin Trudeau, today issued the following statement on Armenia's Independence Day:

"Today, we join Armenian communities in Canada and around the world to celebrate the anniversary of Armenia's independence.

"Armenia and Canada enjoy a special relationship – one that we are committed to strengthening. More than 60,000 Canadians trace their heritage to Armenia, and their contributions help make Canada the prosperous, vibrant, and open country it is today.

"Over the last few years, Armenian Canadians have come together to welcome thousands of Syrian refugees to Canada. They have gone above and beyond to make newcomers feel safe and welcome, reunite families, and give people a chance at a new life. Their generosity and compassion inspire us all.

"Armenia and Canada share similar visions of peace, justice, and democracy, and collaborate in international organizations such as La Francophonie.

"On behalf of the Government of Canada, I offer my best wishes to everyone celebrating Armenia's Independence Day."

Prime Minister Trudeau To Attend XVII Francophonie Summit In Armenia

Canada's Prime Minister, Justin Trudeau, announced on September 21 that he will be traveling to Yerevan, Armenia, from October 11 to 13, to attend the XVII Francophonie Summit. This will be Trudeau's first official visit to Armenia.

Held every two years, the Francophonie Summit gathers Heads of states of all member countries of the International Organization of the Francophonie around the themes of discussion. The year's theme is "Living together in solidarity, shared humanistic values, and respect for diversity: a source of peace and prosperity in La Francophonie."

"Canada enjoys an excellent relationship with Armenia, and I look forward to further deepening that friendship. Together, we will discuss ways to create more economic opportunities for businesses and people in both our countries," mentioned the Prime Minister.

In addition to the Canadian prime minister, the Francophone Summit will bring to Armenia officials and heads of state from 84 countries.

Armenia joined the International Organization of La Francophonie in 2004 as

an observer and obtained full member status in 2012.

Trudeau believes that, "The Summit in Yerevan will be a chance to deepen the strong friendship the international Francophone community shares. La Francophonie plays a major role to promote important values like peace, diversity, and inclusion, and I am pleased that La Francophonie and Armenian organizers have chosen to highlight these common values. By building on our diversity, we can innovate, collaborate, and create a better world for everyone."

Following the Summit, Prime Minister Trudeau will also take part in a bilateral visit to the country.

Diplomatic relations between Canada and Armenia were formally established in 1992. Since then, Canada and Armenia have regularly worked together in multilateral forums, including the United Nations and La Francophonie. In 2017, Canada's exports to Armenia totalled \$9.3 million and imports from Armenia reached \$26 million. Canada is host to an Armenian community of more than 60,000 people.

Prelacy Sponsors A Playground For The Community Of Vahan Village In Armenia

Under the auspices of Archbishop Papken Tcharian, a playground and a recreational space for the children in the Village of Vahan was sponsored by the Prelacy with a gracious donation from the Manouk Djoukhajian Family Foundation. The initiative was supervised and realized by the Governor (Marzbet) of the Province, Ishkhan Saghatelian.

The opening ceremony took place on September 16, 2018 at the Armenia's border village Vahan, at the northeast gate, the main

border-guard of Armenia in the Gegharkunik Province. Gegharkunik Province is located at the eastern part of Armenia, bordering Azerbaijan and the Shahumyan Region of Republic of Artsakh. Gegharkunik is the largest Province in Armenia.

Archbishop Papken was accompanied at the opening by the Prelacy Executive Council (EC) chairperson Zovig Terzian and EC members Hagop Janbazian and Osig Mksyartinian.

Stilettos for Steel Toe Boots

By: Talyn Terzian-Gilmour

I'm trading in my stilettos for steel toe boots. What can I say? Stilettos have been a staple in my closet for as long as I've been on a career path. Whether I've collected them because while wearing them, I could imagine myself to be a high-rolling international spy or diplomat, or whether I needed them for a once-in-a-lifetime event, or more likely, to match my RW & Co. or Banana Republic suit for my high-flying downtown job – stilettos were part of my uniform.

It's been over 4 years since I left my downtown skyscraper and since then, my collection has changed in composition – a few more flip flops and sneakers, sandals and ballet flats yet, I've managed to add the odd black jeweled or gold snakeskin high heels (they are my absolute favourites and wearing them always transports me to my spirit era – the time of glitter, big hair and disco, and the start of MTV).

Now, the latest addition to my collection: Steel Toe Boots.

A little over two months ago, my father approached me and said:

Dad: "Daughter, I've watched how well you manage all of your commitments – your volunteer work, etc."

Me: "Beaming with pride because I'm an addict for praise" "Thanks dad."

Dad: "You've done an excellent job caring for your family – your children, your husband, your mom and me."

Me: "I know, I know, there's no one quite like me – keep that praise coming" "Uh-huh."

Dad: "But it's time. You're coming to work with me."

Me: "GULP"

For those of you who don't know, my family is made up of a long list of engineers and entrepreneurs who may as well be, engineers – like my dad. It just so happens, that Mr. Niceguy's family are also a family of engineers...for the most part. Permit me some latitude as I indulge (nay, brag). Oftentimes, when I've had a brainchild about how to put something together, how to fix something, or how to create, I declare, "should've been an engineer." It's in my blood. I think the ability to look at something, break it all apart in one's mind, and then put it all back together so that it is comprehensible, maintainable, and better than what it was before is a true gift. One that I've often claimed to have but now this is for real! This is real life and I'M NOT AN ENGINEER!!! I'm hardly an ENTREPRENEUR! The last time I tried to sell something on Kijiji I ended up practically hyperventilating from all the stress of potentially being accosted by an axe murderer! Let me tell you I was not thinking about what the extra \$50 would buy me...or what empire I might build with it.

No. I'm a lottery ticket buyer (but only when the prize is big), a finger crosser, a day dreamer and my greatest discovery last year was that I'm the best number 2 you could ever ask for. Unless of course, we're in an emergency situation – like a subway stuck on the tracks or a power outage – then I'm the one you want to follow because I know how to stay CRAZY calm...so long as someone else is freaking out.

Still, I had to go to work. My dad was not in any negotiating mood. He laid it out at my feet without so much as a question as to whether I agreed with his plan or not. He had absolute faith in me. And his first instruction, "you'll need a pair of steel toe boots."

We've all heard that adage – "To understand someone you must first walk a mile in their shoes" – or some version thereof.

Now I was being asked to walk a mile in steel toe boots. Try as I might to represent myself, like buy a cute pair maybe with a little bit of pink or with a little bit of bling, I scoured the town (ok, two stores neither of which were in a mall because where on EARTH does one find, budget approved, cute steel toe boots?). Let's just say that try as I might, there is NO SUCH THING.

Before I knew it, I was wearing said not-so-cute steel toe boots, was strapped into a giant orange and yellow safety vest, with a gigantic white hard hat on top of my head (FYI, no hairstyle can tame the look of a white safety helmet hovering on top of your skull), and climbing on top of buildings with no walls, no safety rails, and certainly no elevators.

It was pure magic.

While I've never felt more out of my element than the moment I stepped out of my dad's car at the construction site in that getup, on top of the roof of that soon-to-be medical building, I was part of creation. I was part to something new. And I could practically reach up and touch the sky.

For years I would point out company signs to my kids and tell them, "mommy got that company the money to build a new factory" or "mommy devised the plan for that university to get all those students a new residence building." I would point to different landmarks around town taking pride in the work I did from behind a computer in my tall, glittering skyscraper. And now, for the first time in a long time, I was given the opportunity to take pride in the actual guts of the buildings that continue to grow in our city...from ground zero.

So...this is all new. Every day, my brain expands just a little bit more. Every day, I learn a little bit more. Every day, I walk a little bit further in my steel toe boots. And while the best part of the job is sharing an office with my own superhero, I will declare that despite it all, the stilettos will continue to make an appearance in this new chapter.

Bust of Rev. Dr. Movses B. Janbazian Unveiled in Yerevan

On September 3, 2018 the unveiling of the bust of Rev. Dr. Janbazian, sculpted by Rev. Janbazian's brother Hagop Janbazian, took place at the Movses Janbazian No. 79 Middle School of Yerevan.

The ceremony was attended by Rev. Janbazian's wife Louisa Janbazian, son Vahak Janbazian, brother Hagop Janbazian, sister Ani Janbazian Hasserjian, Armenia Representative of the Armenian Missionary Association of America (AMAA) Harout Nercessian, President of the Union of Armenian Evangelical Churches in Eurasia Rev. Dr. René Léonian, Senior Pastor of the Evangelical Church of Armenia Rev. Mgrdich Melkonian, Deputy Mayor of Yerevan Aram Sukyasyan, Head of General Education Department Anna Stepanyan, Former Prelate of the Prelacy of the Armenian Apostolic Church of Canada, Arch. Khajag Hagopian, employees of the AMAA and Armenian Evangelical Churches of Armenia, teachers, parents, children and guests.

The celebration began with the anthems of the Republic of Armenia and the Movses Janbazian School. School Principal Knarik Hayrapetyan welcomed the guests. Special remarks were made by Rev. Dr. René Léonian,

Hagop Janbazian, Aram Sukissyan, Louisa Janbazian, Arch. Khajag Hagopian and others. They spoke about Rev. Janbazian's life and activities highlighting his patriotic services through the AMAA in Armenia and Artsakh, and his great role in strengthening Armenia – Diaspora ties in education and other spheres.

Sculptor Hagop Janbazian said: "Soaked with national and spiritual ideas, with Rev. Janbazian's magnificent vision and efforts, the AMAA established its center in the newly independent Armenia, which for the past 27 years has continued its mission of extending a hand to the disadvantaged, the poor, the needy, the students, the children and to all mankind in the Homeland and Artsakh. From Anjar to Beirut and Damascus, from Brazil to the United States of America, from Istanbul to Canada and to the Motherland and Artsakh, he acted unwaveringly, preached with faith tirelessly and unshakably, remaining steadfast, first to his own person and then to his surroundings."

Following the unveiling of the bust, the school children presented a special program dedicated to the life of Rev. Janbazian. The program concluded with a video presentation which highlighted his activities in Armenia.

Varak's Crescent

Oceans of Wheat

Written by: Daniel Varoujan
Translated by: Varak Babian

Winds pass,
And my wheat softly, gently wakes from slumber.
Boundless trembling surges within its depth...
Its dense, evergreen flank tucked beneath the hill
Oceans pass
Winds pass.

Immensely overflowing, it agitates the abundant plain ...
There, the grazing goat will risk choking,
Nestled in the valley's bosom; with its rolling waves
Oceans pass
Winds pass.

The wheat dons its garment, twirling about.
They take turns: first tearing, then sewn brilliantly.
Amidst shadows, smothered by the foaming light
Oceans Pass
Winds Pass.

Beneath the bristle, the nettle billows about;
And the magician's carafe runneth over with milk.
From threshing floor to village, from village until mill.
Oceans pass
Winds pass.

Emeralds wave within endless, open country...
The sparrow sings, perched atop a swaying ear of corn
As the enraged wheat idles below.
Oceans pass
Winds pass.

*Translated from the original, Daniel Varoujan's «Ծորեանի Ծովեր».

Find us on facebook

www.facebook.com/Torontohye.newspaper

Yerevan Gives A Vote of Confidence In Pashinyan

The prime minister's allies won a convincing victory, and the would-be opposition is left licking its wounds.

By: Ani Mejlumyan

(Eurasianet)- The bloc aligned with Prime Minister Nikol Pashinyan has won an overwhelming victory in Yerevan's municipal elections. The vote was the first since Pashinyan came to power this spring vowing to reform Armenia's traditionally corrupt elections, and the results appeared to be both fair and to represent a significant vote of confidence in Pashinyan's rule so far.

According to results with 43 percent of the votes counted, the "My Step" bloc of Pashinyan allies had gained more than 81 percent support in the September 23 election.

With the result, Hayk Marutyan – a popular comedic actor turned civic activist – will become mayor without an additional vote by the city council.

The other parties and alliances to be represented in the new city council will be Prosperous Armenia, the party led by oligarch Gagik Tsarukyan, which gained about 7 percent of the vote; and the "Light" Alliance, another bloc of Pashinyan supporters, with about 5 percent.

The mayor's seat has been vacant since July, when Taron Margaryan – a deeply unpopular member of the formerly ruling Republican Party of Armenia – stepped down after sustained protests and revelations of apparently corrupt behavior.

After preliminary results were announced, Marutyan wrote on his Facebook page: "Thank you for your trust. I will work every day, every hour, every minute and every second to make Yerevan the city of our dreams."

According to the Central Election Committee, just under 44 percent of eligible voters cast ballots, a slight increase over the

last municipal elections, in 2017, when turnout was 41 percent.

The election took place under new laws that criminalized vote-buying, a practice that had been pervasive under the former administration of Serzh Sargsyan. Daniel Ioannisyan, the head of one of the largest election-monitoring groups, Independent Observers, said only minor violations were recorded: "We haven't received any calls regarding major violations, but we did receive reports of some violations such as bringing people to the polling stations with minivans, or bribe offerings." Another observer, Levon Barseghyan, said the number of violations were reduced "four or five times" from previous elections. Both Ioannisyan and Barseghyan are outspoken supporters of Pashinyan and the new government.

In the wake of the dominant victory in Yerevan, Pashinyan suggested that the date for parliamentary elections – for which the municipal vote was a sort of dress rehearsal – may be moved up. "It was expected that the elections will be held by next June but we should hold the elections earlier so that we can start the process of restoring the economy as soon as possible," Pashinyan said the day after the vote.

He argued that the results showed that the shift brought about by what he calls the "Velvet Revolution" is irreversible: "This means that all the claims and discussions that refer to some forces being able to make a counter-revolution are false. It is impossible, and today this was shown by the election results."

The results appeared to be a serious blow to Prosperous Armenia, which had consistently been the second most powerful force in the country after the Republican Party, and who

was thought to be the one party in the country that might challenge Pashinyan now. The party spent the most money on the elections of all the 12 factions that competed, according to data collected by the investigative news website Hetq.

"Categorically rejecting a dangerous approach to dividing the society into black and white, the Prosperous Armenia Party accepts the election results and congratulates the 'My Step' alliance," the party said in a statement following the results. "I also thank my team for a competent and decent fight. We hope that all the projects promised to Yerevan residents will become a reality."

Another consistently strong opposition force, the Armenian Revolutionary Federation Dashnaksutyun, got less than 2 percent of the votes and won't be represented in the city council.

The Republicans did not even field a slate

of candidates for the election.

The dominant win nevertheless "poses a challenge" for Pashinyan and his team, wrote Anahit Shirinyan, a Yerevan-based analyst for the think tank Chatham House, on Twitter. "It implies huge responsibility & the need not to disappoint. It is also clear they are going to be mostly unrivaled in the immediate future -- they should keep themselves in check & not allow arrogance of power."

Shirinyan continued: "The Yerevan vote might've proved that concerns over a counter-revolution are exaggerated, but many uncertainties and risks, both domestic and foreign, remain, so a snap parliamentary vote is expected to take place earlier than initially planned -- by the end of this year."

*Ani Mejlumyan is a journalist based in Yerevan.

Yerevan Vote Hailed As Democratic By ARF

(RFE/RL)- The weekend municipal elections in Yerevan were free and fair, a senior representative of the Armenian Revolutionary Federation acknowledged.

Davit Hakobian joined other political leaders in congratulating Prime Minister Nikol Pashinian's My Step alliance on its landslide election victory.

My Step got as much as 81 percent of the vote, compared with just 1.6 percent polled by ARF. The latter will therefore have no seats in Yerevan's new municipal council.

"We have to conclude that these were free and fair elections and we hope that after these elections a new kind of electoral struggle will take root

in Armenia," Hakobian told reporters. He said his party also hopes to see "real reforms" implemented in the country.

Commenting on the election outcome, Hakobian suggested that most voters in Yerevan primarily expressed confidence in Pashinian, rather than chose programs and policies promised by the 12 parties and blocs that took part in the mayoral race.

During the election campaign Pashinian repeatedly portrayed the September 23 vote as a referendum on his and his government's political future. He said on Monday that he now has a fresh mandate to push for the early conduct of parliamentary elections.

Arsen Hambardzumian, the head of Dashnaksutyun's governing body in Armenia, said later in the day that his party is ready to take part in consultations which Pashinian plans to hold with various political forces for that purpose.

"In the last few months there has been no change in our position on this issue," Hambardzumian told RFE/RL's Armenian service. "Therefore, I see nothing inappropriate in joining political discussions on the time frame and road map for holding pre-term parliamentary elections."

Dashnaksutyun is represented in Pashinian's government by two ministers. The government's policy program approved the National Assembly in June calls for the snap polls to be held by June 2019.

Democracy Key To Regional Peace, Says Pashinian

Democratization is essential for peace and stability in the South Caucasus, Armenian Prime Minister Nikol Pashinian said during the Nelson Mandela Peace Summit held at the UN headquarters in New York.

"I come from a region where unfortunately bloody conflicts, corrupt system of governance, animosity between people overshadow wisdom and the need for peaceful coexistence," Pashinian told the summit attended by dozens of world leaders.

"Democracies are not supposed to wage wars against each other," he said. "I hope that one day our region's democratic development will rule out the risks of hostilities, wars and hatred. Armenia has firmly embarked on this path and strongly stands for regional peace, stability and reconciliation."

Pashinian swept to power in May after weeks of massive anti-government protests organized by him. He has repeatedly described the protest movement as a "velvet revolution" that will turn Armenia into a democratic state.

Addressing the UN summit dedicated to Nelson Mandela, the 43-year-old former journalist described the late South African president as a role model who

inspired his own political activities.

"Having been a political prisoner myself, I closely followed the political path and life story of this most famous political prisoner who would change his own country and indeed the aspirations of millions worldwide," said Pashinian.

"Mandela's walk, the long walk to freedom was with me during my imprisonment, and to a great extent influenced my conscience and motivated me to embark on my own 'long walk to freedom' through prison and persecution, through struggle against injustice

across the towns and villages of my country," he declared.

"In the true spirit of Mandela's ideas, our movement became known to the world as Armenian non-violent velvet revolution of love and solidarity and now, months after my people's success, I stand here at the high rostrum of this summit as the head of modern Armenian government to celebrate the legacy of this great person whose courage and determination served as an example for others around the globe," added the Armenian premier.

Armenia's New Government Takes Aim At Vote-Buying

Efforts to reform the voting system are meeting resistance, though, from the old forces who benefit from the status quo.

By: Bradley Jardine

Legislation to reform Armenia's electoral system – a key campaign promise of new Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan – is nearing completion. But the new system, along with other new laws aimed at improving the country's notoriously corrupt elections, is running into resistance from entrenched political forces.

On August 20, Armenia's government posted a draft of the new Criminal Code, which would criminalize the buying and selling of votes. Selling a vote would be punishable by up to three years in prison or a fine of up to 700,000 drams (about \$1,500). Buying votes would get stiffer penalties, of up to five years in prison or a four million dram (\$8,400) fine.

Vote-buying has long been rampant in Armenia. For a cynical citizen with a vote to sell, the going rate in last year's parliamentary elections was 10,000 drams, or about \$20.

The vote-buying law is part of a broader effort to reform the country's electoral system. "The main problem that has been blocking Armenia's development, which has resulted in systemic problems in the country, is the consistent and continuous deformation of the people's will during the elections," Pashinyan said during a June parliamentary session.

Armenia's new government has created a commission responsible for reforming electoral legislation; one of its key recommendations is moving to a fully proportional system, in which voters would only have to choose a party, rather than individual candidates from their regions.

The current system uses a modified proportional system, under which people vote for the party but also indicate their preferred candidate within the party. "This was done in order to provide motivation for the local authorities – oligarchs, bureaucrats, criminal elements – to mobilize their resources (supporters, election bribes, etc.) for the sake of the party," said Yerevan-based political

analyst Mikayel Zolyan.

Reforming that system would also give a political advantage to Pashinyan and his Yelk Alliance – Pashinyan himself is highly popular but many of his allies and potential future MPs are unknown or received skeptically by voters.

The formerly ruling Republican Party of Armenia, along with the Armenian Revolutionary Federation – which both have offices throughout the country – have come out against the fully proportional system.

"Imagine that a party receives just a few votes less than it needs to be in the majority, while the other votes were distributed among smaller parties that do not have a big base or influence in society. As a result, if the [small parties] unite against the big party, then you'd have a majority – but if just one of them leaves, then the entire system would crumble," said Republican Party MP David Harutyunyan, the news site JAM News reported.

Pashinyan has argued that the proportional system will be "simple and understood by everyone."

Another key policy proposed by the working group would be a change to the country's coalition thresholds. Under current rules, a party needs to gain 5 percent of the popular vote to appear in parliament. Failing this, a party can enter an alliance with up to two more parties to form a coalition bloc, which requires 7 percent of the popular vote to appear

in parliament.

The government is currently proposing reducing thresholds to 4 percent for individual parties and 6 percent for coalition groups.

Thresholds have been crucial in Armenian politics, in particular for Pashinyan's Yelk Alliance, which consists of Bright Armenia, Civil Contract and the Republic Party (no relation to the Republican Party). In 2017, the bloc collectively earned 7.8 percent of the vote; with 13,000 votes fewer, it would have been shut out of parliament.

Other reforms are more technical, including a ban on fountain pens in voting booths, replacing them with devices which would display the name and candidate and automatically print and file the voting sheet. Another potential reform is to dye the fingers of voters with invisible ink in order to prevent double voting.

The legislation is still being negotiated and should be adopted by September or early October, the commission's secretary, Daniel Ioannisyan, told the news site news.am.

Separate legislation would amend the country's "Law on Charity," to set up a new regulatory body to approve, monitor and register charitable activities in the country. The body will report directly to the office of the prime minister.

That bill was introduced in April, before the new government took power, but it has

been pushed ahead by the new authorities. "This law doesn't limit ongoing charity," said Deputy Minister of Justice Artur Hovhannisyan, during a discussion of the law in parliament. "This law says: Dear benefactor, if you conduct charity hoping for something – to receive an honor from the president of Armenia or tax benefits – the state will also support you; report to us and we will see if this is charity or not. And if you don't have any expectations of privileges, then you can continue your charity work and there will be no interference."

Nevertheless, the law has occasioned a testy reaction from members of Prosperous Armenia, the party headed by oligarch Gagik Tsarukyan. The party has reportedly been one of the pioneers of vote-buying in Armenia, and party members appear to be concerned about how the law may interpret "charity."

Naira Zohrabyan, a Prosperous Armenia MP, fired back at the proposal, arguing that philanthropists – including Tsarukyan – may be targeted based on the "tastes" and "political expediency" of those in power. "How do you determine [if an act of charity] is carried out impartially or for your political intentions?" she asked. "Unlike you, everything that Gagik Tsarukyan has done over the years as a benefactor has not had any sort of political context."

"There have been consistent rumors that under previous governments, many big businesses and especially oligarchs would avoid paying taxes in exchange for alleged charity work they do," Anahit Shirinyan, a political analyst for the British think-tank Chatham House told Eurasianet. "The very fact that Tsarukyan supporters made a big fuss about it is telling and points to the business-politics merger behind his activities."

Yerevan is slated to hold mayoral elections on September 23, and parliamentary elections will follow at a yet-to-be-determined date. Pashinyan has long promised to hold elections "within a year," arguing that this will provide ample time for voters to make an informed decision rather than give his party an absolute majority built on the back of a "post-revolutionary euphoric atmosphere." Speaking at a July 20 press conference, Pashinyan set the deadline for elections as May 2019.

*Bradley Jardine is a freelance journalist who covers the Caucasus.

Trump Hails 'New Era' In Armenia

(Azatutyun.am)- U.S. President Donald Trump has praised mass protests that led to regime change in Armenia in May and said his administration stands ready to help the new Armenian government implement sweeping reforms promised by it.

"Armenia has much to celebrate this year," Trump wrote to Prime Minister Nikol Pashinian in a congratulatory message on the 27th anniversary of the South Caucasus country's independence marked on Friday.

"A peaceful, popular movement ushered in a new era in Armenia, and we look forward to working with you to help you execute the will of your people to combat corruption and to establish representative, accountable governance, rule of law buttressed by an independent judiciary, and political and economic competition," read the message publicized by Pashinian's office.

"I look forward to further strengthening the partnership that began between our countries one hundred years ago," it said.

U.S. Secretary of State Mike Pompeo similarly saluted "remarkable changes" in Armenia. "The peaceful popular movement that transformed the government has ushered in an exciting new chapter of Armenian history," he said in a written statement on the country's Independence Day.

The U.S. State Department closely monitored the Pashinian-led protests that brought down in late April Armenia's previous government headed by Serzh Sarkisian. During the political crisis it repeatedly urged Armenia political factions to embark on dialogue.

Trump expressed Washington's readiness to work with the new authorities in Yerevan on "the many areas of mutual interest" when he congratulated Pashinian on becoming prime minister in May. Pashinian said afterwards that he would like to "strengthen and expand" U.S.-Armenian relations.

The two leaders chatted briefly at a NATO summit in Brussels in July. Pashinian hoped to hold his first talks with Trump on the sidelines of the UN General Assembly in New York which he will address next week. Armenian Foreign Minister Zohrab Mnatsakanian said on Thursday that such a meeting is extremely unlikely.

Pashinian campaigned for Armenia's withdrawal from a Russia-led alliance of ex-Soviet states and closer ties with the European Union when he was in opposition to the Sarkisian government. However, he ruled any change in Armenia's traditional foreign policy orientation immediately after coming to power.

Both Trump and Pompeo also stressed

the importance of a peaceful settlement of the Nagorno-Karabakh conflict. "The coming months bring opportunities to resolve the Nagorno-Karabakh conflict, which would create even more possibilities for U.S. –Armenian cooperation," said the U.S. president.

For his part, Pompeo urged the conflicting

parties to "resume intensive negotiations as soon as possible."

The U.S. as well as Russia and France have long been spearheading international efforts to broker a compromise solution to the Karabakh dispute.

Revolution at Home, Continuity Abroad: Pashinyan in UN Debut

By: Emil Sanamyan

NEW YORK CITY - The United Nations' General Assembly became the first major international forum for Nikol Pashinyan, where he spoke on behalf of Armenia. Armenia's prime minister also used the trip to New York to meet with Armenian Americans.

In his September 25 address, Pashinyan gave a quick update on Armenia's developments last spring and his intentions going forward. The protests that resulted in his election as prime minister "succeeded against all expectations" and his government most recently won a strong victory in Yerevan municipal elections. Pashinyan would now push for early general election, since as he pointed out, the current parliament "does not represent our people's will." He also mentioned his plans to introduce more elements of direct democracy in Armenia, such as regular local and national referenda on various issues.

While highlighting the revolutionary changes he was seeking to achieve in Armenia, Pashinyan again promised continuity in foreign policy and efforts to develop relations with all partners. He put the resolution of the Karabakh conflict in the context of genocide prevention. "Karabakh must not be a part of Azerbaijan, unless one wants to trigger a new genocide of Armenian people," he stressed.

Pashinyan spoke in English and concluded in French, announcing the upcoming Francophonie summit in Yerevan next month.

Speaking of last spring's events in Armenia as one of the positive developments worldwide, the UN Secretary General Antonio Guterres praised "the youth of Armenia [who] showed the power of their voice for progressing democracy by the peaceful political changes in the country."

The changes in Armenia appear to have failed to capture the imagination of the president of the United States, however. According to initial reports, Pashinyan sought to secure a meeting with Donald Trump, who

addressed the UN on the same day, but the meeting did not take place.

Diaspora asked to shift focus

Pashinyan arrived in New York on Sunday evening after casting a ballot in the Yerevan city council elections in the morning. Immediately after arrival, the prime minister went to meet with representatives of Armenian American organizations from around the United States. The event held at the Yale Club of New York went on for over two hours and focused on Armenian political developments

and Armenia-Diaspora relations.

Pashinyan sought to play down his own, clearly central role in Armenian politics today and argued that the "Armenian revolution does not have a [Vladimir] Lenin or a Fidel [Castro]," adding that "our Lenin's and Fidel's are the citizens of Armenia." However, as in most of his speeches, Pashinyan spoke of his plans and his hopes for the Armenian people, with virtually no mention of any of his allies.

Apparently mindful of the recent halt in foreign investments in Armenia, Pashinyan promised a corruption-free, investor-friendly Armenia, arguing that fresh parliamentary elections would address any ongoing concerns about political stability. At the same time, it remained unclear how the parliamentary majority would be convinced to disband and forfeit any remaining political influence they still have.

Pashinyan thanked Armenian Americans for their contributions to Armenia, highlighting the success of Tumo centers. He asked for continued shift in emphasis towards long-term development projects. "The Armenian national idea has to focus on Armenian statehood," the prime minister said, noting that repatriation to Armenia must become a key element of this focus.

In subsequent days, Pashinyan also held a number of bilateral meetings with foreign leaders, spoke at the UN-organized Nelson Mandela peace summit and attended the Armenia! exhibit at New York's metropolitan museum of art.

Mnatsakanyan Highlights Importance of Genocide Recognition, Prevention

GENEVA—Armenia's Foreign Minister Zohrab Mnatsakanyan delivered the opening remarks at the High-Level Panel on 70th Anniversary of the Convention on Prevention and Punishment of the Crime of Genocide in the UN Human Rights Council in Geneva.

"Having in mind the upcoming 70th Anniversary of the Convention this coming

December 9, I want to acknowledge and pay tribute to Raphael Lemkin, a profound lawyer who had dedicated his entire life to challenging and confronting the right to kill behind the thick curtain of sovereignty, elaborating the legal term of genocide and endorsing international responsibility upon sovereign states to protect their populations from the crime of genocide," said Mnatsakanyan in his remarks.

"Of course, I want also to pay tribute to every single national and international activist, advocate, expert and practitioner of the difficult challenge to stand up and prevent atrocities, massive crimes and genocides. I want to recall, in particular, Benjamin Whitaker, who back in 1985 in a landmark document, known as the 'Whitaker report,' for the first time initiated the idea of establishing an impartial international body concerned with the prevention of genocide. Unfortunately it took a long time and more genocides to occur before the international community took heed of what the late Secretary General Kofi Annan termed 'complicity with evil' and endorsed, back in 2004, his proposal for tangible, yet still modest mechanisms for the prevention of genocide," added Mnatsakanyan.

This is the 21st century. We mark 70 years since we have adopted the Convention and

committed never again to allow this crime to happen. We have uttered 'Never Again' so many times since, yet genocides have not been fenced off. Tendencies of radicalism, exclusion and hatred are rattling the international agenda. Particularly troubling is the conspicuous decline in the international commitment to multilateralism and respect for human rights at a time when we need more international cooperation and stronger institutions for this, especially the United Nations," explained the foreign minister.

Genocides may not be occurring too often, but seldom as they may be, they are the ultimate crime. Lemkin's argument to the sceptics of the need to legislate such crimes has been about the permanent loss of a group targeted with genocides, while the survivors of genocide would be forever deprived of an invaluable part of their identity. We know this from experience.

"Armenia has been consistently promoting the recognition of the importance and priority of early prevention, which entails sufficient capacity to detect, monitor and address early warning signs of situations, which, if not addressed, may lead to deteriorations beyond control and all the way to the perpetration of massive crimes. Early prevention means early

action. Prevention first of all implies legal and institutional capacity, firmly based on political and moral responsibility to protect and promote basic human rights and freedoms for all within the jurisdiction of states," said Mnatsakanyan.

"The international community and the UN system should be resolute in reacting to all patterns of discrimination and targeting of vulnerable groups, to hate speech, radicalism and incitement to hatred. Denialism and impunity are fundamental obstacles to prevention. Justice denied haunts generations of genocide survivors and obstructs genuine reconciliation," asserted Mnatsakanyan.

"By having established a Global Forum Against the Crime of Genocide back in 2015, Armenia offers a solid platform for international co-operation for the prevention of genocide. The third Global Forum to take place in Yerevan on December 9, 2018 will gather a prominent list of scholars and practitioners of genocide prevention and will particularly focus on the role of education. Armenia is duty bound and resolute to contribute to the collective international effort in prescribing remedies to prevent future genocides. I conclude with the reiteration of a deep conviction that "never again" should be uttered once and for all," concluded the foreign minister.

Your Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

METRAS
SHIPPING &
FORWARDING INC.
2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8
Tel.: 416-497-0377
Fax: 416-497-0783
info@metrasshipping.com
www.metrasshipping.com

Prophet Muhammad's Rarely-Known Decree To the Armenian Patriarch of Jerusalem

By: Harut Sassounian

For many years, I have heard that there had been written communication between the Prophet Muhammad and the Armenian Patriarchate of Jerusalem, but I had not seen any of the documents to that effect.

Two months ago, I read a fascinating article published in the Armenian newspaper Aztag in Beirut, Lebanon, by Dr. Garbis Harboyan of Montreal, Canada, who had uncovered the details of the communication between Prophet Muhammad and the then Armenian Patriarch of Jerusalem and their successors.

Dr. Harboyan mentioned his sources as: Gregory Krikorian's, "Through the eye of an Armenian needle," published by the Armenian Catholicosate of Cilicia in 2002. Krikorian had stated that his book was the summary and English translation of "History of Jerusalem," a two-volume, 1385-page book by Dikran Sayalanyan, published by the Armenian Patriarchate of Jerusalem in 1931. Dr. Harboyan also mentioned that he had recently seen the book, "Armenian Art Treasures of Jerusalem," by Bezalel Narkiss, Michael E. Stone, and Avedis Sanjian, published in New York, in 1979, which included a copy of Prophet Muhammad's decree to the Armenian Patriarchate.

The Armenian Patriarchate was established in Jerusalem almost 2,000 years ago. Many Armenians had gone on pilgrimage to Jerusalem after converting to Christianity in 301 AD. They had built a part of Sourp Hagop Convent in 420 AD. By the sixth Century, Armenians had constructed 66 religious institutions in Jerusalem.

In 626 AD, the Armenian Patriarch Apraham of Jerusalem, seeing the looming dangers of Islamic expansion and conquest, went to the Holy Islamic city of Mecca with a delegation of 40 prominent Armenians to meet with Prophet Muhammad to secure his

protection.

Dr. Harboyan reported that the Prophet had welcomed the Armenian guests with affection, respect, and kindness, and listened to Patriarch Apraham's suggestions. The Armenian delegation expressed its submission to the Prophet, readiness to cooperate with him, and sought his protection.

At the end of the meeting, Prophet Muhammad issued an decree which stated: "I, Muhammad, the son of Abdallah, prophet and servant of God, I pay my respect to Patriarch Apraham, I honor him and all archbishops, bishops, and priests in Jerusalem, Damascus, and Arab regions, in other words, those people who are subject to Jerusalem, such as Ethiopians, Copts, and Assyrians. I recognize and guarantee their monasteries, churches, educational centers, properties and lands. I, Prophet Muhammad, with the witness of God, and the 30 people around me, I grant my patronage and protection, and I dispense my mercy to the Armenian churches, wherever they may be, throughout Jerusalem, the Holy Tomb of Christ, Sourp Hagop Church, Bethlehem Church, all prayer houses, monasteries, Golgotha road, and the holy sites. I also secure and ensure that my protection also extends to Christian hills, valleys and Christian income-generating institutions. I declare all of this in my name as Prophet and in the name of my Muslim faithful."

The Prophet Muhammad instructed his successors to respect his decree and execute it in all of its details. Present at that meeting was Omar the son of Khattab who became one of the Prophet's successors and issued a similar decree confirming the Prophet's decree.

Thus, the Prophet's decree became the first official document confirming the status of the Armenian Patriarchate in Jerusalem. Unfortunately, the original decree cannot be located in the Patriarchate's archives. However, a yellowish copy exists in the

Patriarchate's Mardigian Museum.

When Omar took over as Khalif in 634 AD, he appointed Abu Obeid as the head of the army. Abu Obeid's forces attacked Damascus and Jerusalem. The Greek Patriarch Sophronius and Armenian Patriarch Krikor met with Abu Obeid and informed him that occupying Jerusalem would enrage God, because Jerusalem is a holy city. Abu Obeid reported to Khalif Omar about his meeting with the two Patriarchs. Omar personally came to Jerusalem. The brother of the Greek Patriarch met with Omar and reminded him about the decree of Prophet Muhammad. Omar then issued his own decree and confirmed the Prophet's decree. Omar entered Jerusalem with his followers, visited the religious sites, and suggested building a Mosque in a plot of land next to the church of Christ's tomb. The Mosque was built in 935 AD and named "Al Omariye." Omar allowed freedom for Christian worship, but forbade the ringing of church bells.

Omar was succeeded by Khalif Ali who also issued a decree for Armenians in Jerusalem, confirming the previous decrees by the Prophet and Omar.

In 1097 AD, the Crusaders invaded and liberated Jerusalem. In 1187 AD, Salahuddin al Ayoubi who is Kurdish and his family originated from Dvin in Armenia, occupied Jerusalem and expelled the majority of 100,000 Christians from the city. He took over all the Latin churches in Jerusalem and forbade church services. However, he granted Armenians partial freedom.

Armenian Patriarch Apraham with a group of his clergy met with Salahuddin and showed him Prophet Muhammad's decree. Salahuddin then issued his own decree and confirmed the decrees issued by the Prophet and Khalifs Omar and Ali. Salahuddin particularly noted in his decree Armenians' jurisdiction over churches, holy places, Sourp Hagop Convent, churches of Bethlehem and Nablus, the Holy

Tomb, other holy sites, and especially Armenians' freedom to worship. He also lowered the taxes on Armenian merchants and pilgrims.

In 1517 AD, Ottoman Sultan Selim occupied Jerusalem and issued his decree which confirmed the privileges bestowed upon the Armenian Patriarchate of Jerusalem by Prophet Muhammad, Khalif Omar, and Salahuddin. Sultan Selim's successor, Sultan Suleiman, issued his own decree reconfirming the Armenian rights in Jerusalem. Subsequent Sultans also issued decrees, such as Mehmed IV in 1659 AD, Sultan Mahmud I in 1735 AD, and Sultan Abdulmejid I in 1853 AD.

The Prophet Muhammad's decree, besides being a valuable historical document, indicates that Armenian Christians and Muslims have enjoyed the most cordial relations from the ancient times to the present. Armenians need to publicize the Prophet's crucial decree as well as those of his successors to counter the anti-Armenian propaganda spread by Turkey and Azerbaijan in the Islamic world.

Դարու Հայը՝ ...

Հար. Ա. Էջեմ

դեր ձեր հասցեն, կգրենք», «Ամեն պատահական մարդու վրայ ժամանակ չունենք կորցնելու»... Ես ծաշակել եմ այդ բոլորը: Շատերի նման կույ եմ տուել թուքս, զսպել եմ արցունքներս ու կույ եկել: Շատերի նման զայրոյթից պոռկացել եմ երբեմն, կոպտել եմ, կոպտել եմ ինձ: Կասկածն ու յուսահատութիւնը, բախտ չունենալու զգացողությունը յաճախ են գետնել ինձ, բայց ցաւ թաքցրել եմ, քաշուել եմ պատեանիս մէջ և ուժ հաւաքել դիմանալու, պայքարելու համար...» գրած է ան: «Որոնք էին իմ թերութիւններս. ծախս, չափս, շարժումներս, կրթութիւնը, անկեղծութիւնս, թէ անհատականութեան պակասը: Եթէ ծախս է, ապա զայն չեմ կրնար փոխել: Բոլոր ուսուցիչները որոնց դիմեցի խորհուրդ տուին, որ պէտք չէ երգեմ: Այսուհանդերձ ես շարունակեցի երգել մինչեւ կոկորդս պատռուէր», գրած է ան իրինքնակենսագրականին մէջ:

Տասնամեակներու ընթացքին անոր ոճը շատ փոփոխութիւն չէ կրած. գրափչ եւ ձկուն ձայն, թրթռուն մեղեդի, սահուն, անմիջական բառեր, սակայն անթիւ մարդոց սրահ խումբիւ պատճառը անոր՝ փայլուն ներկայութիւնը եւ անմիջական կատարումն էին, որոնք զինք՝ գրափչ եւ իր երգերը կախարդական կը դարձնէին: Մարդիկ կուգային Ազնաւոր կերպարը ըմբոխշնելու եւ ոչ անպայման երգերը լսելու. այդ մանկամարդ հսկան:

«Բեմին վրայ չեմ զգար որ կ'երգեմ

Լուսանկարը՝ Գալուստ Պապեանի

հանդիսատեսին համար. ես ինծի համար կ'երգեմ եւ զայն հանդիսատեսին կը հրամցնեմ: Մենք կը բաժնեկցինք», ըսած է ան:

Հայ ժողովուրդին յիշողութենէն անջնջելի պիտի մնայ 1988-ի Սպիտակի երկրաշարժէն ետք, ժորժ Կառվարենցի հետ հեղինակած «Քեզի համար, Հայաստան» երգը՝ Ֆրանսայի 90 երգիչի ու դերասանի մասնակցութեամբ: Նաեւ՝ երկրաշարժէն տուժածներու օգ-

նութեան իրէ «Ազնաւորը Հայաստանին» հիմնադրամը:

Ազնաւոր գրած է 1000-է աւելի երգեր. անոնցմէ բոլորիս ականջներուն մէջ կը հնչեն՝ «Սա է վերջը», «Մամա», «Իզապել», «Ան», «Երկու կիթառ», «Լա Պոյէմը», «Ջահելութիւն» եւ այլն: Անոր երգերուն սկաւառակները հրապարակուած են միլիոնաւոր օրինակներով, բանաստեղծութիւնները թարգմանուած եւ լոյս տեսած են առանձին գիրքերով:

Ամէն օր երգ մը կը գրեմ, բայց մեծ մասը կը թափեմ, ըսած է ան:

Ազնաւոր նկարահանուած է 60-է աւելի ժապաւէններու մէջ՝ «Ջոնոսի անցումը», «Սատանան եւ տասը պատուիրանները», «Հայր Կորիօ» եւ այլն, իսկ «Գլուխը՝ պատը» ժապաւէնին համար արժանացած է «Բիրեղեայ աստղ» մրցանակին, նաեւ՝ Ատոմ Էկոյեանի «Արարատ»-ի մէջ:

Ան ունէր նաեւ քաղաքական հանգամանք: 1995-ին Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահի յատուկ յանձնարարութիւններու զօով պատուարդեսպանն է, ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ի մէջ Հայաստանի մնայուն պատուիրակ: 2009-ին նշանակուած է Հայաստանի արտակարգ եւ լիազօր դեսպան Զուիցերիոյ մէջ:

Արժանացած է Հայաստանի ազգային հերոսի կոչման, պարգեատրուած Արցախի Հանրապետութեան «Գրիգոր Լուսաւորիչ» եւ Թէքէեան մշակութային միութեան ադամանդակուած «Արարատ» շքանշաններով, Ֆրանսայի Պատուոյ լեգէոնի 2 շքանշանով: 2009-ին ծանցուած է 20րդ դարու լաւագոյն երգիչ:

Գրած է «Ազնաւորը Ազնաւորի մասին» (1975), «Անցած օրեր» (2004) յուշագրութիւնները:

Ազնաւորի անունով կոչուած են հրապարակ երեւանի, Վաղարշապատի տրամաթիքական թատրոնը, իսկ 2000-ին Գիւմրիի մէջ՝ անոր անուան հրապարակին մէջ. կանգնեցուած է յուշարձանը: Ազնաւորի մոմէ արձանը 2004-ին դրուած է Մատամ Թիւրոյի թանգարանին մէջ: 2009-ին Երեւանի մէջ բացուած է Ազնաւորի թանգարանը:

Eco-Tours Are Putting This Small Village in Armenia on the Map

By Ani Melkonian

KARIN, Armenia--This tiny village with a population of 300 in the Sasunik district of Aragatsotn is attracting visitors from all over the world. The village boasts no historical monuments, churches, museums, or galleries. What it does have is a tree nursery where Armenia's supply of green goodness is cultivated.

Armenia Tree Project (ATP) opened the Karin Nursery in 1996 to have a continuous supply of trees for its planting initiatives, and to provide jobs for newly settled Armenian refugee families from Baku. Today, they are experts in tree propagation and are ready to share their knowledge and love for nature with the world through eco-tours.

ATP's "Green Tours" to Karin present an opportunity for visitors to see and learn about more than 150 different types of trees and shrubs, including both endemic (native) and non-native sorts. "Trees which have changed the history of medicine, trees whose leaves are edible, trees that fight off evil spirits, and even trees that give hugs are just a few of the fascinating things found in ATP's gardens," says Nursery Manager Samvel Ghandilyan.

Guests are shown the amazing journey trees take from seeds to seedlings. "We show visitors how trees are grown, grafted, irrigated, cultivated, and replanted at community sites

across the country," adds Ghandilyan.

The tour includes a visit to ATP's greenhouses which are equipped with modern agricultural technologies, as well as the Michael and Virginia Ohanian Environmental Education Center, where visitors are likely to encounter schoolchildren learning about the environment. The center hosts more than 2,000 students of all ages from Armenia and the diaspora every year.

Guests contribute by paying a \$20 fee for

the tour and some even get their hands dirty doing nursery work.

"Our guests love seeing the endangered species which we grow here," says Karin Nursery Team Leader Svetik Tarjumanyan. "It's a quiet place but thanks to all the tourists it's gotten a bit more exciting to live here. They also enjoy seeing Ararat, Aragats, and Ara mountains all at once from this spot," she adds. Svetik's been with ATP since 1996.

After the nursery tour, a fresh, healthy

"village style lunch" is offered under ATP's tent. But why end it there? Voskevaz Winery is just a 15 minute drive away and presents the chance to turn the Green Tour into a real countryside excursion. The combined nursery/winery tour is offered for \$50.

Established in 1932, Voskevaz is the oldest functioning winemaking company in Armenia and uses both traditional old karases and modern technology in its production. In their medieval-style cellars, guests can learn about the different methods and secrets of winemaking and, of course, taste their selection.

If all the trees with superpowers and delicious local wine aren't action enough, ATP's Ashtarak Park is right next to the nursery and for a fee of \$100 visitors get a chance to actually plant a tree and contribute to the greening activities of a new community which will shape around the park.

"Ashtarak Park is a great example of how ATP is transforming landscapes from desert to oasis, and inviting the public to be part of it," says Ghandilyan. "For many years, people have asked us how they can plant their own trees in Armenia, to get their hands dirty and put roots into the soil. Now with the establishment of ATP's park in Ashtarak, we are offering that opportunity to help with the greening of Armenia."

Don't Tax the Green in Armenia

By Gor Mkrtchian

Armenia's collection of renewable energy firms, among them Arpi Solar, Shtigen LLC, Redinet CJSC, and Solaron, are all operating under a terrible burden that doesn't have to exist: taxation. In 2017, Armenia took the wonderful step of removing import taxes on electric vehicles, but why is the renewable energy industry taxed at all? When you tax something, you get less of it, and we need more energy, not less. Yet, Armenia's renewable energy firms face property, income, payroll, social security, corporate, sales, and import taxes.

Given Armenia's lack of confirmed coal, oil, or natural gas reserves, the nation is dependent on fuel imports from Russia and Iran, and blockaded by its two other neighbors. This means it's important to insulate against geopolitical risk. If energy imports from Russia and Iran were for one reason or another to cease, the results would be dire. The capability of producing energy domestically may prove vital to Armenia's future and independence.

A total tax-exemption would not only mean the growth of existing firms, but also an

expansion of the industry altogether, with new entrants suddenly finding the sector profitable thanks to reduced participation costs. The energy sector would be more vibrant and competitive, and produce more domestic energy at a lower price. As a result, consumers would adopt its use in growing numbers.

The economy would experience a major windfall in the face of such a reform. With this move towards a freer market, employment opportunities would be created, and the decreased cost of energy would lead to citizens having more money left over after paying their energy bills to spend elsewhere. The positive effects would spill over into the entire economy, not only because consumers would have lower energy bills, but also because energy is the master resource. Every aspect of the modern economy requires energy: every factory, every farm, every store and every home. Thus, reducing the cost of energy would directly benefit the entire economy.

Making Armenia's renewable energy sector totally tax-free would be an enormous boon to the country's security and economy. The state shouldn't wait one moment longer to implement this policy.

Ministry of Diaspora Initiates "Neruzh" Youth Startup Program For Young Entrepreneurs of Armenian Descent

The Ministry of Diaspora has launched a program called "Neruzh" cooperating parallelly with the FAST and IDEA Foundations, UWC Dilijan and Impact Hub Yerevan.

«NerUzh» Diaspora Youth Startup Program is an interactive program for young entrepreneurs of Armenian descent, aged 18-35, to advance their businesses by enriching their knowledge base, expanding network, and receiving funding after pitches. It aims to create an opportunity for young Armenian entrepreneurs from diaspora to bring startups to Armenia and enhance startup ecosystem in the country.

The Program will take place from 16 to 21 December, 2018 in UWC, Dilijan, Armenia. The target sectors of the Program are Agriculture, Tourism and Innovative Technologies.

1st Tumo Center Outside Armenia Opens In Paris

"Armenpress"- Tumo's 1st international center, Tumo Paris, opened its doors on September 25 in front of students. Half of the 1500 students of Tumo Paris will start their studies this year, while the other half will start from January 2019.

"We got to know Armenia as a country with traditions in science, technologies and education. With the help of Tumo we provide the youth of Paris with all the tools necessary

for shaping the future world", Paris Mayor Anne Hidalgo as saying, who visited the center accompanied by Head of Tumo Development Department Bekor Papazian.

Tumo is free of charge for students. The syllabus has been translated into French. Nearly 1/3 of the students are from families with low income.

The official opening ceremony will take place on October 15.

How A Phone Call Can Change an Armenian National Institution

By: Natalie Teperdjan

(Asbarez)- In 2016, when Constantine Orbelian received the call from Armenia asking him to become Artistic Director of the Yerevan Opera House, no one could have imagined what epic changes were on the horizon. Two years on and under the guidance of Maestro Orbelian, this landmark institution has begun to write a new chapter in its history and embarked on its first international tour in 25 years.

For 85 years the Armenian National Opera and Orchestra has played an iconic role in the Armenian narrative. Historically significant opera, ballet, orchestral, dance and other creative performances have been brought to life, and its building in the heart of Yerevan serves as the epicentre of the city's vibrant street and even political culture. But despite all this, in the last 17 years the Opera has only produced 8 new opera productions, 4 of which never made it far beyond the opening night. Financial constraints, lack of support and political unrest all contributed to this dearth of productivity. But the arrival of Maestro Orbelian has started to change all this.

In his brief time with the Opera, Orbelian, an internationally acclaimed pianist and conductor, has injected new life into the Opera. "I came here to support a national treasure," said Orbelian. "We have so much untapped potential within the Opera and across Armenia. Before the end of the year we will have 6 new opera and ballet productions on stage, more than was launched in the last 17 years combined."

This new vitality has already manifested

significant results with the Opera embarking on its first international tour in almost 25 years. Masterfully bringing to life Bizet's Carmen and Mozart's The Magic Flute to packed audiences at the beautiful and acoustically excellent Dubai Opera House in the UAE who were witnessing the first ever performance of either in the country. Two hundred performers, Tech crew, a costume team, full orchestra, Opera chorus, children's chorus, conductor and directors travelled from Yerevan to Dubai. Later this month the Opera will continue its international tour when they open the new Kuwait Opera House located on the compounds of The Sheikh Jaber Al-Ahmad Cultural Center with the new production of the Magic Flute and orchestral selections marking

a significant first for both the Opera and Kuwait. The Sheikh Jaber Al-Ahmad Cultural Center, informally known as the Kuwait Opera House, is a prominent cultural center in Kuwait, located on the Gulf Road in the capital Kuwait City. It is the largest cultural center and opera house in the Middle East.

"We are over joyed to be part of these firsts for the UAE and Kuwait," said Orbelian. "Our invitations to perform in both countries are a true testament to the artistry of the Opera company and marks the important relationships between these countries and Armenia as a whole as they share our vision for the importance of a thriving arts community."

All this innovation, however, belies the Opera's minute budget, and its rehearsing and

performing in a building that is a visual icon for the city, but needs much repair and work inside. Every great city has a thriving Opera House. From Sydney to Moscow, from Milan to New York a rich tapestry of historically significant and modern musical journeys come alive on the stages of these opera houses. Bringing culture and vibrancy to audiences. Each thrives in large part due to their team of business leaders and supporters who financially back the arts and understand the significance of a thriving arts community for a truly modern nation, which Armenia is still lacking.

Orbelian's vision for the Opera is infectious, captivating all those who have an audience with this creative giant. He has plans for everything from developing an updated production of the Anush opera to developing an archive library to preserve Armenia's rich performing arts history. But it is clear that Orbelian cannot continue indefinitely to carry the full weight of the Opera's journey forward on his own. It's rare that such perfect moments arise where a historically significant national arts institute is poised at the edge of major change and opportunities exist to play a role.

But that's exactly where the Armenian National Opera is today. While the curtains will soon close on its first successful international performances in the UAE and Kuwait what comes after is yet to be seen. Whatever the future holds, however, the story is waiting to be enriched by people around the world ready to foster the physical space and human talent pool to ensure Armenia is firmly on the map with the world's greatest arts centres.

Director Arthur Makaryan Hits the Road with Two New Productions

By: Lilit Petrosyan

(Asbarez)- Arthur Makaryan is an emerging New York-based Armenian theatre and opera director, and a recent graduate of the Columbia Graduate School of the Arts and Juilliard Opera Directing Fellowship. He has worked all over the world, under the tutelage of Ann Bogart, Stephen Wadsworth and Tadashi Suzuki, among others. Arthur is currently busy orchestrating the last preparatory activities before he takes off to Europe to present his two latest endeavors to the international theatrical stage, "HamletMachine" and "Black Garden."

LILIT PETROSYAN: Why did you decide to take on producing such an incredibly complex play as "HamletMachine"?

ARTHUR MAKARYAN: I've been longing to resume working with Armenian actors, and last summer, when I was visiting Armenia, I got together with an incredibly talented actor, Narek Baghdasaryan and immediately offered him to take part in the play. It is a solo performance, one-person show, a lot of which requires intense physical performance and not so much speaking.

Within very short timelines and with the support of Luys Foundation

and AGBU, we produced a play that has all credentials to be called a contemporary art, a genre that is still not very popular in Armenia. My team and I wanted to experiment and see what we can achieve in that field.

L.P.: What's the main message of the play that you want to convey to your audience?

A.M.: When we say Hamlet, we think of Shakespeare and lengthy elaborate monologues. In this case we have an adaptation of Shakespeare's Hamlet and Henrik Muller's HamletMachine. It's a play, which essentially is Hamlet's visit to a psychotherapist, where Hamlet is in an emotional turmoil trying to reevaluate, justify and understand the motives of people who he kills in Shakespeare's play. Hamlet is presented as a utilitarian who adheres to maximize the good and produce the best consequences possible despite all the circumstances present. This is in direct contrast to Kant's moral philosophy where all actions are performed in accordance with some underlying principle and duty rather than emotions or end goals.

A lot of times, within the Armenian reality as well, the matter of pride and revenge is placed above the ramifications which sometimes can be catastrophic. Diplomacy, fair judgment and the ability to see the bigger picture are the core messages of the play.

L.P.: At which festivals have you presented "HamletMachine" so far?

A.M.: The play was presented in Armonio International Festival in Yerevan and is now leaving for Russia to be performed at Golden Gates festival in September 23rd at Vladimir Theatre. Later this year, we have performances in Lithuania, Moldova and New York. In New York,

we'll be playing at Theater Row on 42nd Street famous district as part of the United Solo Theater Festival, the world's largest solo theatre festival in October 24.

L.P.: It seems like the message of diplomacy, tolerance, self-criticism and self-reflection runs as a red thread through the other play of yours, Black Garden. Why is that so important to you?

A.M.: Black Garden is inspired by the historical events in Nagorno-Karabakh where over 30,000 soldiers were killed between 1988-1994. It is a theatrical collage that portrays the

distressing extent of an Armenian woman's trauma who is haunted by the memories of a lost lover.

We've created the play with an intention to launch a dialogue towards peace between Armenia and Azerbaijan, countries that have been unable to resolve a conflict over the disputed territory for decades. As an Armenian, I have never met an Azeri in my life, yet we are presumed enemies. With this play, we try to bring awareness of the conflict to an international stage and create a platform for a dialogue.

L.P.: It's interesting to note that the author of Black Garden, a play about the Nagorno-Karabakh conflict – a topic which is so incredibly Armenian, is American. How did this happen?

A.M.: The author of Black Garden is Gordon Penn, an American playwright who I met during my studies at the Columbia University. Until recently, Gordon knew only the briefest about Armenia. It was until he was managing actors in Los Angeles, where he happened to live in the part of Hollywood called Little Armenia that things changed.

Moreover, we have quite an international team working on this two-handed play, Tamara Sevunts, a Canadian-Armenian actress from Montreal and Alex Marz, an American actor.

L.P.: Where are you presenting the play in the nearest future?

A.M.: Black Garden is among the official selections of the Pleins Feux festival in Paris at the Théâtre de l'Opprimé (Theater of the Oppressed) and will be performed 5 times between September 5-9. We are delighted to be part of a program that includes companies emerging from Strasbourg National Theatre, National Conservatory of Paris, l'ENSATT de Lyon. A lot of big names are presented in this festival and it's our biggest honor to perform amongst them, especially with the production of Black Garden.

L.P.: With the new political reality in Armenia, what are your immediate plans with Armenia?

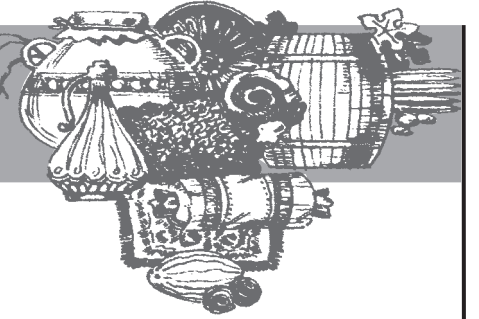
A.M.: I know one thing for a fact – you can never sit and wait for someone to give you an opportunity.

You should come up with your own initiatives, and the new realities in Armenia motivate you to do so. Currently I am thinking about new projects and I would love to work with the National Theater of Armenia and the National Opera and Ballet Theater as the new directions are extremely progressive and supportive of producing new plays and operas. I'd love to have an input into the development of the Armenian theater.

Additionally, I've been thinking about starting an English Speaking performance series in Armenia which would not only make the international language more scalable across the country, bring the tourists to see Armenian theater but will also give an opportunity to perform plays in their original language. As part of that project, I am also trying to launch a play translation project to translate Armenian plays into English. This will multiply our chances to be presented on the international stage and make our message more accessible and relatable.

Տափիկի Խոհանոց

ԱՊՈՒՐ - ՇՈՐՊԱ

Սոփա Թաշճեան

Ապուրը շատ սիրուած առօրեական ուտեստ է մեր խոհանոցին մէջ տարուայ բոլոր եղանակներուն ալ. կան բազմաթիւ ապուրներու տեսակներ, եւ մասին եւ բանջարեղէնային եւ արմտիքային. կան ապուրներ (խաշ, խաշու), որոնք կը ճաշակեն հացը մէջը բրդելով. յաճախ նաեւ պաղ մատուցուող ապուրներ ունինք: Սակայն պետք է ընդգծել, որ «ապուր» բառն ունի երկու կիրառութիւն. առաջինը՝ ջրալի կերակուր, այսպէս օրինակ՝ թանապուր, ոսպապուր, կաթնապուր, եւայլն...:

Որոշ բարբառներու մէջ այն հոմանիշն է փիլա բառին, օրինակ՝ կորկոտապուր, ծոտապուր (ծոտ = հավ), օռուզապուր (օռուզ = բրինձ), խիտապեր (խիտ = խոտ, բանջար), եւայլն...: Երկրորդն ալ հաւասարապէս գործածական են. «ապուր» բառն առաջացած է ապրել, ապրուստ, պարէն, ուտելիք հասկացութենէն. հետեւաբար երկու եզրոյթներն ալ կարելի է համարել ընդունելի եւ ճիշդ:

Ապուր բառը որպէս փիլա յաճախ կ'արտայայտուի ապեր կամ ապուռ հնչիւնափոխութեամբ. աւելի շատ տարածուած է որպէս ջրալի կերակուր. սակայն եւ նոյնքան տարածուած է «ջորպա, շորվա, չորպա, վեփկ» բառերը, որոնք հոմանիշ են ապուր բառին: Հաւանաբար «ջորպա» բառը դեռեւս 7րդ դարի արաբական տիրապետութեան շրջանին անցած է մեր լեզուին մէջ, այն առաջացած է արաբերէնի շարապ = խմել բառէն, եւ անցած է եւրոպական լեզուներուն սուպ = soup բառով. ինչպէս որ շուռուպ = օշարակ = syrup, նաև շերեփ բառերը:

Ժողովրդական խօսակցութեան մէջ բազմաթիւ են ապուրի հետ կապուած բառակապակցութիւններն ու առածները. այսպէս՝ ապուր ընել - հոգեպահուստով ապրիլ, ապուր եփել - դատաստան տեսնել, ապուր ուտել - անթոյլատրելի արարք ընել, ապուր խառնել - ուրիշի ներքին գործերուն խառնուիլ, պաղ ապուր - պաղարին մարդ, ապուրցու -- ընդդէմ ապուրի համար եւ ապուրաման՝ ապուրը ճաշակելու յատուկ խոր աման: «Ապուր կեր՝ դուռ ել. փլա կեր՝ լեռ ել» առածը կը նշանակէ ի տարբերութիւն փիլալին՝ ապուրը չի կշտացնէր, իսկ «քո առջեփ ապուրը կեր» արտայայտութեամբ կը զգուշացնեն մարդկանց չխառնուիլ իրենց գործին: Մեր ամանդական խոհանոցին մէջ

յաճախ աւելի յստակ գործածութիւն ունին ապուրի հոմանիշները, կամ փոքր նրբերանգներով կը զանազանուին իրարմէ. այսպէս օրինակ՝ վեփկ - պահքի անժուր (անիւղ) ապուր, իսկ Մեծ Պահքի հիմնական ապուրը՝ թթուեցրած ծեծածով մախոխապուրն է. թանապուրը՝ խնոցու թանով եփած ապուրն է, մինչդեռ չորթանապուրը՝ չորցած թանով (կամ քամած մածոնով) է պատրաստուած, իսկ մածնապուրը՝ թարմ մածոնով եփած ապուրն է:

Ամրանը պատրաստուող պաղապուրը՝ թարմ մածոնը խաշած ծեծածին վրայ լեցնելով կը ճաշակեն. հռածածը (եռացած) արցախեան ապուր մըն է, մածոնը կ'եռացնեն, տաք - տաք կը լեցնեն մանրուած առատ սամիթ, համեմ(զինձ) եւ անանուխ. թարխանապուրը՝ չոր թարխանան թրջելով կ'եփեն:

Կան նաեւ որոշ քաղցրեղէններ, որոնց ջրալի տարբերակն ալ ունինք. հալվա - հալվապուր, փոխինձ(դ) - փոխինդապուր, մալէզ - մալէզապուր, եւայլն...:

Խաշ ճաշատեսակն ալ ապուրի տարատեսակ պիտի համարել. սովորական խաշէն զատ կան առօրեական բազմաթիւ խաշուներ. լոբախաշու (հատիկ լոբիայով եւ ընկոյզով ապուր), ոսպախաշու, ընկրզախաշու (ընկոյզով), ծուախաշու (հակիթով), ձկնախաշու, տոլմախաշու (խաղողի տերեւով ու բինձով ճաշ), պանրախաշ, հացի խաշու, կծախաշ (կծուձ, կարասիկի մեջ եփած ընդդէմ), եւայլն...:

Յատուկ ապուրներու շարքին կան բազմաթիւ հին ապուրներ, օրինակ՝ Անիի անգաճապուրը (ականջի ձեւով պատրաստուած խմորագնդիկներով), պոչովապուր (արաբկիրցիներու ապուրն է, չորցած սմբուկի պոչերով եփուած), թթուապուր (քացախով եւ կծու պղպեղով համեմուած թթու ապուր Աւագ Հինգշաբթի օրուան յատուկ), վարդապետ շորպա (վանքերուն մէջ պատրաստուող ոսպապուր), անուշապուր կամ մայրամապուր (Չատիկին պատրաստուող չիրերով ու ծեծածով քաղցր կիսաջրալի ուտեստ), հատիկապուր (գարնանացանէն առաջ պատրաստուող արմտիքներով ծիսական ապուր՝ աստուածներուն նուիրաբերելու համար), բակապուր (Պահքի առաջին օրը կը պատրաստեն), մախոխապուր (պահքի գլխաւոր ապուրը, կարինցի-

ներն ունին յատուկ պար այս անունով), դոմապուր (մարաշցիներու հարսանեկան ճաշն է), եւայլն...:

Ապուրներու անունները սակայն կ'որոշուին գլխաւոր բաղադրիչի առկայութեամբ. այսպէս օրինակ՝ կաղամբապուր, ոսպապուր, լոբապուր, սիսեռապուր, սնկապուր, չիրապուր, մասրապուր, հոնապուր, մածնապուր, գնդիկապուր, ծնիկապուր (մանր կորկոտ), դոմապուր, բանջարապուր, կաթնապուր, ձկնապուր, սոխապուր, փիփերթապուր, եւայլն...:

Դոմապուր

Բաղադրութիւն

- 1 քիլօկրամ դդում
- 300 կրամ կտոր միս (ըստ նախասիրութեան)
- 1 գաւաթ սիսեռ
- 2 ապուրի դգալ լոլիկ - պղպեղի մածուկ
- 1 լիմոնի հիւթ
- 3 պճեղ սխտոր
- կարմիր պղպեղ
- անանուխ
- աղ

Պատրաստութիւն.

- 1. - Միսը քիչ ջուրով եռացնել, թափել ջուրը:
- 2. - Նախապէս թրջուած սիսեռն ու միսը միասին խաշել:
- 3.- Աւելցնել խորանարդիկներով կտրտած դդումը, եռացնել 10 վայրկեան:
- 4.- Կրակը մարելէն առաջ խառնել համեմունքը, լիմոնի հիւթն ու ձգմուած սխտորը:
- 5.- Մատուցել փիլալի ընկերակցութեամբ:

Eye-Opening ...

cont. from first 1

a young Shahan Natalie, the mastermind of Operation Nemesis. Producer Nare Ter-Gabrielian will also be in attendance from Yerevan to introduce her new award-winning film *Taniel* about Taniel Varoujan.

Ece Güneş Saadetyan's *One Love, Three Holy Books*, is a brave exploration of mixed marriages in Turkey. The documentary grapples with a taboo topic, underscoring the challenges various couples must overcome for love. The film shares parallels to the POM feature film, *Tabu*, by independent filmmaker and academic Robert Deranian, which follows the tragic romance between Armenian and Turkish college students.

Looking further back in time, the documentary, *Red*, by Turkish filmmaker Kadir Akin, is based on his book on "Paramaz",

leader of the Social Democrat Hunchakian Party, who was executed in 1915 along with his Hunchakian comrades at Beyazit Square. It will be presented as part of the "Armenians In Turkey: Then & Now" series alongside the short film *Murat* by the renown Kocharian sisters, winners of the Best Short Doc Award previously at both POM and HOT DOCS.

Captivating feature films will include LA-based director Prince Bagdasaryan's drama, *Diverted Eden*. A gripping story about a father's

mission to find his young daughter who is kidnapped. Those in search of comedy will enjoy *Hotel Gagarin* by Simone Spada. The charming film is about a group of Italians who are sent to shoot a film in Armenia. They are unexpectedly abandoned at a hotel in the forest and find an unexpected opportunity for happiness.

History buffs will relish producer Mary Apick's *Price for Freedom*, based on a true story by Iranian dentist Dr. Marc Benhuri. The

film stars Hollywood star Paul Sorvino as the shah of Iran. Sorvino is best known for his roles in *Goodfellas* and *Romeo and Juliet*. Apick, originally from Tehran, is a multi-talented producer, director and actress. An impressive series of shorts will also be screened, including the recent TIFF selection, *Antouni*, by Alik Tamar; WWII themed *Dirty Bomb* by Valerie McCaffrey, producer of *Lost and Found in Armenia*; *A Flock of Birds/ Seamstress of Ourfa* by Cypriot Victoria Harwood Butler-

ԹՈՐՈՆՏՈՆԻԱՅ
T O R O N T O H V E

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոնայ» պարասխանապրու չէ իր էջերուն մէջ լոյս տեսած ծանուցումներու բովանդակութեան: Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակայ են որոշ խմբագրումի:

Հ.Օ.Մ.-ի Հայն

Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաճիւղ

ARS ROUBINA CHAPTER TEL: (416)-491-2900 ext.3211

www.ars-canada.ca

email: arstoronto@gmail.com

Անդամական Ժողով

Հոկտ. 2, 2018

Հիւրասիրութիւն

Ժամը 7: 30-ին

Սկիզբ Ժողովի՝

Ժամը 8:00-ին

- Կազմաւերայութեամբ Հ.Օ.Մ.-ի "Ռուբինա" Մասնաճիւղի 20/20 Տեսլականի յանձնախումբին՝ Թէյասեղան (Afternoon Tea) Donalds Club-ի մէջ, Կիրակի Հոկտեմբեր 21, 2018-ին, Ժամը 11:30 – 3:30
Տոմսի գին՝ \$100 (\$50 Տուրք գերծ ստացագիր պիտի տրուի)

- Հ.Օ.Մ.-ի "Ռուբինա" Մասնաճիւղի Համալսարանական Մրցանակ-Կրթաթոշակ 2018-2019 տարեշրջանի համար Դիմումագրերը կ'ընդունուին մինչեւ Հոկտեմբեր 31, 2018 (տր թուական) Դիմումագրերը ստանալ՝ www.ars-canada.ca-էն ընտրելով "Toronto Roubina"

Գրաւում Թուականներ

- Հ.Օ.Մ.-ի Տարեկան Պաշար՝ Նոյեմբեր 3-4, 2018-ի շաբաթավերջ Եկէք ընտանեօք կամ բարեկամներով վայելելու մտերմիկ պահ մը: Զանազան տաղավարներ, համադրամ ճաշեր, եւ անուշեղեններ:
- Տոմսիկ Օր՝ Զօնում Հայոց Արքայական տոհմերու, Շաբաթ, Դեկտեմբեր 1, 2018 ի երեկոյեան Ժամը 6:30-ին Երեկոն պիտի ձոխացնէ սիրում երգիչ՝ Էլի Պերպերեան եւ իր նուագախումբը, յատկապէս հրաւիրում Մոնթրէալէն:
- Ամանորի խրախճանք՝ Ուրբաթ 14 Դեկտեմբեր 2018
ARS Social Services Office working hours Mon to Fri from 10 a.m. to 2 p.m.
Ընկերային Ծառայութեան գրասենեակի Ժամեր՝ Երկշ.էն Ուրբ. 10:00 – 2:00
Հեռ: 416-495-0644 Է-նամակ: arssocialservices@gmail.com

Answers to October 2018 issue of Armen's Math Corner
Jr. Prob.: A=4; R=9; M=5; E=1; N=6 and Sr. Prob.: 4,000 km

Dr. Raffi Aynaciyan

braces
for children
and adults

D.D.S., M.C.I.D., F.R.C.D.(C)

Orthodontist

Richmond Hill (Hillcrest Mall):
9350 Yonge Street, Suite 216
905-884-4161

North York:
3333 Bayview Avenue, Suite 203
416-221-0660

Downtown Toronto:
11 King Street West,
Suite C115
416-363-3018

Ara Graphics

Armen's Math Corner

(October 2018)

Junior Problem :

A magic square is an array of numbers in a square that contains positive integers with each number occurring only once. The numbers in the squares are arranged so that the sum in any horizontal, vertical, or main diagonal direction is always the same.

A	R	5
6	M	1
11	E	N

The letters shown in the squares represent such numbers. Determine the numerical value that each letter A, R, M, E, and N represents.

Senior Problem :

The two brothers, Armen and Aris planned a 5,000 km trip in an automobile with five tires, of which four are in use at any time. They plan to interchange them so that each tire is evenly used for the same number of kilometres. Could you determine the number of kilometres each tire will be used?

see the answers reversed on this page

JOB POSTING RESTAURANT

Հայկական ռեստորանի մէջ
աշխատելու համար փնտրում է

- Խոհարար,
- Խորովածի մասնագետ
- Խմորի մասնագետ,
- Մատուցող

LINE CHEF'S NEEDED,
WAITRESS, HOSTESS,
BARTENDER AND
OTHER STAFF
FOR A NEWLY OPENED
ARMENIAN RESTAURANT

Call Grisha - 416-625-3527

ԹՈՐՈՆՏՈՅԷ TORONTOHYE

Torontohye Newspaper

Publisher

Torontohye communications Inc.
45 Hallcrown Place
Willowdale, ON
M2J 4Y4

Email: torontohye@gmail.com

Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215

Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր

Կարին Սաղոյրճեան

Աշխատակիցներ

Արշո Չաքարեան
Թամար Տոնապետեան

Էջադրում

Արա Տէր Յարութիւնեան

Վարչական Պատասխանատու

Հելեն Նաճարեան

Ծանուցումներ

Սեւակ Յարութիւնեան
Հեռ.՝ 416-878-0746

sales.torontohye@gmail.com

Editor

Karin Saghdejan

Administrator

Helen Najarian

Advertisements

Sevag Haroutunian (416- 878-0746)

Design & Graphics:

Ara Ter Haroutunian (aragraphics@gmail.com)

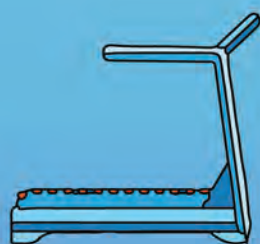

A RUN TO REMEMBER

WALK/RUN THE 5K, HALF, OR FULL MARATHON ON
OCTOBER 21, 2018

WWW.ARUNTOREMEMBER.ORG

ARUNTOREMEMBER@GMAIL.COM | FOLLOW US ON

Սուրբ Երրորդութիւն
Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ
Ծովսի հիմնադրութեան
90-ամեակին նուիրուած

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

Շաբաթ, 1 Դեկտեմբեր, 2018
Քոքթէյլ՝ երեկոյեան ժամը 6:30-ին
Ընթրիք՝ ժամը 7:30-ին

The 90th Anniversary of the
establishment of
the Holy Trinity Armenian Church Parish

FORMAL BANQUET

Saturday, December 1, 2018
6:30 pm cocktails
7:30 pm dinner

At The Holy Trinity Armenian Church,
"Magaros Artinian" Hall
920 Progress Avenue, Toronto, ON M1G 3T5

Admission: \$ 75

Tel. 416-431-3001
www.TorontoArmenianChurch.com

Սուրբ Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ Ծովսի հիմնադրութեան 90-ամեակ

The 90th
Anniversary
of the establishment of
The Holy Trinity
Armenian Church Parish

ՀԱՆԴԻՍԱԽՈՐ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ

Պիպի պատարագէ և բարոզէ
Գանապատկացոց Թանի Առաջնորդ
Գերշ. Տէր Արգար Եպս.
Յովակիմեան

Կիրակի, 2 Դեկտեմբեր, 2018
Առաւօրեան ժամը 10:30-ին

90th ANNIVERSARY DIVINE LITURGY

Celebrant
His Grace
Bishop Abkar Hovakimian

Primate of the Armenian Church
Diocese of Canada

Sunday, December 2, 2018
at 10:30 a.m.

«Բարեւ» Կեդրոնը կը ներկայացնէ՝

Հայրենի
Հանրայայտ Լուսանկարիչ՝

ԶԱՎԵՆ ԽԱՉԻԿՅԱՆԻ

Լուսանկարչական անհատական աշխատանքներու
ցուցահանդէս-վաճառք

«ԿԱՐՍ»ԷՆ «ՔԱՐՇ»
նուիրուած

Սուրբ Երրորդութիւն
Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ
Ծովսի հիմնադրութեան 90-ամեակին

Կիրակի, 25 Նոյեմբեր, 2018,
յետմիջօրէի ժամը 13:30-ին,
Եկեղեցւոյ «Մարալ Իշխանեան» սրահին մէջ.

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԸՆՆԱՐԿՈՒՄ

Հեղինակին հետ

լրագրող՝ Մերի Մուսինյանի ներկայացմամբ,
Նոյն օրը՝ ժամը 14:30-ին.

Ցուցահանդէսը բաց է մինչեւ 2 Դեկտեմբեր, 2018.
Այցելութեան ժամեր՝ 10:00-էն 16:00.

BAREV Centre presents Renowned Photographer
ZAVEN KHACHIKYAN's
Photo Exhibition & Sale

From "KARS" to "KARSH"

Sunday, November 25, 2018 at 1:30 PM
"Maral Ishkanian" hall of the Church
920 Progress Avenue, Toronto, ON M1G 3T5

A CONVERSATION WITH THE ARTIST

Journalist Meri Mousinyan will present Mr. Zaven Khachikyan
to the art loving community, same day at 2:30 PM

The exhibition will run until Sunday, December 2, 2018
Visiting hours: 10:00 AM to 4:00 PM
For more information please contact us at 416 431 3001
Or follow the event page:

fromkarstokarsh E-mail: info@barevcentre.com

Հ.Մ.Ը.Մ.-Ի 100 ԱՄԵԱԿԻ
ՊԱՐԱՀԱՆԴԵՍ-ԽՐԱԽՃԱՆՔ

Gala

Homenetmen
Canada Region
Centennial Celebration

Կազմակերպութեամբ՝
Հ.Մ.Ը.Մ. ԳԱՆԱՏԱՅԻ
ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

Մասնակցութեամբ
ԳԱԲԻ ԳԱԼՈՅԱՆԻ

Galoy

galoyan + band

NOVEMBER 24, 2018

8:30 pm

Armenian Community Centre
45 Hallcrown Place
Toronto, Ontario

Contact:

Lena Ansourian: (519) 998-4580
Tzolg Kechichian: (416) 427-8085

\$100